

Folkbildningsrådets samlade bedömning

Folkbildningens betydelse för samhället 2024

Innehåll

Förord	5
Sammanfattning	6
Folkbildningsrådets bedömningar	9
Inledande bedömning	10
Bedömning per syfte	11
Budgetpropositionens resultatindikatorer	17
Demokratisyftet	19
Folkbildningen inkluderar många	20
Folkbildningen skapar möten och mötesplatser	27
Bildande samtal – grunden i pedagogiken	30
Påverkans- och mångfaldssyftet	33
Folkbildningen och det civila samhället	34
Stärkt egenmakt genom folkbildning	35
Nya deltagare ger ökad mångfald	35
Utbildnings- och bildningssyftet	39
Folkbildningen finns spridd i hela landet	40
Folkbildning viktigt för kompetensförsörjningen	42
Folkbildningen leder till studier och arbete	43
Kultursyftet	49
En omfattande kulturarena	50
Kultur i hela landet	51
Referenser	54
Tabellbilaga	57
Appendix: Folkbildningsrådets uppföljning av funktionshinderspolitiken 2024	109

Publicerad av Folkbildningsrådet 2025

ILLUSTRATIONER: Emma Hanquist

LAYOUT: Pasadena Studio

TRYCKERI: Billes Tryckeri, 2025

ISBN: 978-91-88692-92-4

www.folkbildningsradet.se

Förord

I Folkbildningsrådets uppdrag ingår att varje år lämna en samlad bedömning till regeringen av hur statens syften med bidraget till folkbildningen har uppnåtts. Uppdraget redovisas i rapporten *Folkbildningens betydelse för samhället 2024 – Folkbildningsrådets samlade bedömning*.

De fyra syften som staten har angett för statsbidraget spänner över ett brett fält av samhälls- och politikområden. Detsamma gäller för den verksamhet som studieförbund och folkhögskolor bedriver med stöd av statsbidraget. Rapporten speglar därmed den breda roll som folkbildningen spelar för att möta individens och samhällets behov.

Folkbildningsrådet bedömer att folkbildningen i hög grad motsvarar de syften som ligger till grund för statsbidraget, men att möjligheterna att göra detta i framtiden utmanas av ekonomiska åtstramningar. Dessa riskerar att leda till att folkbildningens kompensatoriska roll försvagas samtidigt som mångfalden av verksamheter minskar, inte minst i landsbygder och mindre centrala stadsdelar i tätorter. Besparingarna leder till att folkbildningens infrastruktur för bildnings-, utbildnings- och kulturverksamheter dras tillbaka. Det innebär färre möjligheter till delaktighet och social sammanhållning, vilket särskilt påverkar dem som tillhör få andra sociala sammanhang. Det finns också en risk för att verksamheter som kräver särskilda resurser för att kunna inkludera personer som annars är svåra att nå begränsas eller läggs ned.

Folkbildningen kan och vill uppfylla syftena med statsbidraget i ännu högre grad än i dag. Med de rätta förutsättningarna kan det göras möjligt i en tid när bildning, utbildning och delaktighet är centralt.

Stockholm den 21 mars 2025

Anna-Karin Lindblom
Generalsekreterare
Folkbildningsrådet

Sammanfattning

I rapporten *Folkbildningens betydelse för samhället 2024 – Folkbildningsrådets samlade bedömning* analyserar Folkbildningsrådet den verksamhet som studieförbund och folkhögskolor bedriver med stöd av det statliga folkbildningsanslaget. Med stöd i statistik från SCB, aktuell forskning och offentliga utredningar beskrivs betydelsen av folkbildningens insatser – både den löpande verksamheten och statligt finansierade särskilda uppdrag och projekt. Folkbildningsrådet redovisar även sin bedömning av hur väl verksamheten under 2024 har bidragit till att uppfylla statens fyra syften med stödet till folkbildningen.

Folkbildningen når hundratusentals människor och bidrar till kunskap, kultur och delaktighet i hela landet. Den fungerar både som nav och mötesplats för gränsöverskridande samtal, och har en viktig kompensatorisk roll för grupper med begränsad tillgång till bildning och utbildning.

Folkbildningen skapar mötesplatser som är viktiga för en levande demokrati. Under 2024 genomförde studieförbunden cirka 268 500 arrangemang, och folkhögskolorna rapporterade cirka 9 500 olika kurser. Dessa mötesplatser främjar samtal, bildning och utbildning samt engagemang i hela landet.

Under 2024 minskade deltagandet i både studieförbund och folkhögskolor. Studieförbunden rapporterade 690 000 deltagare (-4 procent från 2023), främst till följd av minskningar av verksamhet i landsbygder och inom kulturområdet. Folkhögskolorna samlade 86 900 deltagare (-9,3 procent från 2023), med särskilt stora tapp inom kort kurs och allmän kurs. Uteblivna uppräknings av statsanslaget har lett till minskat antal kursplatser och neddragningar i personalstyrkan. Samtidigt ökade andelen nya deltagare: 31 procent i studiecirklar och 39 procent i folkhögskolekurser deltog för första gången i folkbildningens verksamheter.

De senaste årens besparingar på studieförbunden har lett till att många lokaler lagts ner på mindre orter. Det kan delvis förklara förändringen i cirkeldeltagarernas sammansättning – fler har längre utbildningstid och medelåldern ökar. När studieförbunden drar sig tillbaka från landsbygder och mindre tätorter är det också troligt att färre personer med låg socioekonomisk bakgrund deltar.

Deltagarsammansättningen i folkhögskolan präglas av mångfald, men generellt sett dominerar kvinnor, inrikes födda och yngre personer. År 2024 hade cirka 44 procent av deltagarna på allmän kurs en funktionsnedsättning. Majoriteten studerar på gymnasienivå – 79 procent på allmän kurs och 69 procent på särskild kurs. Folkhögskolorna har stor betydelse för personer som saknar fullständig skolgång och bidrar till etablering i arbetsliv och vidare studier. Antalet behörig-

hetsintyg för högre utbildning har ökat, och uppföljningar visar att deltagare i både allmän och särskild kurs i hög grad går vidare till högskola eller etablerar sig på arbetsmarknaden.

Folkbildningen har även en viktig kompensatorisk roll, särskilt i landsbygdsområden där tillgången till formell utbildning är begränsad. Här erbjuds flest möjligheter till bildning, utbildning och kultur i relation till befolkningsstorleken, vilket bidrar till att minska utbildningsklyftor i samhället.

Folkbildningen främjar även samhällsengagemang; 30 procent av cirkeldeltagarna uppger att de fått stöd i sitt föreningsengagemang och tre av fem folkhögskolestuderande har stärkts i sin vilja att påverka samhället.

År 2024 var studieförbunden verksamma i alla landets 290 kommuner, men i genomsnitt hade varje förbund lämnat fem kommuner jämfört med föregående år. Även om flest deltagare finns i tätbefolkade områden, är deltagandet per invånare störst i landsbygdskommuner och mindre tätortskommuner – med 45–46 cirkeldeltagare per 1000 invånare.

Folkbildningens kulturverksamhet finns i hela landet och utgör en viktig arena för kulturdeltagande. Genom att erbjuda ett brett utbud av aktiviteter och utbildningar – särskilt i mindre tätbefolkade områden – bidrar folkbildningen till att upprätthålla den infrastruktur som krävs för att uppfylla syften om att främja det demokratiska deltagandet och öka delaktigheten i kulturlivet.

Under 2024 var kultur det största verksamhetsområdet inom studieförbunden. Cirka 187 000 personer deltog i 53 400 studiecirkel inom *konst, musik och media*, vilket motsvarar 49 procent av samtliga cirkeldeltagare och 57 procent av alla cirkel. Musikverksamheten lockade flest deltagare, nästan 69 000. Utöver detta genomfördes omkring 124 200 kulturprogram, med totalt 6,9 miljoner grupprapporterade deltagare. Dessa program utgjorde mellan 19 och 53 procent av respektive studieförbunds totala arrangemang. Samtidigt har kulturprogrammen minskat mest av alla verksamhetsformer sedan 2019.

Även folkhögskolorna erbjuder ett omfattande kulturutbud. Under 2024 deltog 15 300 personer i långa särskilda kurser inom estetiska ämnen och 9 500 i korta kurser.

Kulturverksamhet är fortsatt central och omfattande, men folkbildningens roll som bärare av den kulturella infrastrukturen hotas av den försämrade ekonomin, särskilt när verksamheter centraliseras till stadskärnor. För deltagare och kulturföreningar innebär det sämre förutsättningar i form av minskat utbud, nedlagda eller otillräckliga lokaler, brist på replokaler och högre deltagaravgifter.

Sammanfattningsvis bedömer Folkbildningsrådet att verksamheten i hög grad uppfyller statens syften med stödet till folkbildningen, men varnar för att de pågående minskningarna av statsanslaget på sikt hotar såväl mångfalden inom folkbildningen som den kompensatoriska funktionen – särskilt i landsbygder och marginaliserade delar av samhället.

Folkbildningsrådets bedömningar

Inledande bedömning

Folkbildningens breda betydelse i samhället

Vilken betydelse har folkbildningen för den svenska samhällsutvecklingen? Folkbildningsrådet konstaterar att den verksamhet som studieförbund och folkhögskolor bedriver, med hjälp av det verksamhetsstöd som staten ger, har inverkan inom flera politikområden, utöver det folkbildningspolitiska. I Folkbildningsrådets samlade bedömning av hur statens syften med bidragsgivningen uppnås, syns bland annat verksamhet inom följande områden:

- utbildningspolitiken
- kulturpolitiken
- demokratipolitiken
- jämställdhetspolitiken
- funktionshinderspolitiken
- civilsamhällespolitiken
- landsbygdspolitiken
- arbetsmarknadspolitiken.

Folkbildningen finansieras av stat, regioner, kommuner, huvudmän, civilsamhälle, andra bidragsgivare samt deltagare. Ett stort bidrag står de ideella krafterna för. Folkbildningens statliga anslag består dels av generella medel inom ramen för folkbildningsanslaget, dels riktade medel för särskilda folkbildningsinsatser. Staten har för sin del av finansieringen fastställt vilka effekter man önskar av sitt stöd. De fyra syftena med statens stöd till folkbildningen är att:

1. stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
2. bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
3. bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
4. bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Folkbildningen i Sverige kännetecknas av sin självständighet från statlig och annan styrning. Deltagarna deltar frivilligt och formar verksamheten utifrån sina egna intressen och drivkrafter. Folkbildningsrådet anser att denna frihet och frivillighet är avgörande för att syftena ska kunna uppnås.

Regeringen anger i riktlinjerna till Folkbildningsrådet att rådet ska redovisa en samlad bedömning av hur de fyra syftena med statsbidraget har uppnåtts. Det sker i föreliggande rapport *Folkbildningens betydelse för samhället 2024 – Folkbildningsrådets samlade*

bedömning. Här redovisas hur Folkbildningsrådet ser på betydelsen av den verksamhet som stöds av statsbidraget i förhållande till statens fyra syften.

Folkbildningsrådets uppföljningar och utvärderingar, tillsammans med verksamhetsstatistik från SCB, utgör grunden för rapporten. Den baseras även på underlag från andra myndigheter, offentliga utredningar, organisationer och aktuell forskning.

Folkbildningsrådets uppgifter och arbetssätt

Folkbildningsrådets uppgift enligt förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen är att besluta om vilka folkbildningsaktörer som ska få statsbidrag, att fördela tillgängliga medel till folkhögskolor och studieförbund, samt att kontinuerligt följa upp och utvärdera verksamheten i förhållande till syftena med statsbidraget. Folkbildningsrådets så kallade ändamålsparagraf, beslutad av rådets medlemmar, säger att:

Folkbildningsrådet har till uppgift att för medlemmarnas räkning fullgöra det som regering och riksdag kräver för att statsbidrag ska utgå till den verksamhet som bedrivs av studieförbund och folkhögskolor (Folkbildningsrådet, 2022c).

För att säkerställa att folkbildningen får de resurser som krävs för ändamålen och uppnår önskade effekter har en flernivåfinansiering länge funnits, där staten, regionerna och kommunerna gemensamt står för finansieringen. Statens bidrag är det största och övriga bidragsgivare har historiskt anpassat sin bidragsgivning till statens förordning och Folkbildningsrådets villkor. Folkbildningsrådets bedömning är att denna finansieringsmodell bör bestå, eftersom den skapar förutsättningar för folkbildningsverksamhet i hela landet.

De nedskärningar av folkbildningsanslaget som har skett från statligt håll har emellertid mötts på olika sätt från övriga bidragsgivare: vissa har höjt sina bidrag för att kompensera, andra har följt med staten i sänkningar. Detta gör att den regionala skillnaden mellan hur mycket offentliga medel framför allt studieförbund, men också folkhögskolor, har att röra sig med har ökat. På sikt riskerar det att innebära stora skillnader i tillgången till folkbildning över landet.

På senare år har Folkbildningsrådet utvecklat sitt arbetssätt så att det i än högre grad inriktats på uppgiften att verka i myndighets ställe. Fokus har varit att säkerställa att statsbidraget används korrekt och i enlighet med statens syften. Därför har resurserna för uppföljning, kontroll och granskning förstärkts kraftigt.

Folkbildningsrådet har till uppgift att utforma villkoren för hur statsbidraget får användas i folkbildningsverksamheten. För studieförbunden beslutades under 2023 om en ny modell för fördelning av statsbidraget. Det nya statsbidragssystemet är utformat för att främja kvalitet, minska volymjakt och öka profileringen av verksamheten. Utgångspunkten är att studieförbundens sammantagna profileringar kommer att leda till att verksamheterna i än högre grad än tidigare bidrar till att uppfylla statens syften med bidraget. Studieförbunden förväntas verka inom fem olika kvalitetsområden: bildning; demokrati och delaktighet; utbildning; civilsamhälle; kultur. Studieförbundens prioriteringar presenteras i form av så kallade verksamhetsåtaganden, som är viktiga nycklar till att analysera hur verksamheterna kan komma att utvecklas kommande år. Den nya fördelningsmodellen används för bidrag från och med år 2025.

En översyn av villkoren för folkhögskolornas bidrag pågår.

Minskad verksamhet hos studieförbunden

Studieförbundens verksamhet, framför allt antalet arrangemang och antalet studietimmar, har minskat de senaste åren. Förklaringen till den minskande verksamheten, vid sidan av den nya bidragsmodellen, handlar om bidragsnedskärningar och bidragsurholkning samt effekter av pandemin och det försämrade ekonomiska läget.

Folkbildningsrådet avser att analysera orsaker och konsekvenser av den minskade verksamhetsvolymen hos studieförbunden. En sådan analys sammanfaller delvis med uppgiften att beskriva och förklara effekterna av minskningen av studieförbundsanslaget från och med 2024.

En första analys av besparingarna som Folkbildningsrådet tog fram i början av 2025, visar att de redan har fått betydande konsekvenser för verksamheterna. Det märks genom minskad aktivitet på mindre orter, personalneddragningar, färre arrangemang och en koncentration av folkbildnings- och kulturutbudet till stadskärnor (Folkbildningsrådet, 2025c).

Statens syften med stödet uppnås

Studieförbundens och folkhögskolornas verksamhet når hundratusentals människor i hela landet och erbjuder möjligheter till kunskap, bildning, kultur, mötesplatser och demokratiska samtal. Folkbildningen har en kompensatorisk funktion och är särskilt betydelsefull i områden med begränsad tillgång till formell utbildning och kultur. Den spelar även en central roll för grupper som i mindre utsträckning tagit del av samhällets övriga utbildnings- och kulturutbud,

såsom personer med funktionsnedsättning, kort utbildningsbakgrund eller är nyanlända i Sverige. Folkbildningens processer främjar egenmakt, uppmuntrar till samhällsengagemang och stärker deltagarnas förankring i både samhället och på arbetsmarknaden.

Folkbildningsrådet bedömer att den fria och frivilliga folkbildningen i hög grad motsvarar de förväntningar och syften som ligger till grund för statsbidraget till folkbildningen.

Möjligheterna för folkbildningen att i framtiden uppfylla syftena i lika hög grad utmanas emellertid av de pågående åtstramningarna – färre deltagare riskerar att leda till en utarmad kompensatorisk roll samtidigt som mångfalden minskar, inte minst i landsbygder och mindre centrala stadsdelar i större tätorter. Därtill leder besparingarna till att viktig infrastruktur för utbildning, bildning och kultur eroderas. Det försvagar även förutsättningarna för delaktighet och social sammanhållning, inte minst för dem som tillhör få andra sammanhang.

Nedan följer Folkbildningsrådets redogörelse av bedömningarna per syfte.

Bedömning per syfte

Demokratisyftet

Målet för folkbildningspolitiken fastställdes genom riksdagens beslut i fråga om regeringens proposition Allas kunskap – allas bildning. Målet lyder:

Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället (prop. 2013/14:172).

Det folkbildningspolitiska målet och de fyra syften som staten har knutit till statsbidraget till folkbildningen är både främjande och uppfordrande. De uppmanar folkbildningen att ta en aktiv roll i det demokratiska samhällsbygget. Folkbildningsrådets samlade bedömning är att folkbildningen tar sig an den rollen. Inom studieförbundens och folkhögskolornas verksamheter är arbetet med att stärka och utveckla demokratin en högt prioriterad fråga. Det innebär att folkbildningen bidrar till att det av riksdagen fastställda målet för demokratipolitiken ska kunna uppfyllas:

Målet för demokratipolitiken ska vara en levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika (prop. 2017/18:1).

Folkbildningen stärker och utvecklar demokratin genom att inkludera en mångfald av människor. Med långt över 600 000 unika deltagare¹, oräknat de som deltar i kulturprogram, var folkbildningen under 2024 verksam i samtliga av landets kommuner.

En förutsättning för att många ska nås är att folkbildningen är tillgänglig för alla, oavsett funktionsförmåga. Verksamheterna vid studieförbund och folkhögskolor fungerar generellt väl för många deltagare med funktionsnedsättning (Myndigheten för delaktighet, 2023). Genom resurser för individuella anpassningar och särskilt utformade kurser erbjuds ett varierat utbud för deltagare med olika behov.

I ett oroligt och osäkert omvärldsläge är vikten av en robust demokrati extra viktigt. Genom sina varaktiga och rikstäckande verksamheter kan folkbildningen stärka samhällets förmåga att förebygga, hantera och återhämta sig från krissituationer.

Folkbildningens infrastruktur skadas

Som framgår av Folkbildningsrådets rapport *Nedskärningarnas konsekvenser*, publicerad i februari 2025, har folkhögskolekurser drabbats av kraftiga nedskärningar i stödresurser. Detta försvårar både måluppfyllelsen och leder till nedläggningar (Folkbildningsrådet, 2025c). Folkbildningsutredningen konstaterar i sitt betänkande *Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid* (SOU 2024:42) att kostnadsökningar tillsammans med omprioriteringar i budgetpropositionen för 2024, som resulterade i minskade anslag till studieförbunden, har skapat ekonomiska problem och lett till planerade neddragningar inom folkbildningen.

Minskade verksamhetsvolymerna riskerar att få störst konsekvenser för verksamheter som är särskilt resurskrävande, exempelvis de som är riktade till deltagare med olika funktionsnedsättningar. Detta innebär att sårbara grupper kan drabbas oproportionerligt hårt. Under senare år har folkhögskolorna, bland annat på grund av resursbrist, lagt ner kurser som riktats till deltagare med funktionsnedsättning som har störst behov av stöd (Folkbildningsrådet, 2025c).

För vissa grupper med funktionsnedsättning finns få studiealternativ till folkhögskolornas och studieförbundens utbud, vilket understryker vikten av att folkbildningens resurser behöver finnas kvar

som en garant för allas möjlighet till bildning och utbildning.

Folkbildningens utbredning och ämnesmässiga bredd ger förutsättningar för att inkludera människor från olika befolkningsgrupper och geografiska områden i hela landet. Även om verksamheterna fortfarande är omfattande, har förutsättningarna för inkludering förändrats i takt med studieförbundens minskade verksamhetsvolymerna sedan 2020. Detta riskerar att försvaga studieförbundens roll som en infrastruktur för demokratiskt deltagande och samhällsengagemang.

Det minskade statsbidraget till studieförbunden har inneburit att de har sagt upp allt lokala kontor och studielokaler. Även lokaler avsedda för musikverksamhet – som musikhus, studior och replokaler – har i relativt stor utsträckning avvecklats. Nedskärningarna försvagar på så vis den infrastruktur som möjliggör studieförbundens verksamheter, vilket även kan försvåra en snabb återstart om mer resurser skulle tillföras.

Det är viktigt att studieförbunden, inom ramen för det nya bidragssystemet, prioriterar verksamheter inom de områden där folkbildningen har störst kompensatorisk betydelse, till exempel på landsbygderna och för befolkningsgrupper med kort utbildningsbakgrund.

Folkbildningen främjar demokratiska värderingar

På studieförbundens och folkhögskolornas mötesplatser skapas varje år massor med tillfällen till demokratiska och bildande samtal, bland annat om demokratis svåra frågor.

Endast tre procent av cirkeldeltagare uppgav i Folkbildningsrådets cirkeldeltagarenkät att de vid något tillfälle upplevt bristande respekt för demokratiska värderingar i studiecirkel under 2022–2024, vilket tyder på att studieförbunden hanterar frågan väl. Två procent av cirkeldeltagarna uppgav att de bevittnat att någon kränkts eller behandlats dåligt utifrån de sju diskrimineringsgrunderna (Folkbildningsrådet, 2025b). För att ytterligare stärka de demokratiska verksamheterna behöver det finnas ett systematiskt arbete med att tydliggöra gränser mot odemokratiska inslag samt aktivt motverka sådana tendenser inom den egna organisationen.

Lärare, ledare och övriga inom studieförbund och folkhögskolor behöver ett starkare stöd för att möta dessa utmaningar. Inom studieförbunden behövs bland annat en förstärkt satsning på cirkelledarutbildning. Trots att de flesta cirkelledare anser sig ha den kompetens som krävs för att hantera odemokratiska yttringar efterfrågas utbildningsmaterial, riktlinjer och verktyg för att stärka beredskapen ytterligare

1 Den verksamhets- och deltagarstatistik som SCB rapporterar till Folkbildningsrådet och som redovisas i denna rapport, innefattar enbart de delar av studieförbundens och folkhögskolornas verksamheter som finansieras med stöd av medel från staten.

(Folkbildningsrådet, 2025b). För folkhögskolornas lärare är det viktigt att säkerställa tillgång till kontinuerlig kompetensutveckling och ett systematiskt kollegialt lärande.

Folkbildningsrådet har tagit fram *Demokrati-villkor i folkbildningen (2025a)* för att möta aktuella utmaningar, stärka demokratiarbetet och stödja folkbildningsaktörer i att tolka och tillämpa förväntade demokrati-villkor för folkbildningen.

Folkbildningen är och ska fortsätta vara en arena för möten, där människor med olika erfarenheter samlas, perspektiv möts och idéer utmanas. Det innebär också att inkludera, engagera sig i och försöka påverka både organisationer i demokratins utkanter och individer som ännu inte är övertygade demokrater.

Stödet för demokratin som styrelseskick och för demokratiska värderingar, såsom jämställdhet mellan könen, minskar framför allt bland unga män. Exempelvis visar *Generationsrapporten 2024* att var femte ung man tar avstånd från påståendet att demokrati är det bästa systemet för att styra samhället (Ungdomsbarometern, 2024). Folkbildningen har potential att vara en motkraft till denna utveckling, men för att lyckas behöver både studieförbund och folkhögskolor arbeta mer aktivt för att nå och engagera dessa grupper.

Som Folkbildningsrådet har visat i flera tidigare rapporter bedriver studieförbund och folkhögskolor sedan länge ett medvetet demokratiarbete runtom i landet. Om staten vill intensifiera detta breda och demokratifrämjande bildningsarbete är studieförbund och folkhögskolor väl förberedda.

Påverkans- och mångfaldssyftet

En mycket stor del av folkbildningsarbetet sker i samarbete med andra organisationer i civilsamhället.

Ett självständigt, starkt och mångfacetterat civilsamhälle är en central del i en levande demokrati – som röstbärare, opinionsbildare och demokratiskola. Samarbetet med folkbildningen ger kraft åt det civila samhället. I det här avseendet finns en stor överensstämmelse mellan det påverkans- och mångfaldssyfte som knutits till statens stöd till folkbildningen och det mål som riksdagen har fastställt för politiken för det civila samhället:

Målet för politiken för det civila samhället är att villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin ska förbättras (prop. 2009/10:55).

Samarbetet mellan organisationer i det civila samhället och folkbildningen gör det möjligt att fånga upp

många människors samhällsengagemang och därigenom stärka individers egenmakt. När studieförbund, folkhögskolor och lokala organisationer samarbetar med varandra i områden med socioekonomiska utmaningar och i verksamheter bland grupper med lågt demokratiskt deltagande, förbättras sannolikt förutsättningarna att kanalisera och stärka medborgarnas samhällsengagemang.

Med sitt utbud och sina arbetssätt bidrar studieförbund och folkhögskolor till att deltagare med funktionsnedsättning kan ta kontroll över den egna vardagen och får möjlighet att göra egna livsval. Egenmakt är en förutsättning för alla människors aktiva deltagande i samhället. Genom att folkbildningen samlar fler kvinnor än män, stärker den även kvinnors möjligheter till samhällsengagemang och inflytande som grupp.

Folkbildningen har under en följd av år varit djupt engagerad i att möta nyanlända som bygger upp en tillvaro i Sverige, bland annat genom att erbjuda hjälp med att utveckla språk- och samhällskunskaper, nätverk samt kontakter med föreningsliv och arbetsmarknad. Flera av statens särskilda satsningar för dessa grupper har avvecklats, men folkhögskolornas etableringskurs och studiemotiverande folkhögskolekurs fortsätter, om än i minskad omfattning de senaste åren. Ett exempel på detta är att etableringskursen öppnades för flyktingar från Ukraina under 2024.

Utbildnings- och bildningssyftet

Folkbildningens deltagare går vidare till fortsatta studier och arbete. Under perioden 2018–2021 fick 9 425 personer från allmän kurs antingen behörighet till högskola eller yrkeshögskola. Av de drygt 2 500 deltagare som slutförde sina studier åren 2018–2019 var 70 procent endera etablerade på arbetsmarknaden eller i studier tre år senare.

Under samma fyraårsperiod fick 4 610 deltagare intyg om fullgjorda eftergymnasiala studier efter särskild kurs. Av de knappt 2 000 deltagare som fick ett sådant intyg under 2018–2019 var en majoritet etablerad på arbetsmarknaden tre år senare, samtidigt som knappt var femte befann sig i studier vid samma tidpunkt. Av de drygt 9 000 deltagare som slutfört en yrkesutbildning på särskild kurs 2018–2021 var 47 procent etablerade på arbetsmarknaden ett år senare, och av den hälft som slutförde en sådan utbildning 2018–2019 var tre år senare 54 procent etablerade på arbetsmarknaden och 20 procent i studier.

Enligt SCB (2023) lyckas folkhögskolorna i paritet med komvux när det gäller de deltagare som allmän kurs riktar sig till, en grupp med förhållandevis stora utmaningar. Var fjärde nybörjare har till

exempel som högst avbrutna gymnasie- eller komvuxstudier, samtidigt som var femte endast har gått introduktionsprogram och var sjätte sfi. Folkhögskolorna ger därmed en reell möjlighet till studier för grupper som på olika sätt inte kommit vidare i utbildningssystemet.

Kompensatorisk betydelse riskerar försvagas

Folkbildningen har en kompensatorisk funktion på flera områden, bland annat i geografiskt avseende. Särskilt framgångsrik har den visat sig vara på landsbygderna, där studieförbund och folkhögskolor, i relation till befolkningsstorleken, skapar flest möjligheter till bildning, utbildning och kultur. Detta är särskilt betydelsefullt i kommuner med begränsad tillgång till formell utbildning.

På landsbygderna har cirkeldeltagande och folkhögskolornas långa kurser visat sig stärka deltagarnas möjligheter till fortsatta studier och inträde på arbetsmarknaden. Då betydelsen för kompetensförsörjningen är som störst där, är det särskilt viktigt att folkbildningen säkerställer och vidareutvecklar sina verksamheter i dessa områden. Denna kompensatoriska funktion riskerar emellertid att försvagas till följd av nedskärningarna, framför allt på statsbidraget till studieförbunden, vilka i högre grad drabbar verksamheter på mindre orter och i landsbygderna.

Med sitt unika bidrag till landsbygdernas kulturliv och kompetensförsörjning, samt till regeringens utbildnings- och bildningssyfte, medverkar folkbildningen även till att regeringens mål för landsbygdspolitiken kan uppnås:

... en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet (Prop. 2017/18:179).

I landets marginaliserade stadsdelar samlar studieförbund andra deltagargrupper än i övriga delar av landet – personer med mindre resurser och nätverk, kortare utbildning och lägre inkomster. Här är andelen män dessutom högre, medelåldern lägre och betydligt fler är utrikes födda.

Folkbildningen fungerar kompensatoriskt även i relation till olika grupper i befolkningen. Studieförbund och folkhögskolor har särskilt goda förutsättningar att nå ut till människor som fått mindre än andra av samhällets utbildningsresurser, vilket ofta innebär att folkbildningen kan kompensera för brister och misslyckanden i det formella utbildningssystemet. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor lyfter fram folkhögskolan som ”en civilsamhällesaktör

som är särskilt viktig för att skapa vägar till etablering för unga som varken arbetar eller studerar”. I den gruppen är unga som har en funktionsnedsättning överrepresenterade (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, 2023b).

För många personer med funktionsnedsättning kompenserar folkhögskolan för det ordinarie utbildningsväsendets bristande förmåga att möta deras behov. För flera är folkhögskolan den enda vägen till vidare studier och livslångt lärande. Folkhögskolans flexibilitet och individanpassning, inklusive möjligheten att ge extra tid för att fullfölja sina studier, gör att deltagare med funktionsnedsättning ges fler förutsättningar att lyckas. Andelen deltagare som avslutar allmän kurs med grundläggande behörighet till högre studier är högre bland dem med en funktionsnedsättning (37 procent) än bland övriga deltagare (31 procent) (SCB, 2023b).

Folkbildningens insatser för nyanlända, såsom asylverksamheter och etableringskurser, har inneburit ett viktigt stöd för framför allt utrikes födda kvinnor med kort utbildning och främjar därigenom integration, arbetsmarknadsetablering och egenmakt. Detta bidrar i sin tur till att motverka utanförskap och kriminalitet i nästa generation. Den särskilda folkbildningsinsatsen för asylsökanden med *Svenska från dag ett* och *Vardagssvenska* avslutades 2023.

Folkbildningen viktig för kompetensförsörjningen

Genom att bidra med utbildningsmöjligheter till grupper i befolkningen som i lägre grad tar del av samhällets övriga utbildningsresurser gör folkbildningen skillnad och bidrar till att uppfylla inriktningen i regeringens arbetsmarknadspolitik:

Alla som kan arbeta ska arbeta. [...] Regeringens strategi för att få fler i sysselsättning och en välfungerande arbetsmarknad är inriktad på att återupprätta arbetslinjen, aktivera arbetslösa samt prioritera kostnadseffektiva åtgärder och utbildningar som gynnar kompetensförsörjningen (prop. 2024/25:1, utgiftsområde 14).

Samtidigt är studieförbundens och folkhögskolornas arbete med de deltagare som står längst från arbetsmarknaden resurskrävande. Många av folkbildningens utrikes födda deltagare och deltagare med funktionsnedsättning har behov av särskilt stöd. För att nå och motivera unga som varken arbetar eller studerar krävs många och arbetsintensiva insatser. Studieförbund och folkhögskolor behöver prioritera sina insatser för att lyckas med detta, samtidigt som ekonomiska resurser måste säkras.

Staten, regionerna och kommunerna bör i större utsträckning uppmärksamma folkhögskolornas och studieförbundens bidrag till landets kompetensförsörjning. Det är även viktigt att säkerställa ekonomiska resurser som möjliggör för folkbildningen att nå utbildnings- och bildningssyftet.

Folkbildningen är en viktig resurs för bildning

Arbetsmarknaden, det svenska samhället och omvärlden förändras i snabb takt. Globalisering, polarisering, digitalisering och individualisering skapar en alltmer fragmenterad och komplex värld. Samtidigt präglas omvärldsläget av stor osäkerhet, där pågående konflikter och krig påverkar både regional stabilitet och globala relationer.

I denna föränderliga verklighet blir det allt viktigare för individer, både som arbetstagare och privatpersoner, att kunna hantera det okända, vidga sina perspektiv och vara beredda att lära om, lära nytt och anpassa sig. Enbart professionsinriktade kunskaper och färdigheter räcker inte. Folkbildningsutredningen lyfter i sitt betänkande fram folkbildningens betydelse i tider av osäkerhet:

Det är en svensk tradition att vända sig till folkbildningen när stora utmaningar väntar. Givet omvärldsutmaningar [...] blir det tydligt att folkbildningen kan spela en viktig roll i nutidens och framtidens Sverige. Bildning kan förväntas bli relativt viktigare i en tid av stort informationsflöde och folkbildningens insatser för utbildnings- och arbetsmarknadspolitik kan förväntas bli viktigare i en tid av snabb förändring (SOU 2024:42).

I ljuset av denna utveckling accentueras bildningens relevans. Folkbildning – de bildande processerna och den bildning som blir resultatet av studieförbundens och folkhögskolornas verksamheter – handlar om att öka förståelsen för vår värld genom att tillsammans med andra odla värderingar, kunskaper, insikter, färdigheter och förhållningssätt som kan vägleda oss i att vara människa och att ta ansvar för det gemensamma bästa. Studieförbundens och folkhögskolornas heterogena mötesplatser och de samtal som äger rum där är centrala i bildningsarbetet.

I kraft av sin självständighet har folkbildningen en unik ställning för det svenska samhällets bildningsarbete. För att vårda och utveckla denna institutionella särart är det därför viktigt att statsmakterna slår vakt om studieförbundens och folkhögskolornas oberoende och rätt att själva prioritera och utforma sina verksamheter.

Kultursyftet

Folkbildningens kulturverksamheter bedrivs ofta i samverkan med andra aktörer och ger människor i hela landet tillgång till kultur. Myndigheten för kulturanalys visar i två rapporter att bibliotek och studieförbund står för de kulturverksamheter som har den nationellt sett mest heltäckande spridningen, och att de har en avgörande roll för att det ska finnas ett kulturutbud i landets alla kommuner. Studieförbunden är särskilt betydelsefulla på landsbygden (Myndigheten för kulturanalys, 2019; 2024b).

I *Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun* (SOU 2023:58) bekräftas folkbildningens betydelse för att kulturen ska få ett bredare genomslag i samhället. Spridningen i landet, särskilt studieförbundens och folkhögskolornas unika bidrag i landsbygderna, innebär att folkbildningen har en viktig roll för att målen för regeringens kulturpolitik ska kunna uppfyllas:

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling (prop. 2009/10:3).

Studieförbund och folkhögskolor kompletterar den institutionella kulturen och medverkar till ett varierat och lokalt förankrat kulturutbud. Samtidigt erbjuder bägge verksamheterna en rikstäckande arbetsmarknad för kulturarbetare och professionella konstnärer.

Nedskärningar leder till minskat kulturutbud

Infrastrukturen för kulturlivet är sårbar, inte minst i landsbygderna och inom folkbildningen. I rapporten *Kulturanalys 2024* uppmärksammar Myndigheten för kulturanalys (2024b) konsekvenserna av minskade statsbidrag till studieförbunden och pekar på att det kan påverka tillgången till kultur samt deltagandet i kulturlivet brett i landet. Myndigheten för delaktighet (2020) lyfter särskilt behovet av ett utökat, breddat och mer tillgängligt kulturutbud på landsbygder och för personer med funktionsnedsättning.

Folkbildningsrådets rapport *Nedskärningarnas konsekvenser* (2025c) visar att en ekonomiskt pressad situation för folkbildningsaktörer har lett till neddragningar i verksamheterna. Folkhögskolor har tvingats minska personal och lägga ner kurser, bland annat inom estetiska ämnen. Studieförbunden rapporterar personalnedskärningar, färre kulturaktiviteter och minskat ekonomiskt stöd till studiecirkel.

När verksamheter centraliseras till stadskärnor och centrala tätorter, urholkas kulturutbudet i förorter,

mindre tätorter och i glesbygder. Detta kan leda till att de grupper och områden som har störst behov av folkbildningen som kulturaktör riskerar att lämnas utanför.

Konsekvenserna märks även genom färre och sämre anpassade lokaler samt höjda avgifter. Musikgrupper har svårt att hitta replokaler, hyreshöjningar har tvingat kulturföreningar att flytta eller lägga ner och lägre ersättningar för kursledare försvårar rekryteringen av kompetens (Folkbildningsrådet, 2025c).

Folkbildningens kulturliv utjämnar klyftor

På samhällsnivå är kulturen en del av demokratibygget. Europeiska kommissionen poängterar i en rapport från 2023 att ett regelbundet deltagande i kulturella aktiviteter har en positiv inverkan på demokratin, genom att överbrygga sociala klyftor samt öka den sociala sammanhållningen och människors samhällsengagemang (European Commission & Hammonds, 2023).

Generellt sett är personer med funktionsnedsättning mindre aktiva i kulturlivet än andra. Inom folkbildningen är situationen däremot den motsatta; där deltar personer med funktionsnedsättning i kulturinriktade verksamheter i högre utsträckning än övriga deltagare. Även i detta avseende bidrar folkbildningen till att uppnå de kulturpolitiska målen:

... främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor (prop. 2009/10:3).

Folkbildningens kulturverksamheter präglas till viss del av könsbundna val, men är samtidigt den del där flest män deltar och där möten mellan könen sker i störst utsträckning. Deltagandet i folkbildningens kulturliv är däremot ojämnt fördelat. Utrikes födda och vuxna med kort utbildningsbakgrund är ofta underrepresenterade – en utmaning som folkbildningen delar med samhället i stort. För att bredda deltagandet behöver folkbildningen intensifiera sitt arbete med att inkludera dessa grupper. Det nya bidragssystemet syftar till att stärka studieförbundens möjligheter att utveckla mer resurskrävande verksamheter med prioriterade deltagare.

För att bredda deltagandet spelar även kostnaden en viktig roll. För deltagare med begränsade ekonomiska resurser är det särskilt betydelsefullt att folkbildningens kulturverksamheter är förenade med en låg kostnad.

Studieförbunden rapporterar att besparingarna inom folkbildningen har lett till höjda deltagaravgifter och att ytterligare höjningar kan bli nödvändiga för

att kompensera för intäktsbortfall. Åtta av tio studieförbund planerar att öka intäkterna genom högre deltagaravgifter. Samtidigt uppger var femte cirkeldeltagare att de märkt av besparingarna genom ökade kostnader för att delta (Folkbildningsrådet, 2025c).

Budgetpropositionens resultatindikatorer

Folkbildningsrådets samlade bedömning ska enligt regeringens riktlinjer utgå från ett antal resultatindikatorer som anges i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1, utgiftsområde 17, avsnitt 17.3). Dessa uppgifter sammanfattas på nästa sida. Samtliga uppgifter avser 2024 och deltagaruppgifterna avser unika personer om inte annat anges.

FIGUR 1. Budgetpropositionens resultatindikatorer 2022–2024	2024	2023	2022
Folkhögskolor och studieförbund i landet			
Folkhögskolor (antal)	156	156	155
Studieförbund (antal)	9	10	10
Fördelning i landet			
Kommuner där långa folkhögskolekurser erbjuds (antal)	153	151	154
Kommuner där studieförbunden erbjuder studiecirklar (antal)	290	290	290
Deltagare i folkhögskolekurs efter ålder och kön			
Allmän kurs, kvinnor (antal och andel)	10 700 (60%)	11 400 (60%)	11 900 (57%)
Allmän kurs, män (antal och andel)	7 000 (40%)	7 600 (40%)	9 000 (43%)
Allmän kurs, medelålder	28 år	28 år	29 år
Särskild kurs, kvinnor (antal och andel)	24 700 (69%)	26 800 (69%)	27 500 (68%)
Särskild kurs, män (antal och andel)	11 200 (31%)	12 000 (31%)	13 000 (32%)
Särskild kurs, medelålder	39 år	39 år	40 år
Cirkeldeltagare efter ålder och kön			
Kvinnor (antal och andel)	212 600 (65%)	225 600 (65%)	221 300 (64%)
Män (antal och andel)	114 100 (35%)	121 500 (35%)	124 500 (36%)
Medelålder	54 år	54 år	54 år
Andel utrikes födda deltagare i långa kurser och i studiecirklar			
Allmän kurs, grundskolenivå	80%	84%	86%
Allmän kurs, gymnasienivå	31%	31%	32%
Särskild kurs	21%	20%	18%
Studiecirkel	18%	18%	18%
Andel deltagare med funktionsnedsättning i långa kurser och i studiecirklar			
Allmän kurs, grundskolenivå	26%	25%	20%
Allmän kurs, gymnasienivå	49%	45%	42%
Särskild kurs	17%	15%	13%
Studiecirkel*	5%	5%	4%
Antal asylsökande och nyanlända som bor i anläggningsboende och som deltagit i särskilda folkbildningsinsatser**			
Vardagssvenska	-	2 400	8 000
Svenska från dag ett, studieförbund	-	4 400	12 200
Svenska från dag ett, folkhögskolor	-	650	2 000
Andel deltagare utan gymnasieutbildning			
Allmän kurs, grundskolenivå	68%	68%	69%
Allmän kurs, gymnasienivå	59%	57%	57%
Särskild kurs	15%	15%	15%
Studiecirkel	14%	14%	15%
Antal utfärdade intyg bland deltagare på folkhögskolans långa kurser			
Intyg om grundläggande behörighet för studier vid högskola	1 530	1 580	1 720
Intyg om grundläggande behörighet för studier vid yrkeshögskola	470	460	500
Intyg om avslutad eftergymnasial utbildning på särskild kurs	1 170	1 170	1 300
Deltagare i kulturprogram*			
Antal deltagare i folkhögskolans kulturprogram	132 900	153 100	149 800
Andel kvinnor i folkhögskolans kulturprogram	54%	53%	52%
Andel män i folkhögskolans kulturprogram	46%	47%	48%
Antal deltagare i studieförbundens kulturprogram	6 940 000	8 200 000	8 872 000
Andel kvinnor i studieförbundens kulturprogram	58%	58%	56%
Andel män i studieförbundens kulturprogram	42%	42%	44%

* Uppgifterna avser grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

** Samtliga av dessa tre år nedlagda därför finns inga uppgifter 2024.

Gällande 2023 och 2022: Folkbildningsrådet har inga uppgifter om var deltagare bor.

Demokratisyftet

Folkbildningen inkluderar många

I Folkbildningsutredningens betänkande *Bildning, utbildning och delaktighet* (SOU 2024:42) beskrivs hur det svenska demokratiska systemet bygger på en aktiv och bildad befolkning. Ett öppet och nyfiskt samtalsklimat stärker demokratin genom att göra samhället mer motståndskraftigt mot inre och yttre hot.

Färre deltagare hos studieförbunden

Under 2024 rapporterade studieförbunden cirka 690 000 unika deltagare per verksamhetsform med stöd av folkbildningsanslaget, som jämfört med 717 000 deltagare år 2023² är en minskning med 4 procent. Antalet per verksamhetsform är:

- cirka 327 000 unika deltagare i *studiecirklar*, att jämföra med 345 000 år 2023 – en minskning med 6 procent
- cirka 365 000 unika deltagare i *annan folkbildningsverksamhet*, att jämföra med cirka 370 000 år 2023 – en minskning med 1 procent
- samt ytterligare cirka 6 939 700 grupprapporterade deltagare i *kulturprogram*.³ Motsvarande antal 2023 var 8 237 500, vilket innebär en minskning med 16 procent.

Antalet deltagare har alltså minskat under 2024 jämfört med året innan. Således har den återhämtning som kunde ses under 2023 brutits. Det är också en stor skillnad mot de volymer som fanns före 2020, innan pandemin slog till. Jämfört med 2019 är antalet cirkeldeltagare 46 procent lägre och antalet deltagare i annan folkbildningsverksamhet 26 procent lägre. Kulturprogrammets grupprapporterade deltagare är 64 procent färre 2024 än 2019.

Minskningen av antalet cirkeldeltagare mellan 2023 och 2024 varierar avsevärt mellan olika kommungrupper. I genomsnitt har minskningen varit 5,9 procent i

faktiska tal och 6,4 procent relativt befolkningen (13 år och äldre). Den lägsta minskningen i faktiska tal, 2,9 procent, har skett i gruppen pendlingskommun nära mindre stad/tätort, medan den största minskningen, 11,6 procent, har skett i landsbygdskommuner. Relativt befolkningen är minskningen något mindre i dessa bägge kommungrupper, 2,5 respektive 11,4 procent. I kommungrupperna storstäder och större städer har antalet deltagare minskat med cirka 4,6 procent, medan minskningen relativt befolkningen uppgår till knappt 5,5 procent.

Att nedskärningarna skulle påverka landsbygdskommuner mest var förväntat, eftersom *Nedskärningarnas konsekvenser* visar att besparingarna till följd av minskade statsanslag till folkbildningen främst drabbar verksamheter på mindre orter och i landsbygder (Folkbildningsrådet, 2025c).

Cirkeldeltagargrupprens sammansättning har förändrats något, framför allt när det gäller utbildningsbakgrund. Andelen cirkeldeltagare med eftergymnasial utbildning har ökat från 44 procent 2019 till 51 procent 2023 och fortsatt till 53 procent 2024. Samtidigt har andelen med högst grundskola eller motsvarande minskat från 19 procent till cirka 14 procent (med 2023 något över och 2024 något under). Andelen deltagare som är 65 år eller äldre har ökat från 38 till 41 procent sedan 2019. En delförklaring till detta är de förändringar som sker i befolkningen vad gäller både utbildningslängd (allt fler eftergymnasialt utbildade) och ålder (äldre befolkning). När det gäller utbildningslängd förstärks trenden av att minskningen i cirkeldeltagare är störst i kommuner med generellt kortare utbildad befolkning.

Samtidigt har andelarna män och utrikes födda minskat något 2024 jämfört med 2019, medan förändringen sedan 2023 är liten. Andelen deltagare med funktionsnedsättning minskade under pandemin men ökade därefter fram till 2023, dock inte tillbaka till tidigare nivåer. Mellan 2023 och 2024 minskade andelen med 0,3 procentenheter, vilket motsvarar drygt 6 procent – en minskning som är något större än den totala minskningen i verksamheten.⁴

2 I första hand redovisas uppgifter från studieförbundens och folkhögskolornas deltagarrapporter och unika personer per verksamhetsform. Det innebär att summan överstiger det faktiska antalet personer något, eftersom de som deltagit i fler än en verksamhetsform kommer att räknas fler än en gång. Om hänsyn tas till att en person kan delta i både studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet, är antalet helt unika deltagare hos studieförbunden 601 600 år 2024, jämfört med 627 000 år 2023.

3 Grupprapporterade deltagare avser alla rapporterade deltagare per arrangemang. Alla uppgifter i den följande texten som handlar om deltagare i kulturprogram avser grupprapporterade deltagare.

4 Från och med 2024 ska studieförbunden registrera arrangemang som särskilt har riktats mot deltagare med funktionsnedsättning, och det är dessa deltagare som sedan rapporteras i gruppstatistiken. Tidigare baserades statistiken på arrangemang där minst hälften av deltagarna tillhörde målgruppen. Denna statistikförändring bör ha liten effekt på vilka arrangemang som räknas, men kan eventuellt förklara en del av förändringen mellan 2023 och 2024.

Mönstret ser ungefär likadant ut inom annan folkbildningsverksamhet, bortsett från att andelen 65 år eller äldre är markant lägre. Övriga skillnader beror i mångt och mycket på att den yngsta gruppen (6–12 år) tillkommer.

Statsbidragen till studieförbunden minskade inför 2024 med 250 miljoner kronor. Därtill har bidragen till studieförbunden urholkats över tid, eftersom ingen pris- och kostnadsuppräknings har gjorts av statsbidraget under senare år. Inte minst får det stora effekter under år med hög inflation, som 2022 och 2023.

Besparingarna inom folkbildningen har lett till nedläggning av lokaler och verksamheter, särskilt på mindre orter. Nedläggningarna kan förklara både minskade volymer och förändringar i sammansättningen av cirkeldeltagargruppen. När verksamheten inte längre når ut i samma utsträckning till socioekonomiskt svagare områden – särskilt utanför större städer – ökar risken för att cirkeldeltagargrupperna i högre grad består av individer med högre socioekonomisk status, exempelvis vad gäller utbildningslängd (Folkbildningsrådet, 2025c).

Regionalt ser det olika ut när det gäller resurser – vissa kommuner skär ned på bidragen, andra ökar dem. På samma sätt är det med regionernas bidrag. En analys av 2022 och 2023 års data visar att det sker en relativ förändring av andelen deltagare i kommuner beroende på hur mycket pengar kommunen lägger på studieförbunden per invånare. I kommuner där det avsätts mer, deltog en relativt högre andel personer under 2023 jämfört med 2022. Detta tyder på att ojämlikheten i tillgång till studieförbundens verksamhet riskerar att öka ju större skillnaderna är i hur mycket pengar som olika kommuner satsar.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 1A. Studieförbundens verksamhet med statlig finansiering 2020–2024, folkbildningsanslaget

TABELL S 2A. Cirkeldeltagare och deltagare i annan folkbildningsverksamhet 2022–2024, jämfört med andel i befolkningen

TABELL S 3C. Cirkeldeltagare per 1000 invånare i olika kommungrupper 2024

Minskat antal deltagare i folkhögskolorna

Folkhögskolorna rapporterade under 2024 nästan 86 900 deltagare med stöd av det generella statsbidraget, i jämförelse med nästan 95 800 deltagare föregående år (2023 års siffror i parentes nedan):

- cirka 17 700 (cirka 18 900) deltagare i *allmän kurs*
- cirka 36 000 (cirka 38 900) deltagare i *särskild kurs*

- cirka 33 300 (cirka 38 000) deltagare i *kort kurs*⁵
- samt ytterligare cirka 133 000 (cirka 153 100) grupprapporterade deltagare i *kulturprogram*.

Det innebär att antalet deltagare har minskat i samtliga kursstyper jämfört med 2022 och 2023. Minskningen totalt från 2023 är 9,3 procent och 13,6 procent från 2022. Sedan 2023 har minskningen varit som störst för kort kurs, med en nedgång på 12,5 procent. Minskningen sedan 2022 är allra störst för allmän kurs, med 15,6 procent.

Sedan före pandemin, år 2019, har antalet deltagare i allmän kurs blivit nästan 5 000 färre och i särskild kurs cirka 1 000 färre. Antalet deltagare i kort kurs har minskat kraftigt sedan 2019, med 17 000 personer eller 34 procent. I ett tioårsperspektiv har antalet deltagare i folkhögskolans långa kurser dock ökat, eftersom flera regeringar tidigare har tillskjutit medel för fler platser.

Folkhögskolornas deltagare med riktade statliga medel

Folkhögskolorna rapporterade ungefär 4 350 deltagare inom ramen för regeringsuppdrag, statliga projektmedel och särskilda folkbildningsinsatser 2024:

- cirka 600 unika deltagare i etableringskurs vid folkhögskola
- cirka 3 750 unika deltagare i studiemotiverande folkhögskolekurs

Antalet deltagare i *etableringskursen* har minskat kontinuerligt sedan 2019, vad gäller både unika deltagare och anvisade deltagare.⁶ Den främsta orsaken bedöms vara att målgruppen – personer som omfattas av Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag – minskar. Antalet unika deltagare minskade något mellan 2023 och 2024, till skillnad från antalet anvisade deltagare, som var klart fler 2023 än 2024. Denna utveckling kan sannolikt förklaras av att deltagare från Ukraina fick möjlighet att skrivas in i etableringsprogrammet från och med juni 2024. Det är en grupp som generellt har en längre utbildning och står närmare arbetsmarknaden, jämfört med andra deltagare i etableringsprogrammet, och som därmed oftare anvisas enbart en gång.

- 5 Trots det jämförelsevis stora antalet deltagare, utgör de korta kurserna en mycket liten del av folkhögskolans totala kursverksamhet. De korta kurserna stod för cirka 35 500 deltagarveckor under 2024, jämfört med de långa kursernas cirka 1120 500 deltagarveckor. Det senare utgör emellertid en minskning med nästan 25 000 sedan 2023.
- 6 Antalet anvisade deltagare överstiger antalet unika deltagare eftersom samma person kan bli anvisad flera gånger.

Antalet unika deltagare i den studiemotiverande folkhögskolekursen (SMF) har ökat igen, efter en minskning åren 2020 till 2022. Ökningen mellan 2023 och 2024 är 15 procent. Nivån på antalet deltagare ligger fortfarande lägre än 2020 och 2021, men är ungefär på samma nivå som 2019.

Allt fler av deltagarna i SMF har begränsade förkunskaper i svenska, eftersom kursen är en av få tillgängliga åtgärder för gruppen relativt nyanlända som har passerat etableringsperioden. Det gör att en lägre andel än tidigare kan gå vidare till fortsatta studier, inom till exempel folkhögskolan.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 1A. Folkhögskolornas verksamhet med statlig finansiering 2019–2024, folkbildningsanslaget

TABELL F 1B. Folkhögskolornas verksamhet med annan statlig finansiering 2019–2024

Verksamheternas deltagare skiljer sig åt

I studieförbundens verksamheter och folkhögskolornas långa kurser samlades under 2024 kvinnor och män i olika åldrar och med olika bakgrund, förutsättningar och erfarenheter.

Sammansättningen av deltagare varierar mellan studieförbund och folkhögskolor samt mellan olika verksamhetsformer och kursstyper eftersom de har olika syften och inriktningar.

Cirkeldeltagare är ofta äldre kvinnor

Inom alla verksamhetsformer i studieförbunden under 2024 var kvinnor i majoritet: 65 procent av deltagare i studiecirklar, 67 procent av deltagarna i annan folkbildningsverksamhet och 58 procent i kulturprogram. Andelen kvinnor bland cirkeldeltagarna varierade från 56 till 72 procent mellan olika studieförbund.⁷

Deltagarna i studiecirklar var främst medelålders eller äldre. Endast 12 procent var yngre än 25 år, medan 46 procent var mellan 25 och 64 år och 41 procent var 65 år och äldre. Andelen deltagare över 65 år varierade mellan studieförbunden, från 4 till 61 procent, samtidigt som andelen i åldersgruppen 13–19 år varierade från 3 till 25 procent. Detta tyder på att studiecirkelarna till stor del lockar en äldre målgrupp, men att det också finns variationer beroende på studieförbundens inriktning.

Av cirkeldeltagarna var 18 procent födda utanför Sverige. Andelen varierade mellan studieförbunden, från 10 till 76 procent.

År 2024 hade mer än hälften av deltagarna, 53 procent, en eftergymnasial utbildning och 16 procent hade avslutat en treårig gymnasial utbildning. Samtidigt hade 18 procent en gymnasieutbildning kortare än 3 år⁸ och 14 procent hade högst avslutat grundskolan. Cirkeldeltagarnas utbildningsbakgrund såg olika ut i olika studieförbund. Andelen deltagare med eftergymnasial utbildning varierade från 25 till 78 procent, och andelen med högst grundskola från 5 till 43 procent.

Kvinnliga cirkeldeltagare var i majoritet i alla åldersgrupper, särskilt bland de äldre deltagarna. Bland kvinnorna var 44 procent 65 år eller äldre. Dessutom hade kvinnliga deltagare generellt en något högre utbildningsnivå än männen – 55 procent hade en eftergymnasial utbildning, jämfört med 48 procent av männen; 12 procent av kvinnorna hade högst grundskola eller motsvarande, hos männen var det 16 procent.

Utrikes födda deltagare var i genomsnitt yngre än inrikes födda och hade en större andel med kort utbildning. Endast 22 procent av de utrikes födda deltagarna var 65 år eller äldre, jämfört med 45 procent av de inrikes födda. Samtidigt var andelen med högst grundskoleutbildning nästan dubbelt så hög bland utrikes födda som bland inrikes födda, 22 respektive 12 procent.

År 2024 rapporterades knappt 5 procent av studieförbundens cirkeldeltagare ha någon form av funktionsnedsättning. Före pandemin var andelen över 6 procent, för att under densamma sjunka avsevärt till under 4 procent år 2021. Efter en viss återhämtning bröts utvecklingen under 2024. Totalt rapporterades studieförbunden cirka 30 300 deltagare med funktionsnedsättning, att jämföra med drygt 34 000 år 2023, vilket innebar en minskning av andelen från 4,9 till 4,7 procent.⁹

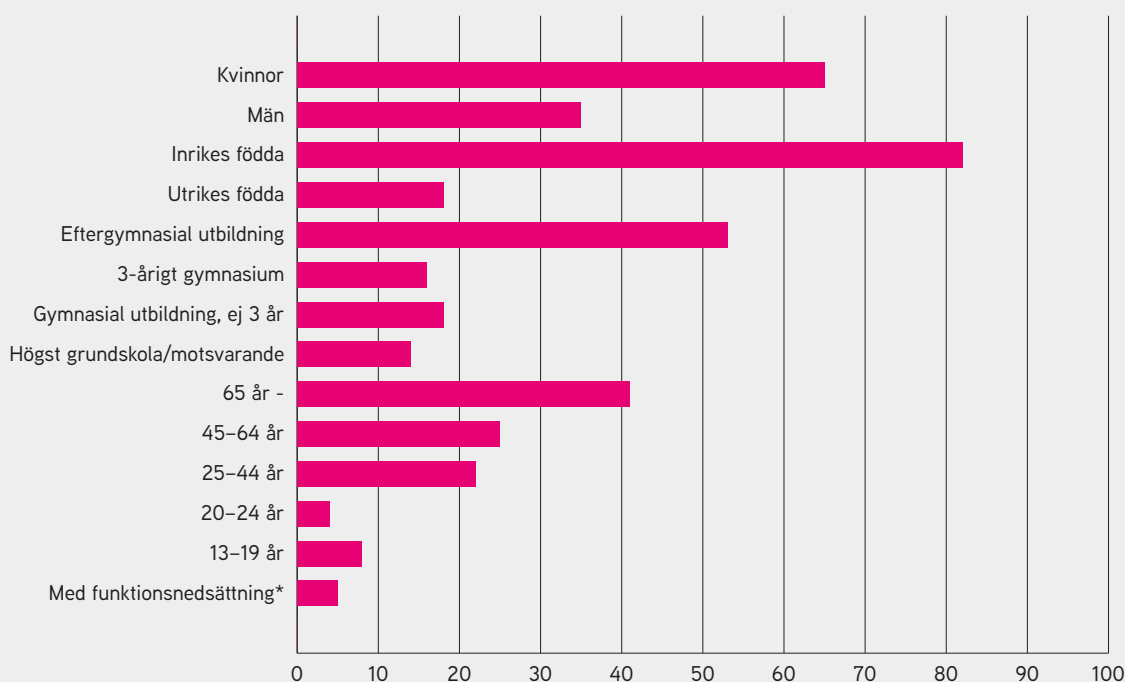
Minskningen kan bero på att den förändrade insamlingsmodellen har haft en viss påverkan eller på att nedskärningarna har slagit hårdare mot denna

-
- 8 Denna grupp består både av de individer som läst den äldre tvååriga gymnasielinjen och de som har påbörjat gymnasieutbildning men ej slutfört densamma.
 - 9 Uppgiften om andel deltagare med funktionsnedsättning bygger på rapporterad gruppstatistik. Fram till och med år 2023 rapporterades deltagarna i arrangemang, där minst hälften bedömdes ha en funktionsnedsättning. Från och med 2024 rapporterar i stället studieförbunden arrangemang som särskilt har riktats mot den målgruppen, och det är dessa deltagare som sedan rapporteras i gruppstatistiken. Båda dessa mått bedöms fånga ungefär samma arrangemang och deltagargrupp. Deltagare med funktionsnedsättning som deltar i övrig verksamhet går inte att utläsa av statistiken.

⁷ I redovisningen av könsfördelningen utgår Folkbildningsrådet från deltagarnas juridiska kön.

DIAGRAM 1.

Cirkeldeltagare 2024. Andel (procent).

* Uppgifterna avser grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

verksamhet. Vilket som är förklaringen är svårt att uttala sig om, men mycket tyder på att verksamheten riktad till personer med funktionsnedsättning i varje fall inte har varit fredad från besparingar, utan påverkats i samma utsträckning som övrig verksamhet.

Under 2024 rapporterade de två största studieförbunden, Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) och Studieförbundet Vuxenskolan (SV), sammantaget 82 procent av alla cirkeldeltagare med funktionsnedsättning. Övriga studieförbunds andelar varierade mellan 0–5 procent.

Merparten av den verksamhet som cirkeldeltagare med funktionsnedsättning deltar i genomförs i samverkan med föreningar som är inriktade mot rättighetsfrågor.

Rapporten *Studieförbundens deltagare med funktionsnedsättning* visar att verksamheten är värdefull för personer med funktionsnedsättning, framför allt genom att främja gemenskap och möjligheten att utveckla kreativa intressen. Verksamheten omfattar både ordinarie cirklar och cirklar som är anpassade för målgruppen (Folkbildningsrådet, 2023e).

Trots målsättningen att alla cirklar ska vara tillgängliga lyfts de anpassade cirkelarnas positiva effekter – särskilt det lugnare tempot och det bättre individuella stödet. Rapporten belyser också utmaningar i att rekrytera deltagare med funktionsnedsättning, särskilt personer med neuropsykiatriska diagnoser och psykisk ohälsa, men också personer med funktionsnedsättning som är utrikes födda, yngre eller står utanför föreningslivet.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 1A. Studieförbundens verksamhet med statlig finansiering 2020–2024, folkbildningsanslaget**TABELL S 2A.** Cirkeldeltagare och deltagare i annan folkbildningsverksamhet 2022–2024, jämfört med andel i befolkningen**TABELL S 6A.** Cirkeldeltagare fördelade efter juridiskt kön 2024**TABELL S 6B.** Inrikes och utrikes födda cirkeldeltagare 2024**TABELL S 6C.** Cirkeldeltagare med olika utbildningsbakgrund 2024**TABELL S 6D.** Cirkeldeltagare i olika åldersgrupper 2024**TABELL S 7.** Kategorier av cirkeldeltagare vid olika studieförbund 2024. Största och minsta andel samt median

Deltagare på allmän kurs saknar ofta gymnasieutbildning

Under 2024 var kvinnor i majoritet i folkhögskolans kurser. Den största andelen fanns på särskild kurs, där 69 procent var kvinnor, medan andelen på allmän kurs uppgick till 60 procent. Andelen kvinnor varierade mellan folkhögskolorna, från 25 till 99 procent på allmän kurs och från 38 till 98 procent på särskild kurs.

Inrikes födda var i majoritet på både allmän och särskild kurs. På allmän kurs utgjorde inrikes födda 59 procent av deltagarna, mot 81 procent på särskild kurs. Andelen utrikes födda deltagare varierade mellan olika folkhögskolor, från 6 till 97 procent på allmän kurs och från 3 till 89 procent på särskild kurs.

Även åldersfördelningen skilde sig mellan allmän och särskild kurs. Den mest förekommande åldersgruppen i allmän kurs var 20–24 år (44 procent), medan den i särskild kurs var 25–44 år (37 procent). Den minst förekommande åldersgruppen i allmän kurs var 65 år och äldre, där endast 1 procent återfanns, medan den i särskild kurs var 13 procent. För särskild kurs var den minst förekommande åldersgruppen i stället 18–19 år (4 procent).

Under 2024 rapporterades många deltagare med funktionsnedsättning inom folkhögskolan. Den högsta andelen fanns inom allmän kurs, där cirka 44 procent hade en funktionsnedsättning. På särskild kurs var andelen 17 procent. Störst var gruppen med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Inom allmän kurs utgjorde dessa 56 procent av alla deltagare med funktionsnedsättning och inom särskild kurs 37 procent. Det innebär en ökning med nio procentenheter för allmän kurs och sex procentenheter för särskild kurs sedan år 2023.

Deltagare på särskild kurs ofta eftergymnasialt utbildade

Allmän kurs är behörighetsgivande och många deltagare söker sig dit för att få behörighet till vidare studier, vilket innebär att deltagarna ofta har kortare utbildningslängd och i regel är yngre. Andelen med eftergymnasial utbildning var 6 procent inom allmän kurs och 39 procent inom särskild kurs. Andelen med högst grundskola var 61 procent i allmän kurs, jämfört med 15 procent i särskild kurs.

Deltagarnas tidigare utbildning varierade mellan olika folkhögskolor 2024. För allmän kurs var andelen deltagare med högst grundskoleutbildning mellan 6 och 84 procent, medan andelen med eftergymnasial utbildning låg mellan 2 och 51 procent. För särskild kurs varierade andelen med högst grundskoleutbildning från 0 till 77 procent och andelen med eftergymnasial utbildning från 1 till 95 procent.

Kvinnorna på de långa kurserna var något äldre och hade något längre utbildning än männen, framför allt på särskild kurs. Bland kvinnorna på allmän kurs hade 7 procent en eftergymnasial utbildning, jämfört med 3 procent av männen. På särskild kurs hade 42 procent av kvinnorna en eftergymnasial utbildning, medan 31 procent av männen hade detsamma.

Bland de utrikes födda deltagarna var majoriteten kvinnor, framför allt på särskild kurs. Andelen med eftergymnasial utbildning hos utrikes födda var högre än hos inrikes födda på båda kursstyperna. Utrikes födda deltagare var också något äldre än inrikes födda, vilket var särskilt påtagligt på allmän kurs.

Deltagare med funktionsnedsättning i de långa kurserna var oftare födda i Sverige samt yngre än de övriga deltagarna. De hade också i högre grad grundskoleutbildning eller motsvarande som sin längsta utbildning jämfört med övriga.

De flesta studerar på gymnasienivå

Det var vanligast att studera på gymnasienivå på både allmän och särskild kurs, med 79 respektive 69 procent av deltagarna.¹⁰ På särskild kurs studerade 22 procent på eftergymnasial nivå.¹¹ Kvinnor utgjorde en majoritet på samtliga studienivåer, framför allt på grundskolenivå i allmän kurs. Fler utrikes födda studerade på grundskolenivå än inrikes födda, både på allmän och särskild kurs. Deltagarna på allmän kurs som läste på grundskolenivå var färre i de yngre åldersgrupperna (18–24 år) än de som studerade på gymnasienivå, medan de som läste på grundskolenivå på särskild kurs var fler i de äldre åldersgrupperna (45 år och äldre) än både de som studerade på gymnasienivå och eftergymnasial nivå.

Inom allmän kurs var andelen deltagare med funktionsnedsättning störst på gymnasienivå, 49 procent, jämfört med 26 procent på grundskolenivå. För särskild kurs var andelen deltagare med funktionsnedsättning störst på grundskolenivå, cirka 26 procent, följt av 20 procent på eftergymnasial nivå och 15 på gymnasial.

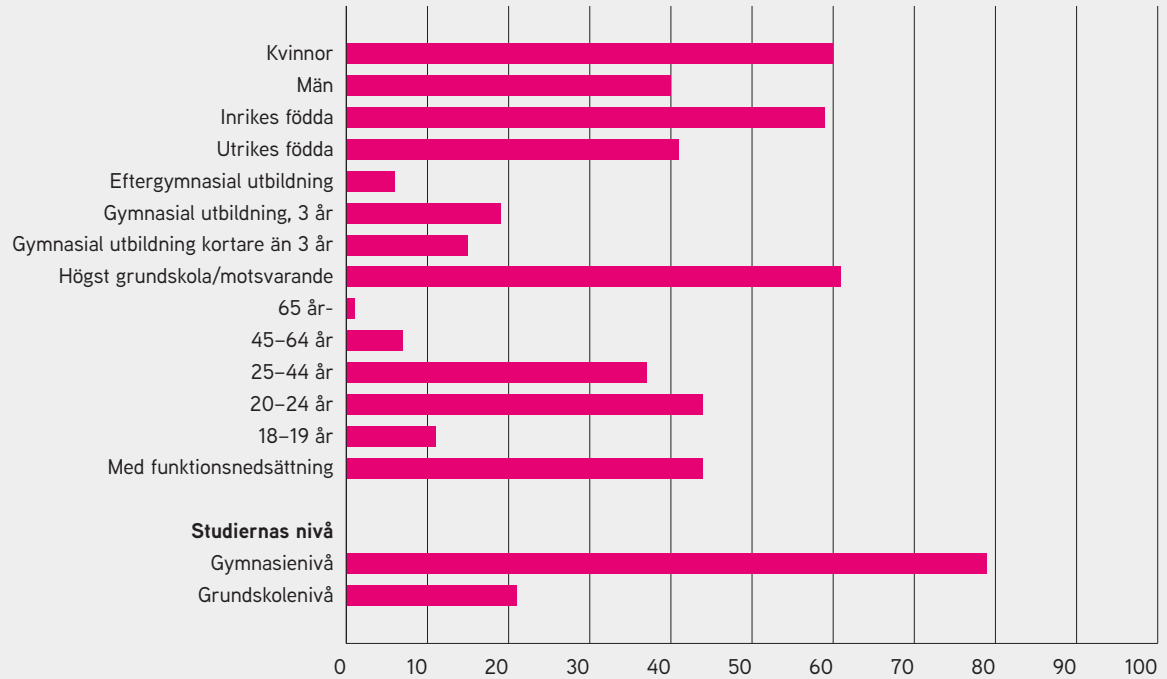
Deltagarnas formella utbildning korrelerar inte alltid med de nivåer de studerar på. På allmän kurs finns till exempel deltagare med eftergymnasial utbildning som studerar på grundskolenivå och

¹⁰ Studier i allmän kurs kan genomföras på grundskolenivå – för behörighet till gymnasieskolan – eller på gymnasienivå – för behörighet till högskola och yrkeshögskola.

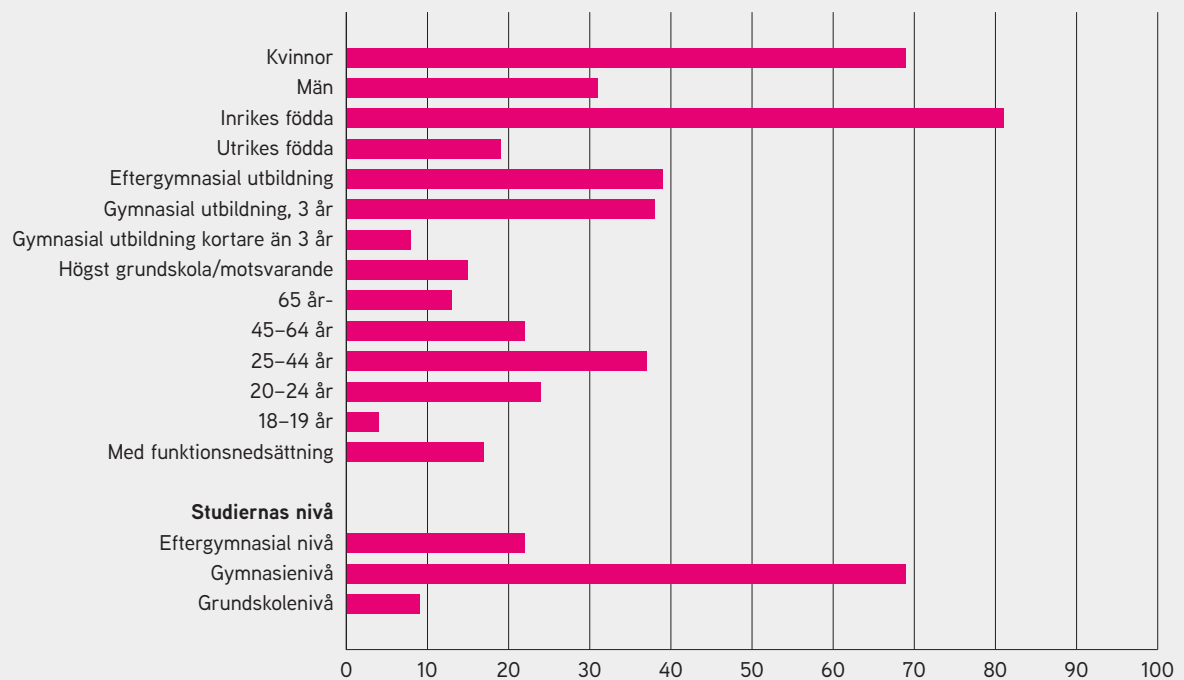
¹¹ Studierna i särskild kurs genomförs främst på gymnasienivå eller eftergymnasial nivå. En mindre andel av de särskilda kurserna genomförs på grundskolenivå.

DIAGRAM 2.

Folkhögskolans deltagare 2024 i allmän kurs. Andelar (procent).

DIAGRAM 3.

Folkhögskolans deltagare 2024 i särskild kurs. Andelar (procent).

gymnasial nivå (12 respektive 4 procent), vilket till en stor del gäller utrikes födda som kompletterar sin utbildning i Sverige.

En majoritet av deltagarna på både grundskole- och gymnasienivå (68 respektive 59 procent) på allmän kurs har högst grundskola som tidigare utbildning. På särskild kurs har deltagarna generellt sett en längre formell utbildning, även om det finns de med kortare utbildning, som de 38 procent som har högst grundskola och studerar på grundskolenivå.

På allmän kurs är andelen deltagare med på olika sätt icke-slutförda studier hög. Knappt var femte har hoppat av gymnasieskolan, medan drygt var femte har endera endast gått introduktionsprogram eller inte gått i gymnasieskolan alls. En lika stor andel är avgångna från gymnasieskolan, men tillhör troligen i huvudsak gruppen som har studiebevis snarare än examen. Var sjunde deltagare har antingen gått på vanlig komvux eller sfi. Inom komvuxgruppen är den största gruppen avhoppare, åtta procentenheter, knappt två procentenheter har slutfört grundnivå och knappt fem gymnasienivå.

Folkhögskolan passar dem med intellektuell funktionsnedsättning

Folkhögskolan är på många sätt en välfungerande utbildningsform för deltagare med funktionsnedsättning, vilket framgår av Folkbildningsrådets rapporter *Folkhögskolans deltagare med intellektuell funktionsnedsättning* (2022b; 2023c).¹²

Rapporterna visar att långa kurser för deltagare med intellektuell funktionsnedsättning främst fokuserar på livskunskap och personlig utveckling, ofta i kombination med internatboende där kunskaperna kan tillämpas i vardagen. Samhällsinriktade kurser förekommer, medan behörighetsgivande eller yrkesinriktade utbildningar är mer sällsynta.

Deltagarna med funktionsnedsättning är överlag mycket nöjda, särskilt med möjligheten att leva mer självständigt, skapa vänskapsrelationer och känna gemenskap. Känslan av stärkt egenmakt och förhoppningar om att öka sina chanser till arbete utgör också viktiga incitament för deltagande.

Samtidigt är behoven stora och resurserna begränsade. Folkbildningsrådet och Specialpedagogiska skol-

myndigheten ger statliga bidrag till folkhögskolorna¹³, men dessa bidrag är översökta och täcker endast 70–80 procent av behoven. Personligt stöd för deltagare vid folkhögskolan finansieras främst av kommunala medel enligt *Socialtjänstlagen* (SoL) eller *Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade* (LSS) och beviljas efter individuell bedömning. Även myndigheter som Försäkringskassan kan bidra med stöd.

Trots att folkhögskolan beskrivs som en välfungerande studiemiljö skapar de ekonomiska stödets utformning, oklar ansvarsfördelning och beroendet av flera aktörers beslut en utmanande situation för både folkhögskolor och deltagare med funktionsnedsättning.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 2A. Deltagare i allmän kurs 2021–2024 per kursnivå

TABELL F 2B. Deltagare i särskild kurs 2021–2024 per kursnivå

TABELL F 6A. Deltagare fördelade efter juridiskt kön i allmän och särskild kurs 2024

TABELL F 6B. Inrikes och utrikes födda deltagare i allmän och särskild kurs

TABELL F 6C. Deltagare i allmän kurs med olika utbildningsbakgrund 2024

TABELL F 6D. Deltagare i särskild kurs med olika utbildningsbakgrund 2024

TABELL F 6E. Deltagare i allmän kurs i olika åldersgrupper 2024

TABELL F 6F. Deltagare i särskild kurs i olika åldersgrupper 2024

TABELL F 6G. Deltagare i allmän och särskild kurs med funktionsnedsättning 2024. Jämförelse med övriga deltagare

TABELL F 7. Kategorier av deltagare i allmän och särskild kurs vid olika folkhögskolor 2024. Största och minsta andel samt median

TABELL F 10A. Etableringsmätt bland alla deltagare på allmän kurs 2018–2021

Insatser för främjande av nationella minoritetsspråk

I april 2022 lanserade regeringen ett handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken. Som en del av programmet gavs Folkbildningsrådet i uppdrag (Ku 2022/00884) att fördela 26,5 miljoner kronor till insatser under perioden 2022–2024. Utöver detta fördelades ytterligare 415 000 kronor till Paideia folkhögskola från satsningen på judisk kultur och liv i Sverige (U2023/03358).

Insatsen har bidragit till en kraftig ökning av antalet personer i Sverige som deltar i kurser kring nationella minoriteters språk och kultur, med en nära årlig fördubbling av antalet deltagare sedan satsningen inleddes.

12 Liknande resultat presenteras i forskningsrapporterna *Utbildning som stödande miljö för deltagare med högfungerande autism* (Hedegaard & Hugo, 2018) och *Folkhögskolan som inkluderande miljö för deltagare med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar* (Hugo, Hedegaard & Bjursell, 2019) samt i rapporten *Villkor för utbildning* (Specialpedagogiska skolmyndigheten, 2017).

13 Under 2024 avsatte Folkbildningsrådet cirka 8 procent av statsbidraget till folkhögskolan i ett förstärkningsbidrag för extra lärarinsatser till vissa deltagare med funktionsnedsättning.

Universitets- och högskolerådets (UHR) siffror visar samtidigt att antalet studenter som antagits till kurser i nationella minoriteters språk och kultur på landets högskolor har legat konstant eller minskat under senare år, med totalt 1825 antagna studenter under 2024 (Universitets- och högskolerådet, 2024). Detta kan jämföras med 9299 deltagare i verksamheter finansierade av utlysningen under 2024, varav 994 var deltagare i renodlade språkkurser. Av 86 språkkurser genomfördes 33 på fortsättningsnivå.

Det är av stor vikt att det finns möjligheter att öva och använda språkkunskaperna. Totalt deltog 3776 personer i andra arrangemang än språkcirklar, men där ett nationellt minoritetsspråk användes. Detta inkluderade en bredd av olika aktiviteter, såsom språkbad, hantverkskurser och olika kulturarrangemang.

Utvärderingar av verksamheten visar att folkbildningen skapar trygga rum som sänker trösklarna för att återerövra ett förlorat språk. Detta gäller inte minst de mindre språken där enskilda folkhögskolor och studieförbundsavdelningar intar en central roll som nav i det samlade revitaliseringsarbetet.

Utredningarna *Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025–2034* (SOU 2024:3) och *Som om vi aldrig funnits – exkludering och assimilering av tornedalingar, kväner och lantalaiset* (SOU 2023:68) uppmärksammar folkbildningens betydelse och rekommenderade en fortsättning för riktade insatser via folkbildningen.

Folkbildningen skapar möten och mötesplatser

En levande demokrati förutsätter att det finns platser där människor kommer samman, lär känna varandra och samtalar. Mötesplatser har inte bara betydelse för dem som vistas där utan även för områdena där de är belägna genom att bidra till trygghet, stabilitet och sammanhang. Eftersom folkbildningen finns i alla kommuner bidrar den till ett rikstäckande nätverk av mötesplatser.

Under 2024 genomförde studieförbunden nästan 268 500 arrangemang och folkhögskolorna rapporterade cirka 9 500 olika kurser, vilket innebär en minskning med 20 respektive 8 procent sedan 2022.

Alla dessa arrangemang fungerar också som mötesplatser. Vissa äger rum vid ett enskilt tillfälle, andra sträcker sig över flera veckor eller månader med regelbundna träffar. Vissa grupper möts återkommande, ibland dagligen, under flera år. Utöver dessa mer organiserade mötesplatser sker också möten mellan och

i anslutning till kurser, studiecirklar, kulturprogram och andra arrangemang.

Studieförbundens mötesplatser och möten

Studieförbundens studiecirklar, kulturprogram och annan folkbildningsverksamhet sker utspritt över samhället och vanligtvis i nära samarbete med andra organisationer inom civilsamhället. Studieförbunden har inte alltid egna lokaler. Även om varje studieförbund har lokaler på vissa orter, erbjuder de flesta en stor del av sin verksamhet i lokaler som tillhandahålls av samarbetsparter.

Antalet egna lokaler minskar dock: De lokalavdelningar som svarade på Folkbildningsrådets enkät hade tillsammans lokaler i 393 kommuner 2022, medan motsvarande siffra 2024 är 336 kommuner – en minskning med 15 procent. Bland de som dragit ner på sin verksamhet under 2023 eller 2024 har 69 procent sagt upp lokaler, främst studielokaler och kontor (Folkbildningsrådet, 2025c).

Det är också vanligt att studieförbunden arrangerar studiecirklar, andra folkbildningsverksamheter och kulturprogram i gemensamma lokaler, såsom kulturhus eller verkstäder för konsthantverk. I rapporten *Cirkelns betydelser: En studie om deltagare i studieförbundens studiecirklar 2019* identifierar författarna tre olika betydelser, eller dimensioner, av cirkeldeltagande: social, individualistisk och kompetens. Den sociala dimensionen – som handlar om samhörighet, vänskap, nätverk och gemenskap – anses vara viktigast av de flesta deltagarna. De möten och den delaktighet som upplevs i cirkeln har en personlig påverkan på individerna och fungerar som en viktig grund för lärandet (Folkbildningsrådet, 2020a).

Studiecirklar skapar nya möten...

I många studiecirklar blandas deltagare med olika bakgrund, erfarenheter och förutsättningar. Av deltagarna i Folkbildningsrådets cirkeldeltagarpanel 2024 uppgav 83 procent att de under det senaste året lärt känna nya människor som de har diskuterat aktuella samhällsfrågor med, och 68 procent svarade att de under det senaste året lärt känna nya människor som var födda i andra länder än de själva.¹⁴

...men många cirklar är homogena

Av statistiken framgår att många studiecirklar är homogena, främst uppdelade efter kön och födelse-

¹⁴ Motsvarande siffror för befolkningen var 71 procent (lärt känna nya människor, diskuterat samhällsfrågor), respektive 64 procent (lärt känna nya människor från annat land) (Novus, 2024).

land. Under 2024 var hälften av cirkelarna i princip enkönade. I dessa fanns högst 10 procent kvinnliga deltagare (21 procent av cirkelarna) eller högst 10 procent manliga deltagare (30 procent av cirkelarna).

- I 69 procent av cirkelarna möttes knappast utrikes och inrikes födda deltagare. Antingen bestod grupperna av högst 10 procent inrikes födda deltagare (11 procent av cirkelarna) eller högst 10 procent utrikes födda deltagare (59 procent av cirkelarna).¹⁵
- I 19 procent av cirkelarna hade nästan alla deltagare – över 90 procent – liknande utbildningsbakgrund, oftast gällde att nästan alla hade eftergymnasial utbildning.¹⁶
- I 36 procent av cirkelarna hörde nästan alla deltagare – över 90 procent – till samma åldersgrupp, oftast 65 år eller äldre.¹⁷

Det finns olika förklaringar till varför vissa cirklar blir mer homogena än andra: I en kamratcirkel, där en grupp personer själva tar initiativ till att starta en studiecirkel, känner deltagarna ofta varandra sedan tidigare. I föreningscirklar, som arrangeras i nära samarbete med organisationer inom föreningslivet, deltar främst personer som har sökt sig till föreningarna utifrån gemensamma behov och intressen.¹⁸

Deltagarsammansättningen har också att göra med cirkelns ämne:

- Vanligaste ämnesval bland kvinnor 2024 var *husdjursskötsel, körsång* och *övrigt konsthantverk*, medan männens vanligaste val var *improvisatorisk musik, sång och musik i grupp* och *annan utbildning i religion*.
- Vanligaste ämnesval bland inrikes födda deltagare var *improvisatorisk musik, körsång* och *husdjursskötsel* medan de utrikes födda deltagarnas vanligaste val var *annan utbildning i religion, svenska som främmande språk* och *improvisatorisk musik*.

15 Utrikes födda är inte en homogen grupp. Det är troligt att det i cirklar och folkhögskolekurser som domineras av utrikes födda deltagare sker möten mellan människor från olika länder, även om ingen eller få av dessa är födda i Sverige.

16 Utbildningskategorierna är: högst grundskola; gymnasium kortare än tre år; treårigt gymnasium; eftergymnasial utbildning.

17 Ålderskategorierna är: 17 år och yngre; 18–19 år; 20–24 år; 25–44 år; 45–64 år; 65 år och äldre.

18 Den tredje typen av studiecirklar kallas *programcirklar*, *annonserade* eller *öppna cirklar* och ingår i studieförbundets annonserade utbud.

- Vanligaste ämnesval bland deltagare med eftergymnasial utbildning var *improvisatorisk musik, körsång* och *husdjursskötsel* medan deltagare med högst grundskola eller motsvarande oftast valde *annan utbildning i religion, improvisatorisk musik* och *sång och musik i grupp*.
- Vanligaste ämnesval bland deltagare som var 65 år och äldre var *körsång, övrigt konsthantverk och måleri*, medan deltagare i åldern 20–24 år oftast valde *improvisatorisk musik, annan utbildning i religion* och *teater och dramatik (för scenframställning)*.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 5B. Vanligaste ämnesval i studiecirkel inom olika deltagargrupper

TABELL S 5C. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet

Humaniora 2024. Jämförelse med övriga ämnesområden

Folkhögskolornas mötesplatser och möten

Folkhögskolorna fungerar på många sätt som smältdegel som samlar deltagare med olika bakgrund, förutsättningar och erfarenheter.

Folkbildningsrådets rapport *Kvaliteten är helheten* (2024c) visar att en viktig kännetecknande faktor för folkhögskolornas arbete på allmän kurs är deras tematiska och ämnesövergripande undervisning, som tillämpas av 70 procent av skolorna på grundläggande nivå och 86 procent på gymnasial nivå. Denna typ av undervisning stärker det sociala samspelet och kan öka deltagarnas motivation. Ur ett bildningsperspektiv främjar den ämnesövergripande undervisningen en förankring i samtiden.

Folkhögskolornas kurser hålls på skolor och filialer, där deltagarna möts i klassrum, interagerar med andra studerande och engagerar sig i det omgivande samhället. På längre kurser kan deltagarna vara en del av folkhögskolemiljön under flera år.

Folkhögskolorna spelar en särskilt viktig roll för unga på landsbygden. Enligt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors rapport *Fokus 24 – platsens betydelse* (2025a) deltar unga i landsbygdskommuner i något högre grad i utbildning på folkhögskolor än sina jämnåriga i storstäder och blandade kommuner.

Internatboende är ofta unga

Vid internatkurser på folkhögskolan bor och studerar deltagarna tillsammans dygnet runt, med möjlighet till regelbunden kontakt med personalen.

År 2024 erbjöd 72 folkhögskolor internatplatser för deltagare i allmän kurs och 76 för deltagare i särskild kurs. Cirka 6 procent av deltagarna i allmän kurs och

10 procent av deltagarna i särskild kurs bodde på internat, en minskning jämfört med 2019 och 2022 för båda kursstyperna.

Att bo på internat innebär för de flesta att flytta till en annan ort. Bland deltagare som bor på internat är en relativt stor andel män – på allmän kurs utgjorde de till och med en majoritet. Andelarna inrikes födda och personer i åldern 18–24 år var högre bland internatboende än bland övriga deltagare i både allmän och särskild kurs, medan få var äldre än 45 år. Internatboende studerade oftare på gymnasienivå och mer sällan på grundskolenivå än övriga deltagare.

Andelen deltagare med funktionsnedsättning var betydligt högre bland de som bodde på internat på både allmän och särskild kurs än bland övriga.

Filialernas deltagare ofta äldre

På filialer bedrivs verksamheter på avstånd från huvudskolan, oftast enbart under dagtid, och tillgången till personal och samlingslokaler varierar. De attraherar därför andra deltagare än huvudskolorna.

Under 2024 arrangerade 53 av landets folkhögskolor kurser både vid en huvudskola och en eller flera filialer i en annan kommun. Oftast handlar det om folkhögskolor som finns på landsbygden som öppnar filial i en stad eller annan tätort. Samma år studerade 15 procent av deltagarna på allmän kurs och 13 procent av deltagarna på särskild kurs vid en filial i en annan kommun än huvudskolan.¹⁹

Deltagargrupperna i allmän kurs skiljde sig mellan filialer och huvudskolor. Vid filialerna var andelen kvinnor, utrikes födda och personer med eftergymnasial utbildning större på allmän kurs än vid huvudskolorna. Vid filialerna var också medelåldern högre än vid huvudskolorna och en relativt stor andel av deltagarna studerade på grundskolenivå. Andelen deltagare med funktionsnedsättning var lägre vid filialerna än vid huvudskolorna, 35 procent jämfört med 45 procent.

I särskild kurs var skillnaderna mellan deltagare vid filial och huvudskola mindre. De mest framträdande skillnaderna var en högre andel utrikes födda och fler deltagare som studerade på grundskolenivå vid filialerna, medan färre studerade på eftergymnasial nivå.

Folkhögskolor skapar nya möten

I *Folkhögskoleenkäten 2024* anger fler än åtta av tio deltagare på både allmän och särskild kurs att de under sin tid vid folkhögskolan lärt känna nya människor. Dessa nya bekantskaper öppnar upp för möjligheter till gränsöverskridande möten (Sveriges folkhögskolor, 2024).

En närmare analys av statistik från folkhögskolorna visar att sammansättningen av deltagare, sett till kön och födelseland, varierar mellan olika skolor och kursstyper:

Den tiondel av skolorna med lägst andel män på allmän kurs hade högst 28 procent män. Motsvarande siffra för den tiondelen med högst andel var 56 procent eller mer. Medianvärdet ligger på drygt 40 procent, vilket innebär att män utgör mer än två av fem deltagare i hälften av skolorna.

För särskild kurs var andelen män generellt lägre. Den tiondel av skolorna med lägst andel manliga deltagare hade högst 19 procent, medan den tiondel med högst andel hade nästan 44 procent män eller mer. Medianvärdet är också något lägre än för allmän kurs (31 procent) och indikerar, tillsammans med decilvärdena, att särskilda kurser har en ojämnare könsfördelning.

Variationen är större när det gäller andelen utrikes födda, särskilt inom allmän kurs. Skillnaden mellan den lägsta och högsta tiondelen av skolorna uppgår till nästan 54 procentenheter. I den lägsta tiondelen är endast 14 procent av deltagarna utrikes födda, medan andelen i den högsta tiondelen är 68 procent eller mer. Medianvärdet är nästan 35 procent, vilket innebär att utrikes födda utgör mer än var tredje deltagare i hälften av skolorna.

I särskild kurs är andelen utrikes födda generellt lägre. Tiondelen skolor med lägst andel ligger under 7 procent, medan tiondelen med högst har över 44 procent. Medianvärdet är drygt 15 procent, vilket tyder på att inrikes och utrikes födda deltagare möts mer sällan i särskild kurs än i allmän kurs.

Olika kursinriktningar attraherar olika deltagargrupper: I folkhögskolans långa eftergymnasiala yrkesutbildningar deltog till exempel förhållandevis fler män, fler deltagare i åldern 25–44 år och fler deltagare med funktionsnedsättning jämfört med övriga inriktningar inom särskild kurs. Bland deltagarna i dessa var andelen med eftergymnasial utbildning relativt låg, medan andelen med en treårig gymnasieutbildning var högre jämfört med övriga kurser.

I de särskilda kurserna med estetisk inriktning deltog relativt få utrikes födda deltagare, medan andelen i åldersgruppen 20–24 år var hög jämfört med övriga kursinriktningar. När det gäller kön fanns en stor variation mellan olika estetiska kurser: *musik-*

¹⁹ Folkbildningsrådets statistik över deltagare vid folkhögskolans filialer omfattar sedan 2018 filialer/kurser i *andra kommuner* än den kommun där huvudskolan är placerad. Deltagare vid filialer i samma kommun som huvudskolan ingår i den statistik som avser huvudskolan.

kurserna hade en hög andel män, medan kurser inom slöjd och konsthantverk samt bild, form och målar-konst lockade fler kvinnor.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 4A. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs vid filial 2024. Jämförelse med deltagare vid huvudskola

TABELL F 4B. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs i kurser med internatdeltagare 2024. Jämförelse med övriga deltagare

TABELL F 5C. Deltagare i yrkesutbildning, särskild kurs 2024. Jämförelse med övriga inriktningar

Förändrade förutsättningar för möten

Folkbildningsrådets rapporter *Folkbildningens betydelse för demokratin* (2022a) och *När folkbildningen möter samhällets demokratiska utmaningar* (2023d) analyserar folkbildningens demokratisyfte och dess förändrade förutsättningar som mötesplats. I takt med att normer och demokratisyn förändras har det blivit mindre självklart vilka mötesplatser som är tillåtna inom folkbildningen.

Det nya demokrativillkoret för statlig bidragsgivning (prop. 2023/24:119) innebär att statsbidrag inte får beviljas till en organisation om den eller någon av dess företrädare kränker en persons fri- och rättigheter, bryter mot principen om alla människors lika värde eller motarbetar det demokratiska styrelseskicket. Folkbildningen omfattas inte av detta demokrativillkor, men ett liknande villkor kommer troligen att införas i förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen under 2025. Demokrativillkor finns dock sedan tidigare i Folkbildningsrådets egna villkor för statsbidrag till studieförbund och folkhögskolor.

Mångfacetterad och omdebatterad digitalisering

Till de pågående samhällsförändringarna hör en alltmer genomgripande digitalisering. I rapporten *Digitaliserad folkbildning* undersöks hur denna påverkar folkbildningens undervisningsformer och folkbildningen som bildnings- och utbildningsform. Rapporten visar att folkbildningen i hög grad är digitaliserad (Folkbildningsrådet, 2024a).

Den digitalisering som finns hos studieförbunden och folkhögskolorna beskrivs som mångfacetterad och delvis omdebatterad. Rapporten lyfter den pågående diskussionen om folkbildningens identitet i en digital tid och konstaterar att omvandlingen från fysiska till digitala praktiker är en central fråga för framtiden och identiteten.

En del av folkbildningens digitalisering är studieförbundens och folkhögskolornas verksamheter på distans. Platsoberoende studier beskrivs som ett skäl för deltagare att söka sig till folkbildningen och som

ett sätt för studieförbund och folkhögskolor att nå nya deltagargrupper – inte minst vissa deltagare med särskilda behov eller med funktionsnedsättningar.

Distansdeltagandet har gått tillbaka

Andelen distansdeltagare inom studieförbunden ökade kraftigt under pandemin, för att sedan återigen minska. Under 2024 deltog 4 procent i studiecirkel och 3 procent i annan folkbildningsverksamhet på distans. Dessa hade något längre utbildningsbakgrund, var yngre och fler var utrikes födda jämfört med de som deltog i fysiska cirkel. Andelen cirkeldeltagare över 65 år var i betydligt lägre grad på distans (11 procent) än vid fysiska sammankomster (43 procent).

Distansstudier på särskild kurs erbjöds vid 124 folkhögskolor, att jämföra med 48 folkhögskolor på allmän kurs. Cirka 10 procent av deltagarna i allmän kurs och 37 procent i särskild kurs studerade på distans, vilket motsvarar nivåerna före pandemin. Distansstudier har sedan tidigare ökat, särskilt inom särskild kurs.

Bland deltagarna i långa distanskurser 2024 var en större andel inrikes födda, särskilt inom allmän kurs. De flesta var i yrkesverksam ålder och inom särskild kurs hade en högre andel eftergymnasial utbildning. Andelen deltagare med funktionsnedsättning var lägre på distanskurser jämfört med övriga kurser. På både allmän och särskild kurs studerade distansdeltagarna ofta på gymnasienivå.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 4B. Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet som läser på distans eller ej 2024

TABELL F 4C. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs som läser på planerad distans 2024. Jämförelse med deltagare som läser på ej distans

TABELL F 5B. Deltagare i särskild kurs med estetisk inriktning 2024. Jämförelse med övriga inriktningar

Bildande samtal – grunden i pedagogiken

Ett demokratiskt samhälle vilar på demokratiska och bildande samtal, där menings- och kunskapsutbyte sker gemensamt och kontinuerligt. Bildande samtal utgör en grund i folkbildningens pedagogik.

Folkbildningen är en levande mötesplats där samtal tar många olika former och skapar möjligheter för lärande, engagemang och gemenskap. Här möts människor i folkhögskolans långa och korta kurser eller i studieförbundens studiecirkel där idéer och erfarenheter utbyts i en öppen och inkluderande miljö.

Samtalen kan ta plats i klassrum, föreningslokaler och bibliotek, men också i replokaler, ateljéer, vid föreläsningar eller ute i naturen. De kan handla om språk, samhällsfrågor och föreningsliv, eller vara en kreativ kraft inom kultur och konst.

Vissa samtal leder till yrkeskunskaper och behörigheter, medan andra stärker samhällsengagemang och skapar en känsla av samhörighet. För många är folkbildningen också en väg till personlig utveckling, där intressen får ta form, gro och utvecklas.

Deltagarnas erfarenheter och behov ska styra

Studiecirkelar och folkhögskolekurser erbjuder deltagarna strukturerade samtalsmetoder. Samtalen har liknande pedagogiska utgångspunkter, med deltagarnas bildning som syfte. De bygger på relationer och förtroende, förutsätter trygghet och respekt samt prioriterar kunskap och saktlighet.

Ömsesidig respekt och jämlikhet är grundläggande förutsättningar och alla förväntas bidra aktivt. Deltagarna ska få utrymme och frihet att utforska, utmana och utveckla sina kunskaper, idéer och värderingar genom samtal med andra. Formen är central – fokus ligger på dialog snarare än debatt; målet är att främja insikter i stället för åsikter.

Ett annat viktigt kännetecken är deltagarnas inflytande. I studiecirkelar, kurser och andra arrangemang ska upplägg och innehåll formas utifrån deras erfarenheter och behov. Ofta möts de återkommande under en längre period – veckor, terminer eller år. Denna långsiktighet skapar utrymme för eftertanke och lärande, och ger tid att ompröva åsikter och värderingar.

Folkbildningens samtal och pedagogik analyseras bland annat i olika undersökningar bland deltagarna (se till exempel Hugo, Hedegaard & Bjursell, 2019; Folkbildningsrådet 2020a; 2021).

Nya demokratiutmaningar för folkbildningen

I Folkbildningsrådets rapport *När folkbildningen möter samhällets demokratiska utmaningar* (2023d) analyseras förutsättningarna för folkhögskollärarens och cirkelledarnas arbete i ett demokratiperspektiv. Här beskrivs hur förändrade samhällsnormer – ifrågasättande av demokrati och mänskliga rättigheter, ökad populism, främlingsfientlighet, misogyni och en allt starkare tro på konspirationsteorier – når in i folkbildningen och blir lärarnas och cirkelledarnas uppgift att hantera.

De demokratiska utmaningarna skärper samtidigt lärarnas och cirkelledarnas behov av utbildning, fortbildning och stöd inom de egna organisationerna.

I Folkbildningsrådets cirkeldeltagarenkät, som genomfördes i december 2024, visar resultaten att endast en liten andel av cirkelledarna, cirka 7 procent, har behövt hantera situationer där deltagare agerat i strid med demokratiska värderingar.

Cirkelledarna uppger att de har kompetens att hantera dessa situationer. Samtidigt identifierar de behovet av att stärka beredskapen, exempelvis genom tydligare ramverk för samtal om demokratiska utmaningar, riktlinjer för cirkelledarens ansvar att säkerställa att verksamheten förmedlar respekt för mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, samt vägledning för hur de bör agera vid överträdelser av dessa principer. För att svara mot detta behov har Folkbildningsrådet tagit fram en demokrativägledning som publiceras under våren 2025.

Förändrade krav på folkhögskolans lärare

Folkhögskolans lärare har både frihet och stort ansvar i sitt arbete, vilket är ett skäl till att många söker sig hit. Här får man ett stort förtroende i sin lärarroll.

I takt med de förändrade deltagargrupperna inom folkhögskolan har även förutsättningarna för lärarnas arbete omformats under den senaste tioårsperioden. Redan i Folkbildningsrådets utvärdering *Att vara folkhögskollärare* (2013) beskrevs hur utvecklingen under 2000-talet hade lett fram till en delvis annorlunda lärarroll, framför allt inom allmän kurs. Arbetsbelastningen hade ökat, tillsammans med behoven av handledning, individualisering och special- och socialpedagogiska insatser samt kurativt stöd.

I den uppföljande utvärderingen *Utan färdigt facit – folkhögskolans lärarkår mellan frihet och tradition* (2025d) visas att de krav som yrket ställer på lärarna och arbetssituationen är ungefär desamma i dag som för tio år sedan.

Tydliga förändringar under tidsperioden är att antalet hel- och deltidsanställda lärare i allmän och särskild kurs har ökat från drygt 3 000 till drygt 5 000. Andelen kvinnor och utrikes födda har också ökat något inom lärargruppen.

De flesta har en lärarutbildning

Folkhögskolorna avgör själva vilka pedagogiska kompetenser som lärarna behöver ha. Under 2024 hade 66 procent av lärarna inom allmän kurs en lärarexamen, varav 20 procentenheter hade examen från folkhögskolläraryrket vid Linköpings universitet²⁰ och 46 procentenheter hade annan lärarutbildning. Inom särskild kurs hade 41 procent av lärarna en lärar-

20 Det enda lärosätet som erbjuder folkhögskolläraryrket.

examen, varav 9 procentenheter från folkhögskollärrarprogrammet och 32 procentenheter från annan lärarutbildning. Ungefär 31 procent hade en annan högskoleexamen.

Cirkelledare – en blandad grupp av samhällsengagerade

Under 2024 rapporterade studieförbunden nästan 45 400 cirkelledare. Det betyder att 0,5 procent av befolkningen som är 13 år och äldre var aktiva som cirkelledare i något av landets studieförbund.

Cirkelledarna kan å ena sidan beskrivas som den viktigaste länken i studieförbundens arbete – det är de som de facto utför folkbildning och på så sätt företräder folkbildningens värderingar gentemot deltagarna. Men det är å andra sidan en länk som inte alltid är starkt kopplad till studieförbunden.

Under 2024 var drygt 10 procent av cirkelledarna arvoderade av studieförbunden, vilket är en kraftig ökning jämfört med 2023. Ökningen beror troligen på att insamlingskvalitén har förbättrats sedan insamlingen av arvoderade cirkelledare förändrades 2022. Andelen närmar sig nu den nivå som rådde innan insamlingsförändringen. Inom sju av studieförbunden utförde minst 86 procent av cirkelledarna sina uppdrag utan arvode, i de andra två var andelarna icke-arvoderade ledare 54 respektive 73 procent.²¹

De flesta cirkelledare arbetar alltså ideellt. Många av dem kommer från de föreningar som studieförbunden samarbetar med, andra är privatpersoner som fungerar som cirkelledare i så kallade kamratcirkel.

De flesta har cirkelledarutbildning

Cirkelledare ska vara godkända av en lokal studieförbundsavdelning och ha den kompetens som krävs för att fullfölja uppdraget. I princip alla cirkelledare går en kort introduktionsutbildning. Utöver den erbjuder varje studieförbund cirkelledarutbildning. Under 2024 varierade studieförbundens andel cirkelledare som genomgått grundläggande cirkelledarutbildning mellan 43 och 98 procent, med en median på 85 procent.

Omfattningen och upplägget på cirkelledarutbildningen ser olika ut i olika studieförbund, vilket gör det svårt att göra jämförelser mellan studieförbund på ett rättvisande sätt.

²¹ På grund av ändrad insamlingsmetod 2022 är det inte möjligt att göra jämförelser över tid.

Påverkans- och mångfaldssyftet

Folkbildningen och det civila samhället

Samhällsengagerade medborgare både präglar och utgör en grundförutsättning för en fungerande demokrati. Civilsamhället erbjuder en arena för aktivt medborgarskap, där individer kan organisera sig, mobilisera för förändring och göra sina röster hörda. Det omfattande samarbetet mellan folkbildningen och civilsamhället möjliggör att engagemang fångas upp och kanaliseras över hela landet.

Det civila samhällets osynliga kitt

I rapporten *Har alla samma möjlighet att delta i det civila samhället?* (2018) framhåller Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att deltagande i det civila samhället främjar inkludering och delaktighet i samhället i stort. I rapporten *Mer engagemang? – Folkbildningen i det svenska civilsamhället* beskriver författarna människors engagemang som kumulativt: den som gör många insatser engagerar sig gärna ännu mer – en aktivitet i civilsamhället leder vidare till en annan (Folkbildningsrådet, 2015).

Det täta samarbetet mellan civilsamhället och folkbildningen är en nyckelfaktor bakom det långvariga och omfattande medborgerliga engagemanget i Sverige. I rapporten *Folkbildning i landsbygder* beskrivs studieförbunden som ett osynligt kitt som bidrar till att hålla samman lokalsamhället, genom sitt nära samarbete med det lokala föreningslivet och övriga civilsamhället. Det här stärker både lokalsamhällets förmåga till egenorganisering och människors möjligheter att aktivera sig lokalt (Folkbildningsrådet, 2024b).

Även folkhögskolorna är viktiga. Med sina stora lokaler och sin ofta centrala placering i lokalsamhället blir de naturliga mötesplatser när de bjuder in till kulturarrangemang, eller när lokala organisationer kan använda skolans lokaler för möten och arrangemang.

Folkbildningen och det civila samhället stärker varandra

Under 2024 var 113 av landets 156 folkhögskolor idéburna, med folkrörelser eller andra organisationer som huvudmän. Övriga folkhögskolor var offentligägda, med regioner som huvudmän. Samtliga folkhögskolor samarbetar med lokala och regionala organisationer.

En majoritet av studieförbundens deltagare är medlemmar eller på annat sätt aktiva i de olika organisationer, nätverk eller andra grupper som studieförbunden samarbetar med. I *Trendrapport*

2019–2024 anger 74 procent av cirkeldeltagarna att de var engagerade i en eller flera föreningar under 2024 (Novus, 2024).²² Många av cirkelledarna kommer från studieförbundens olika samarbetsparter.

Samarbetet organisationerna emellan är omfattande. Under 2024 redovisade de nio studieförbunden centrala avtal med 189 medlemsorganisationer och 117 samverkansorganisationer. Det är dock en stor minskning av medlems- och samverkansorganisationer, vilket huvudsakligen beror på nedläggningen av Kulturens bildningsverksamhet.

Studieförbunden genomför omkring en fjärdedel av sin verksamhet i samverkan med medlemsorganisationerna. Därtill samarbetar de med ett stort antal andra organisationer, föreningar och nätverk på lokal nivå. Enligt Folkbildningsrådets statistik utgör dessa samarbeten drygt en tredjedel av studieförbundens totala verksamhet.

Under senare år har villkoren för studieförbundens lokala arbete förändrats, bland annat har antalet lokalavdelningar och kommuner där man har egna lokaler, samt antalet anställda och arbetsställen minskat. Dessa nedskärningar innebär att en minskad personalstyrka förväntas täcka större områden, vilket gör att de behöver lägga mer tid på att resa.

De lokalavdelningar som besvarat Folkbildningsrådets enkät rapporterar en minskning med 211 heltidstjänster mellan 2023 och 2024. Antalet kommuner där dessa avdelningar har arbetsställen har minskat med 34, vilket motsvarar knappt 9 procent. Cirkeldeltagare som upplevt besparingar inom studieförbunden vittnar om att verksamheten försvinner från mindre orter och ytterområden. De upplever också att personalen är mer stressad och mindre tillgänglig (Folkbildningsrådet, 2025c).

Studieförbunden är starkast där de har sina mest aktiva samarbetspartners – geografiskt, inom olika befolkningsgrupper och på specifika samhällsområden. Detta framgår tydligt i Folkbildningsrådets rapporter *Folkbildning i landsbygder* (2024b) och *Folkbildning i marginaliserade stadsdelar* (2019b), som belyser hur det nära samarbetet mellan studieförbunden och det lokala föreningslivet är avgörande för att folkbildningen ska nå ut i samhällets olika miljöer. När folkbildningens verksamheter försvinner från landsbygder, mindre orter och de större städernas ytterområden riskerar avståndet till viktiga samarbeten och organisationer att öka, samtidigt som kontaktytorna till prioriterade målgrupper riskerar att försvagas.

²² Motsvarande andel i befolkningen i stort var 39 procent.

Stärkt egenmakt genom folkbildning

Det finns en tydlig riktning i folkbildningens demokratiarbete. Inkludering, mötesplatser, demokratiska samtal och kunskapssökande syftar till att främja engagemang, aktivitet och förändring.

Cirkeldeltagande stärker samhällsengagemang

En nyligen publicerad rapport från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2024) belyser det nära samarbetet mellan civilsamhället och folkbildningen och beskriver studieförbunden som centrala nav och kunskapsförmedlare. Rapporten lyfter emellertid en oroande utveckling – allt färre engagerade har den nödvändiga föreningskunskapen för att driva organisationer. Detta kan leda till bristande kunskap om styrelseansvar och årsmöten, färre styrelse-representanter och en minskad förmåga att upptäcka oegentligheter.

En viktig del av studieförbundens arbete för att stärka samhällsengagemanget är att stödja föreningar genom utbildningar i demokratiskt föreningsarbete, engagemang och ledarskap med fokus på mänskliga rättigheter och antidiskriminering. Det belyses i Folkbildningsrådets rapporter *När folkbildningen möter samhällets demokratiska utmaningar* (2023d) och *Folkbildningens betydelse för demokratin* (2022a). Ett annat stöd är att studieförbunden även är medarrangörer vid arrangemang riktade till föreningarnas medlemmar. De erbjuder också praktisk hjälp, till exempel genom att ordna lokaler, förmedla kontakter och fungera som rådgivare och bollplank.

I *Trendrapport 2019–2024* ansåg 69 procent av cirkeldeltagarna att de kan påverka samhällsutvecklingen, främst i det område där de bor, men även i sin kommun och i landet. 43 procent uppgav dessutom att de i hög grad var delaktiga i samhällsutvecklingen (Novus, 2024).²³

Relativt många knyter sitt samhällsengagemang till cirkeldeltagandet. Enligt 24 procent har cirkeldeltagandet gjort samhällsfrågor viktigare för dem, cirka 30 procent har haft användning av studiecirkeln i en förening eller organisation de är engagerade i och cirka 20 procent har haft nytta av studiecirkeln i engagemang för området där de bor.

²³ Motsvarande andel bland befolkningen i stort är 54 respektive 31 procent.

Folkhögskolan uppmuntrar till ideellt engagemang

I *Folkhögskoleenkäten 2024* uppger nästan tre av fem deltagare att deras tid vid folkhögskolan har gjort dem mer inspirerade att arbeta för förändringar och ökat viljan att påverka i samhället. Andelarna var högst bland deltagarna i allmän kurs, i åldern 25–44 år och framför allt hos utrikes födda deltagare (Sveriges folkhögskolor, 2024).

Rapporten *Ett engagerande mikrokosmos* visar att det ideella engagemanget bland folkhögskolans deltagare är omfattande, både jämfört med befolkningen i stort och internationellt. Särskilt anmärkningsvärt är engagemanget bland deltagarna på allmän kurs, med tanke på deras ofta mer bräckliga socioekonomiska villkor. Det höga engagemanget bland kvinnor och utrikes födda deltagare beskrivs som ”extraordinärt” (Folkbildningsrådet, 2021).

Rapporten betonar också att det är ett arbetssätt som främjar medborgerligt engagemang. Folkhögskolans deltagare känner sig accepterade och bekräftade, vilket stärker deras självförtroende och förmåga att ta till sig samhällsorienterad och praktisknära undervisning. Folkhögskolorna fungerar som mötesplatser där deltagarna uppmuntras till samhällsengagemang och får praktiska möjligheter att delta.²⁴

Nya deltagare ger ökad mångfald

Genom riksdagens beslut om regeringens proposition 2013/14:172, *Allas kunskap – allas bildning*, gjordes ett tillägg i det andra av statens syften för statsbidraget till folkbildningen. Tillägget innebär att folkbildningens arbete för samhällsengagemang och egenmakt ska involvera en ökad mångfald av människor. Regeringen markerade genom propositionen att statens stöd bör bidra till en verksamhet som kontinuerligt arbetar med att nå nya deltagargrupper.

I Folkbildningsutredningens betänkande *Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid* (SOU 2024:42) konstateras att folkbildningen aktivt måste söka sig till nya grupper och nya individer för att vara ett stöd när de orienterar sig i sin omvärld, vidgar sin förståelse och stärker sin ställning i samhället. Det framhålls även att det bör förväntas

²⁴ Folkhögskolans betydelse för engagemang och vidare utveckling i livet framgår även i Statskontorets utvärderingar av folkbildningen (2016, 2018).

att folkbildningen anstränger sig för att nå fler och att den samtidigt förmår de deltagare som redan är en del av folkbildningen att bredda och fördjupa sig.

Ökat antal nya deltagare i studieförbunden

Många cirkeldeltagare återvänder till studieförbunden år efter år. Under 2024 var 31 procent av alla cirkeldeltagare nya, medan 69 procent hade tidigare erfarenhet av studiecirkel.²⁵ Andelen nya varierade mellan studieförbunden, från 15 till 36 procent. Sedan 2023 har andelen nya deltagare ökat med 5 procentenheter, vilket motsvarar en ökning med knappt 20 procent.

De studieförbund som har den största andelen öppen och programbaserad verksamhet rapporterar den högsta andelen nya deltagare.²⁶

Studieförbunden rekryterade proportionellt sett flest nya deltagare i storstäderna och de större städerna. Här hörde 45 procent av de nya deltagarna hemma, jämfört med 43 procent av de återkommande. Medelåldern hos de nya cirkeldeltagarna var betydligt lägre än hos de återkommande och andelen utrikes födda var högre. År 2024 var 18 procent av cirkeldeltagarna samt 15 procent av deltagarna i annan folkbildningsverksamhet utrikes födda.

En utvärdering från Folkbildningsrådet 2016 visade att föreningslivet ofta fungerar som en väg in i studiecirkel för utrikes födda, och att insatserna hjälpt deltagarna att lära sig svenska, förstå arbetslivet och integreras i samhället (Folkbildningsrådet, 2017a).²⁷ Deltagarna upplevde att kombinationen av föreningsmedlemskap och cirkelstudier skapade trygghet, sammanhållning och stärkte deras möjlighet att möta samhället och bygga nya relationer.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 2A. Cirkeldeltagare och deltagare i annan folkbildningsverksamhet 2022–2024, jämfört med andel i befolkningen

TABELL S 6E. Nya cirkeldeltagare 2024. Jämförelse med återkommande deltagare

- 25** Med nya deltagare avses deltagare i studiecirkel 2024, som inte deltagit under perioden 2021–2023. Med återkommande deltagare avses deltagare i studiecirkel 2024, som även deltagit någon gång 2021–2023.
- 26** Öppen/programbaserad verksamhet är en verksamhet som erbjuds allmänheten genom kursprogram och annonser. Den genomförs i huvudsak med arvoderade cirkelledare och mot deltagaravgift.
- 27** Liknande resultat presenteras i ABF:s rapport *Folkbildning av och för migranter* (Nordvall, Pastuhov & Osman, 2018)

Hög andel nya deltagare på folkhögskolan

Av folkhögskolans deltagare i allmän kurs 2024 var 39 procent nya²⁸. Av dessa läste 25 procent på grundskolenivå vilket är en större andel än bland de övriga deltagarna (19 procent). 40 procent av de nya deltagarna var utrikes födda, en något lägre andel än bland övriga deltagare. Nybörjarna var generellt yngre och en jämförelsevis låg andel hade en funktionsnedsättning.

Även på särskild kurs var 39 procent av deltagarna nybörjare under 2024. Bland dessa var 22 procent utrikes födda, en något högre andel än bland övriga (18 procent). Det var även vanligare att nya deltagare hade högst grundskoleutbildning jämfört med övriga deltagare.

Att andelen nybörjare med funktionsnedsättning är lägre tyder på att dessa stannar under längre tid på både allmän och särskild kurs. Jämfört med 2023 har andelen deltagare med funktionsnedsättning som inte var nybörjare vuxit på allmän kurs från 41 till 48 procent och på särskild kurs från 16 till 19 procent. Det kan finnas flera orsaker till detta: att en försämrad arbetsmarknad innebär att de stannar längre, att de har större behov jämfört med tidigare, att det finns en inlåsnings effekt såtillvida att de trivs väldigt väl eller att de behöver längre tid på folkhögskolan för att nå de mål de föresatt sig.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 6H. Nybörjare i allmän kurs per kursnivå 2024

TABELL F 6I. Nybörjare i särskild kurs per kursnivå 2024

Särskilda insatser har sikte på arbetsmarknaden

En huvudinriktning för de särskilda folkbildningsinsatser som genomfördes av folkhögskolorna under 2024 och som finansieras av Arbetsförmedlingen är att stärka deltagarnas förutsättningar på arbetsmarknaden och delaktighet i samhällslivet. Insatserna riktar sig främst till personer som av olika skäl står långt från arbetsmarknaden.

Studiemotiverande folkhögskolekurs möter mer utmanade deltagare

Sedan 2010 har folkhögskolorna erbjudit studiemotiverande kurser (SMF) för arbetssökande utan gymnasieexamen eller högskolebehörighet, som ett regeringsuppdrag till Arbetsförmedlingen och Folkbildningsrådet. Insatsen, som blev permanent 2016,

- 28** Med nya deltagare (nybörjare) avses deltagare som förekommer för första gången på allmän kurs grundskolenivå respektive gymnasienivå.

omfattar tre månader långa kurser anpassade efter deltagarnas behov. Fokus ligger på studieteknik, samhällskunskap, svenska, engelska och matematik samt motivationshöjande inslag. Deltagare med funktionsnedsättning kan delta i sex månader.

Under 2024 erbjöd 78 folkhögskolor studiemotiverande kurser och antalet deltagare var cirka 3 750. Av deltagarna var 70 procent utrikes födda, 69 procent hade grundskola/motsvarande som högsta utbildning, 36 procent var 16–24 år och majoriteten var kvinnor. Könsfördelningen varierar mellan yngre och äldre grupper, där kvinnorna i genomsnitt var äldre än männen.²⁹

Gruppen inom SMF är i dag sämre förberedd för folkhögskolan än tidigare, bland annat på grund av svagare kunskaper i svenska, vilket är en utmaning för folkhögskolan samtidigt som det innebär att färre uppnår kursens mål.

Färre folkhögskolor har etableringskurs

Etableringskurs på folkhögskola, ett regeringsuppdrag till Arbetsförmedlingen och Folkbildningsrådet sedan 2014, syftar till att stärka nyanländas möjligheter till studier eller arbete. Kursen pågår i sex månader och riktar sig till personer inom etableringsprogrammet, med innehåll som svenska, arbetsförberedande moment och orienterande inslag.³⁰ I etableringskurserna var samtliga deltagare utrikes födda och kvinnorna var i majoritet, 63 procent.

Under 2024 rapporterades drygt 600 deltagare i etableringskurser vid totalt 18 folkhögskolor, att jämföra med knappt 2 800 deltagare vid 86 folkhögskolor 2019. Till och med 2024 har totalt cirka 21 000 personer deltagit i etableringskurs.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 1B. Folkhögskolornas verksamhet med annan statlig finansiering 2019–2024

TABELL F 2D. Deltagare i Studiemotiverande folkhögskolekurs 2021–2024

TABELL F 2E. Deltagare i Etableringskurs 2021–2024

29 De statistiska uppgifterna om andelen deltagare med funktionsnedsättning i den studiemotiverande kursen är osäkra och redovisas därför inte. Preliminära uppgifter från Arbetsförmedlingen tyder dock på att denna grupp har minskat betydligt under den senaste tioårsperioden.

30 Till dem som nyligen fått uppehållstillstånd i Sverige erbjuder Arbetsförmedlingen möjligheten att under 24 månader delta i ett arbetsmarknadspolitiskt etableringsprogram. Inom ramen för etableringsprogrammet kan etableringskurs på folkhögskola ingå som individuell insats.

Arbete för ökad mångfald – vilka står utanför?

För att öka mångfalden behöver folkbildningen vidga sina gränser och nå ut till nya deltagare och deltagargrupper.

Folkbildningsrådets registerstudie *Folk utanför folkbildningen* (2017b) visade att studieförbunden har särskilt svårt att nå personer som saknar föreningsengagemang, ensamstående mödrar, storstadsbor (främst män i förorter och äldre i städer) samt personer med låg utbildning eller inkomst, inklusive äldre kvinnor och medelålders män med enbart grundskoleutbildning. Statskontoret framhöll i *En folkbildning i tiden* (2018) att en av folkbildningens utmaningar är att nå nya målgrupper.

Även Folkbildningsutredningen betonar utmaningen i sitt betänkande *Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid* (SOU 2024:42) och konstaterar att folkbildningen attraherar en förhållandevis resursstark grupp. Personer som redan är föreningsaktiva och väletablerade i samhället utgör en relativt stor andel av folkbildningens deltagare. Undantag finns dock, särskilt bland deltagare i allmän kurs på folkhögskola, hos vissa studieförbund samt inom riktade satsningar för att nå specifika grupper.

Rapporten *Engagemangets gestaltningar* belyser den svenska befolkningens samhällsengagemang och undersöker ideellt arbete i Sverige. Den beskriver också vilka som inte engagerar sig. Fler kvinnor än män avstår från engagemang, liksom yngre och personer med kortare utbildning, ensamstående, hyresgäster och de med utrikes födda föräldrar. Resultaten visar inga signifikanta skillnader mellan de som engagerar sig och de som inte gör det när det gäller inkomst och arbete, och få skillnader när det gäller bostadsort (von Essen & Svedberg, 2022).

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) undersökningar (2025a) visar däremot att platsen har betydelse för engagemang och delaktighet. Unga som bor i landsbygdskommuner upplever att de har sämre tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter, sociala sammanhang och kultur, jämfört med unga i mer tätbefolkade kommuner. Långa avstånd och bristande tillgång till kollektivtrafik är två av flera orsaker om försvårar för unga på landsbygden att delta.

Rapporten lyfter även att denna grupp unga i lägre utsträckning känner engagemang och framtidstro jämfört med unga i blandade kommuner och storstäder. Endast hälften uppger att de känner sig delaktiga i det svenska samhället, vilket är en något lägre andel än bland unga i storstadskommuner. En annan nyligen publicerad rapport från MUCF (2025b) visar också att

unga med funktionsnedsättning deltar i lägre utsträckning i föreningslivet jämfört med dem utan funktionsnedsättning. Skillnaderna är mindre när det kommer till deltagande eller konsumtion av kulturaktiviteter.

Det ideella arbetet i Sverige verkar emellertid befinna sig på en omfattande och relativt stabil nivå, även om formerna för engagemang förändrats över tid. Forskare vid Marie Cederschiöld högskola – som följt befolkningens engagemang och ideella arbete sedan 1992 – visar i sin senaste befolkningsundersökning om medborgerligt engagemang att över hälften av befolkningen gjort minst en ideell insats under det senaste året. Engagemangsnivån är fortsatt hög men insatserna fördelas alltmer ojämnt, där en mindre grupp står för en stor del av det ideella arbetet. Personer med tillgång till resurser och sociala nätverk utför i högre grad ideellt arbete och andelen som arbetar ideellt är något större på landsbygden än bland dem som bor i storstäder (Lundberg, Henrekson & von Essen, 2025).

Engagemang tenderar att gå i arv – utan engagerade föräldrar är sannolikheten relativt låg att barnen ska engagera sig. Det är också starkt kopplat till föreningsmedlemskap. De som inte engagerar sig kan enligt forskning delas in i tre olika grupper: de med litet eget kapital, de med vissa resurser men utan tillit och de som är upptagna med annat (von Essen & Svedberg, 2020).

Utbildnings- och bildningssyftet

Folkbildningen finns spridd i hela landet

Folkbildningen fungerar kompensatoriskt i geografiskt avseende. I relation till befolkningsstorleken skapar studieförbund och folkhögskolor flest tillfällen till utbildning, bildning och kultur i de kommuner, framför allt på landsbygderna, där tillgången till formell utbildning är sämre än på andra håll.

Studieförbunden finns i alla kommuner

De nio studieförbunden anordnade tillsammans studiecirkel i landets samtliga 290 kommuner under 2024. Tre studieförbund fanns i fler än 250 kommuner, två i över 220, tre i mellan 100 och 200 och det nionde förbundet i 38 kommuner.

Samtliga studieförbund har minskat sin närvaro i landets kommuner. Jämfört med 2019 har de mindre studieförbunden minskat mest – i genomsnitt med drygt 30 kommuner, bortsett från Kulturens bildningsverksamhet vars nedläggning innebär att de sedan 2019 lämnat 179 kommuner. Sedan 2023 har studieförbunden tillsammans lämnat 49 kommuner.

I genomsnitt erbjöd studieförbunden studiecirkel i 222 kommuner år 2019, jämfört med 196 kommuner år 2024. År 2023 fanns de nuvarande nio studieförbunden i genomsnitt i 201 kommuner. Jämfört med föregående år har förbunden således i snitt lämnat fem kommuner.

På många håll är utbudet omfattande. I 73 kommuner fanns nästan alla studieförbund representerade år 2024. Här erbjöd åtta eller nio av studieförbunden studiecirkel.

Under 2024 hörde 29 procent av studieförbundens cirkeldeltagare hemma i kommungrupperna storstad med tillhörande pendlingskommuner, 42 procent i större stad med tillhörande pendlingskommuner, 22 procent i mindre stad/tätort med tillhörande pendlingskommuner och 8 procent i landsbygdskommuner. Det ser ut på ett liknande sätt för annan folkbildningsverksamhet.

När det gäller andelen cirkeldeltagare i relation till kommunernas befolkning var proportionerna i princip omvända. Andelen var störst i landsbygdskommun och pendlingskommuner nära mindre stad eller tätort, där 45 respektive 46 cirkeldeltagare per 1 000 invånare deltog i en studiecirkel under året. Lägst var andelarna i storstad, med 32 per 1 000 invånare, och deras omgivande pend-

lingskommuner, där andelen var 24 per 1 000 invånare.

De län där antalet deltagare är högst i relation till befolkningen är Gotlands och Västerbottens län, där över 100 per 1 000 invånare är med i endera studiecirkel eller annan folkbildningsverksamhet. Lägst är antalet i Stockholms län med under 50.

Färre deltagare i nollkommuner

Under 2024 var det 45 kommuner som inte budgeterade för generella bidrag till studieförbunden. Det är lika många som 2023 och utgör 16 procent av samtliga kommuner. Vissa av dessa kommuner budgeterade för riktade bidrag.

Det betyder inte att invånarna i de här kommunerna stod utan tillgång till folkbildning. Drygt 12 000 av invånarna deltog i studiecirkel i andra kommuner än den egna och drygt 14 000 deltog i studiecirkel i den egna kommunen, som studieförbunden erbjöd utan stöd av ett generellt kommunalt bidrag. I de här 45 kommunerna var antalet cirkeldeltagare (i den egna eller i andra kommuner) 23 per 1 000 invånare, jämfört med 36 per 1 000 invånare i genomsnitt i landet.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 3A. Cirkeldeltagare i olika kommuntyper 2024

TABELL S 3B. Deltagare i annan folkbildningsverksamhet i olika kommuntyper 2024

TABELL S 3C. Cirkeldeltagare per 1 000 invånare i olika kommungrupper 2024

TABELL S 3D. Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet per 1 000 invånare (6 år och äldre) per län, år 2024

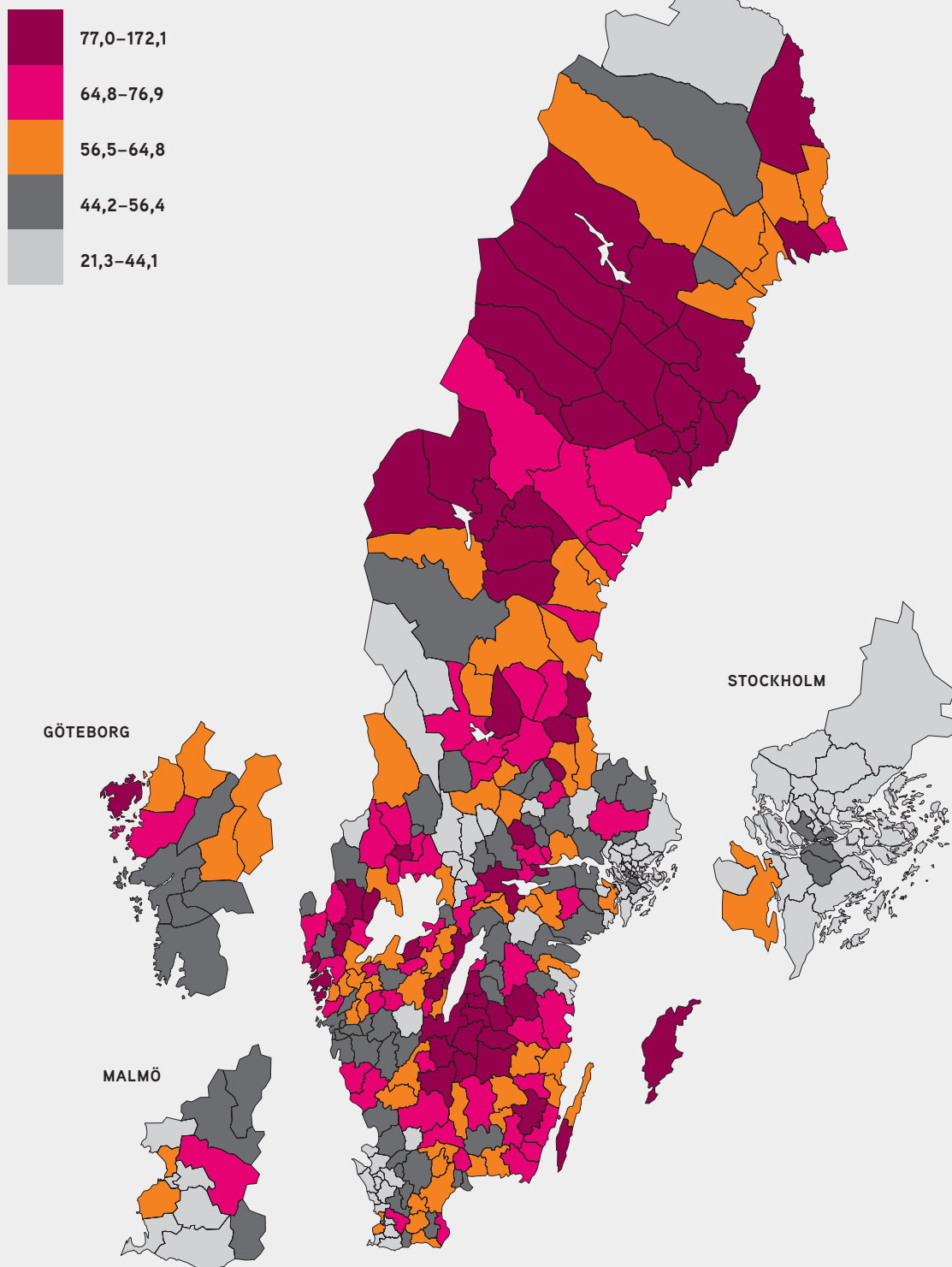
Per invånare finns flest folkhögskoleplatser i landsbygd

Folkhögskolorna arrangerade långa kurser i samtliga regioner och i 153 av landets kommuner under 2024. Jämfört med 2019, innan pandemin, innebär detta en minskning med tre kommuner och jämfört med 2023 innebär det en ökning med två kommuner.

Utvecklingen under senare år har lett till att en majoritet av deltagarna är koncentrerade till tätbefolkade områden, inte minst gäller det för allmän kurs. Totalt återfanns 36 procent av deltagarna i allmän kurs och 28 procent av deltagarna i särskild kurs i kommungrupperna storstad med omgivande pendlingskommuner, respektive 38 procent av allmän kurs och 34 procent av särskild kurs i större stad och omgi-

DIAGRAM 4.

Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet per kommun. Deltagare per 1000 invånare.

vande pendlingskommuner.³¹ Under 2024 erbjöd 24 folkhögskolor kurser i Stockholm, 17 i Göteborg och 13 i Malmö.

I genomsnitt i landets kommuner deltog drygt 2 personer per 1000 invånare i allmän kurs, och knappt 5 per 1000 invånare i särskild kurs. Andelen deltagare i relation till befolkningens storlek skiljer sig åt mellan olika kommuntyper. Landsbygdskommuner har störst överrepresentation i både allmän och särskild kurs. För allmän kurs är även kommungruppen storstad överrepresenterad. För särskild kurs är det i stället kommungrupperna mindre stad/tätort och omgivande pendlingskommuner som är överrepresenterade. Pendlingskommuner nära storstad respektive större stad är de kommuner som å andra sidan är underrepresenterade i antal deltagare i allmän kurs, medan storstad och större stad är underrepresenterade i särskild kurs.

Under 2024 fanns 156 folkhögskolor som sammanlagt hade 171 filialer i landet, det vill säga totalt 327 folkhögskoleenheter. Det betyder att antalet filialer var fler än antalet huvudskolor. En majoritet, 85 stycken, av folkhögskolorna rapporterade att de hade en eller flera filialer.³²

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 3A. Deltagare i allmän kurs i olika kommungrupper 2024

TABELL F 3B. Deltagare i särskild kurs i olika kommungrupper 2024

TABELL F 3C. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs per 1000 invånare efter kommungrupper 2024

- 31** Kommungruppsindelning 2023 (Sveriges Kommuner och Regioner, SKR):
- *storstad*: Stockholm, Göteborg och Malmö
 - *större stad*: kommun med minst 50 000 inv. varav minst 40 000 inv. i den största tätorten
 - *mindre stad/tätort*: kommun med minst 15 000 men mindre än 40 000 inv. i den största tätorten
 - *landsbygdskommun (inkl. landsbygdskommun med besöksnäring)*: kommun med mindre än 15 000 inv. i den största tätorten och lågt pendlingsmönster
 - *pendlingskommun*: kommun där en relativt stor andel av befolkningen pendlar till annan kommun
- 32** Siffran avser antalet filialer som folkhögskolorna själva rapporterar in till Folkbildningsrådets folkbildningsportal, och innefattar både filialer inom och utanför den kommun där huvudskolan finns. I beskrivningar av folkhögskolans *deltagare* vid filialer ingår endast de filialer som finns i andra kommuner än huvudskolan.

Andra nås i marginaliserade områden

Både på landsbygder och i städerna finns områden som kan karaktäriseras som mer marginaliserade än andra. Studieförbund och folkhögskolor når andra grupper i befolkningen i dessa områden jämfört med i övriga delar av landet. Folkbildningen fyller en viktig funktion i både landsbygder och marginaliserade stadsdelar, men dess roll och utmaningar skiljer sig åt beroende på lokala förutsättningar, till exempel vilka grupper man når (Folkbildningsrådet 2019b; 2023b; 2024b):

I landsbygdsområden, där avfolkning, långa avstånd och gles infrastruktur präglar vardagen, stärker studieförbunden den sociala sammanhållningen och möjligheten till bildning och organisering. Folkhögskolor spelar också en viktig roll som mötesplatser och kulturcentrum. Eftersom deltagarna ofta kommer från andra delar av landet, kan folkhögskolorna vitalisera lokalsamhället genom de impulser som inflyttade deltagare och lärare ger. Samtidigt möter folkhögskolorna sällan det lokala utbildningsbehovet.

I marginaliserade stadsdelar fokuserar folkbildningen främst på språkinläring och samhällsorientering. Den kan stärka det lokala civilsamhället och möjliggöra självorganisering, men dess genomslag varierar – i vissa områden kompletterar den befintliga lokala initiativ, medan den i andra har svårare att etablera sig.

Folkbildning viktig för kompetensförsörjningen

Tillgång till kompetens är en av de viktigaste faktorerna för ekonomisk utveckling i landets regioner. Vid sidan av högre utbildning, som är ett traditionellt mått på kompetens, finns även andra typer av utbildningar som bidrar till samhällets kompetensförsörjning. Till dessa hör folkbildningen.

Landsbygder mest beroende av folkbildningen

Numera återfinns drygt 70 procent av folkbildningens deltagare i eller i anslutning till landets storstäder och större städer. Städernas utmaningar har alltmer blivit folkbildningens angelägenhet. Samtidigt är folkbildningen starkt förankrad på landsbygderna.

En rapport från Folkbildningsrådet (2019c) visar att både regionerna och folkbildningens företrädare ser folkbildningen som en viktig aktör, särskilt inom

livslångt lärande, integration och stöd till grupper med kort utbildning och svag förankring på arbetsmarknaden.³³

I en uppföljande rapport (2023b) framgår att folkbildningens betydelse varierar beroende på kommunens storlek, placering, befolkningstäthet, näringslivsstruktur och utbildningsmöjligheter. Den har en särskilt kompensatorisk funktion i kommuner belägna långt från större städer, där arbetsmarknaden är mindre effektiv och behovet av kortare utbildningar är större.

Folkbildningen är viktigast för kompetensförsörjningen i landsbygdskommuner, där deltagande i studiecirklar och folkhögskolekurser har tydliga samband med fortsatta studier, arbete och löneutveckling. I de mest glesbefolkade kommunerna har cirkeldeltagare ofta högre inkomster och lägre arbetslöshet några år efter sitt deltagande jämfört med icke-deltagare.

Folkbildningen leder till studier och arbete

Ju mindre utbildningsklyftorna och skillnaderna i utbildningslängd är desto mer jämlika är människors livschanser. Möjligheten till livslångt lärande, att finna förankring på arbetsmarknaden och överhuvudtaget att ha möjligheten att utvecklas genom hela livet, är en demokratifråga.

Inför höstterminen 2024 sökte 6 250 tidigare folkhögskoledeltagare till högskolan, varav 3 834 antogs, vilket motsvarar 61 procent. Jämfört med 2022 är det en ökning av antalet sökande med ungefär 240 personer och antalet antagna med ungefär 340.

Från allmän kurs till eftergymnasiala studier

Alla folkhögskolor har en allmän kurs. Det är ett krav i förordningen om statsbidrag till folkbildningen, SFS 2015:218, 11 §. Kursen kan ge kunskaper för vidare studier motsvarande dem som erhålls genom det offentliga skolväsendet. Allmän kurs på grundskolenivå ger kunskaper för vidare studier på gymnasienivå, och allmän kurs på gymnasienivå ger kunskaper och

behörigheter inför vidare studier på högskola, yrkeshögskola eller andra eftergymnasiala utbildningar.³⁴

Under läsåret 2023/24 utfärdade folkhögskolorna 1 731 intyg om grundläggande behörighet för studier vid högskola, och drygt 500 intyg om behörigheter för studier vid yrkeshögskolan.³⁵ Jämfört med läsåret 2022/23 är det en ökning med 150 respektive 80 intyg.

I SCB:s statistikdatabas finns uppgifter om övergången från allmän kurs till eftergymnasiala studier bland deltagare som fick intyg om behörighet 2014–2022 (SCB, u.å.).

Under denna period fick drygt 20 200 personer intyg om behörighet till antingen högskola eller yrkeshögskola. Av dessa var 53 procent kvinnor och 24 procent utrikes födda. Sedan 2018 samlas uppgifter om funktionsnedsättningar in, drygt 42 procent av dem som fått behörighet sedan dess har en funktionsnedsättning.

Efter ett år befinner sig 12 procent av de som läst på allmän kurs i högskolestudier och 28 procent i övriga studier – efter tre år är samma siffror 11 respektive 17 procent. Det är främst inrikes födda kvinnor som går vidare till högskolestudier, medan det främst är utrikes födda kvinnor som går vidare till övriga studier. Personer med funktionsnedsättning går vidare till studier i nästan lika stor utsträckning som de utan, dock i något lägre grad till högskolan och lite högre grad till övriga studier.

Av samtliga deltagare med behörighet 2014–2022 hade 43 procent läst vidare på högskola inom tre år efter avslutad kurs, och 57 procent läst vidare på andra eftergymnasiala studier (detta kan vara samma individer). Bland de som läste vidare på högskola var:

- andelen kvinnor större än andelen män
- andelen utrikes födda deltagare ett par procentenheter högre än andelen inrikes födda (gäller både kvinnor och män)
- andelen kvinnor med funktionsnedsättning lägre än för övriga kvinnor men ungefär densamma som genomsnittet
- andelen män med funktionsnedsättning tydligt lägre än både för övriga män och genomsnittet.

33 Under 2021–2023 genomförde Folkbildningsrådet projektet *Regional folkbildning*. Syftet var att stärka folkbildningen som regional aktör och synliggöra folkbildningens roll i det regionala kompetensförsörjningsarbetet. Detta gjordes bland annat genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte, i nära samarbete med folkbildningens regionala organisationer, regionala beslutsfattare och Folkbildningsrådets medlemmar.

34 Den svenska referensramen för kvalifikationer, SeQF, fungerar som ett översättningsverktyg som ska göra olika utbildningar lättare att förstå och jämföra. SeQF bygger på ett gemensamt europeiskt ramverk för kvalifikationer, EQF – European Qualification Framework. Allmän kurs är nivåplacerad på nivå 2 respektive nivå 4 i SeQF.

35 Myndigheten för yrkeshögskolan har inga uppgifter om vilken typ av behörighet som de sökande och antagna till olika yrkeshögskoleutbildningar har. Det går därför inte att få reda på hur många deltagare från folkhögskolan som har antagits till yrkeshögskoleutbildningar. Inte heller SCB har något register över studerande inom yrkeshögskolan.

Detta bekräftas i en rapport från SCB (2023). I den framgår att många deltagare som uppnår grundläggande behörighet genom folkhögskolans allmänna kurs går vidare till högre studier. Folkhögskolans deltagare har en högre övergångsfrekvens till högskoleutbildningar än SCB:s jämförelsegrupp på komvux, och är även mer benägna att fortsätta inom andra utbildningsvägar.³⁶ De som lämnar komvux är emellertid i högre grad etablerade på arbetsmarknaden.

Från särskild kurs till eftergymnasiala studier

Folkhögskolans särskilda kurser är inte formellt behörighetsgivande och därför utfärdas inga behörighetsintyg. I stället får vissa av deltagarna intyg om avslutad eftergymnasial utbildning, vilket oftast gäller yrkesinriktade kurser. Ungefär 1 200 deltagare erhöll sådana intyg under 2024.

I SCB:s statistikdatabas finns uppgifter om övergången från särskild kurs till eftergymnasiala studier bland deltagare som erhöll intyg om avslutad eftergymnasial utbildning 2017–2023 (SCB, u.å.).

Totalt fick cirka 9 310 personer intyg om avslutad utbildning under perioden. Av dessa var 67 procent kvinnor och 17 procent utrikes födda. Cirka 15 procent av de 4 610 deltagare med intyg under perioden 2018–2021 hade en funktionsnedsättning.

Tio procent av deltagarna med intyg om avslutad eftergymnasial utbildning under perioden 2018–2021 studerade på högskolan efter ett år. Av de knappa 2 000 deltagare som fick ett intyg de två första åren, 2018–2019, läste 12 procent på högskolan efter tre år. I övriga studier befinner sig knappt 8 procent efter ett år, respektive 6 procent efter tre år (intyg 2018–2019).

Bland de som läste vidare är:

- efter tre år andelen kvinnor större än andelen män
- efter ett år andelen inrikes födda högre än genomsnittet på högskolan, och andelen utrikes födda kvinnor högre än genomsnittet i övriga studier

36 SCB beskriver sitt urval av komvux-elever på detta sätt: "För att jämföra behöriga från folkhögskolan med komvux har vi till att börja med exkluderat alla som har tagit en gymnasieexamen och därmed redan har en grundläggande behörighet till eftergymnasiala studier. Utgångspunkten har varit de komvuxdeltagare som ett givet år har tagit minst 200 poäng på teoretiska kurser, och som året innan har lägre än en treårig gymnasieutbildning som högsta utbildningsnivå, samt som aktuellt år, eller året därpå, har höjt sin utbildningsnivå till treårig gymnasieutbildning."

- andelen män med funktionsnedsättning på högskolan är i nivå med genomsnittet och andelen kvinnor med funktionsnedsättning något lägre
- andelen personer med funktionsnedsättning är något överrepresenterade i övriga studier.

Studiemotiverande folkhögskolekurs leder till studier

Folkhögskolans studiemotiverande kurser är oftast tre månader långa och syftar till att motivera deltagarna till fortsatta studier. Målgruppen är arbetssökande som varken har gymnasieexamen eller grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå.

Under 2024 erbjöd 78 folkhögskolor studiemotiverande kurs och antalet deltagare var 3 750. Till och med 2024 har cirka 53 700 personer deltagit sedan insatsen infördes 2010.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2023b) beskriver folkhögskolan som "en civilsamhällesaktör som är särskilt viktig för att skapa vägar till etablering för unga som varken arbetar eller studerar". Framför allt lyfter myndigheten fram folkhögskolornas studiemotiverande kurser.

Av de unga deltagarna mellan 16 och 24 år som deltog i studiemotiverande kurs under 2023 hade 29 procent gått vidare till studier vid allmän eller särskild kurs inom folkhögskolan i december 2024. Bland deltagarna som var äldre än 24 år var motsvarande andel 16 procent. Det är lägre andelar jämfört med 2019, då 33 procent av de yngre och 18 procent av de äldre studerade vidare på folkhögskola. De minskade andelarna kan i huvudsak förklaras av förändringar i deltagargruppen: en stor del som nu anvisas har så låga kunskaper i svenska att de har svårt påbörja reguljära studier (Folkbildningsrådet, 2025e).

Utbildningskedjor inom folkhögskolan

Inom folkhögskolan har så kallade utbildningskedjor utvecklats; det vill säga sammanhållna system av kurser och insatser som gör det möjligt för deltagare att studera vidare inom folkhögskolan. På många håll finns en tydlig koppling mellan den studiemotiverande kursen och folkhögskolornas långa kurser.³⁷

Vanligt är också att framför allt de allmänna kurserna byggs på med grundskolenivå, basnivå eller språk-

37 I villkoren för den studiemotiverande insatsen anger Folkbildningsrådet att *Syftet med insatsen är att motivera arbetssökande att påbörja, eller återuppta, reguljära studier inom vuxenutbildningen eller särskild utbildning för vuxna, alternativt motsvarande inom folkhögskolan efter avslutad utbildning i studiemotiverande syfte.* (Folkbildningsrådet, 2023f).

profil för att kunna möta deltagare från till exempel sfi-kurser, svenska från dag ett (för asylsökande) eller etableringskurser.

Även studieförbundens verksamhet leder vidare

I utvärderingen *Folkbildning och landets kompetensförsörjning* undersöks folkbildningens roll för kompetensförsörjningen i städer och på landsbygderna. Studien visar signifikanta samband mellan deltagandet i studiecirkel eller annan folkbildningsverksamhet och fortsatta studier. Tre till fem år efter deltagandet är andelen som studerar högre bland deltagarna än i den övriga befolkningen i motsvarande ålder. Sambandet gäller för samtliga kommungrupper men är starkast i landsbygdskommunerna (Folkbildningsrådet, 2023b).

I den undersökning som genomfördes i Folkbildningsrådets cirkeldeltagarpanel i maj 2024 svarade totalt 6 procent av deltagarna att studiecirkeln bidragit till att de har studerat vidare. Bland dessa deltagare var andelen män, yngre personer och utrikes födda överrepresenterade.

Folkbildningen leder till arbetsmarknaden

I rapporten *Trender och Prognoser 2023 (2024)* beräknar SCB att det totala antalet sysselsatta i åldrarna 16–74 år kommer att öka med omkring 490 000 personer fram till 2040, en ökning med cirka 10 procent. Sysselsättningsstillväxten väntas i första hand ske bland utrikes födda och äldre, och efterfrågan på arbetskraft kommer att öka mest på personer med examen från en eftergymnasial utbildning.

Allmän kurs kan leda till arbetsmarknaden

Av de drygt 4 500 deltagare i allmän kurs som fick intyg om behörighet till antingen högskola eller yrkeshögskola under åren 2018–2019, var 27 procent etablerade på arbetsmarknaden tre år efter att de fått sina intyg. Bland dessa var könsfördelningen jämn, och andelen utrikesfödda var högre än andelen inrikes födda.

Av gruppen deltagare 18–47 år som gått på allmän kurs 2018–2021 är 16 procent etablerade på arbetsmarknaden efter ett år, mot 26 procent efter tre år (endast för åren 2018–2019). Andelen är lite högre bland män och utrikesfödda och något lägre bland dem med funktionsnedsättning. Det är utrikesfödda män som drar upp siffran för männen, inrikes födda män har lägre andel än både inrikes födda kvinnor och utrikes födda oberoende av kön. I allra lägst grad är det deltagare med funktionsnedsättning som blir etablerade på arbetsmarknaden.

Efter både ett och tre år har knappt var femte deltagare med behörighet en svag eller osäker ställning på arbetsmarknaden samtidigt som ungefär var tionde varken är i studier eller arbete. I gruppen som varken är i studier eller arbete är gruppen med funktionsnedsättning, framför allt männen, överrepresenterade.

Utfallet för de som gör avbrott varierar

Gruppen som avbryter sina studier på allmän kurs (en dryg femtedel) är i högre utsträckning etablerade på arbetsmarknaden efter ett år än de som fullföljer studierna (oavsett om de får behörighet eller inte). Detsamma gäller efter tre år, men skillnaden är mindre. De som gjort avbrott återfinns i klart lägre grad i högskolestudier, men är oftare i övriga studier. De är också den grupp som i störst utsträckning varken är i studier eller arbete (ungefär var tredje mot var sjätte), samtidigt som de i mindre utsträckning har en svag ställning på arbetsmarknaden. Sammanfattningsvis kan avbrottsgruppen beskrivas som tredelad: det finns en grupp som lyckas, där skälet till avbrottet kan vara att de har fått ett arbete; det finns en grupp som gör avbrott för att i stället genomgå andra studier på till exempel folkhögskola eller komvux; slutligen finns det en relativt stor grupp som gör avbrott som varken går vidare till studier eller till arbetsmarknaden.

Skillnaden mellan de som gör avbrott och de som slutför allmän kurs visar att allmän kurs ger bra förutsättningar för deltagarna som slutför kursen att komma vidare på arbetsmarknaden eller till studier, eftersom de i betydligt lägre utsträckning återfinns i gruppen som varken är i studier eller arbete.

SCB (2019) har i en tidigare rapport undersökt deltagarnas etablering på arbetsmarknaden, där de konstaterar att de allmänna kurserna förbättrar deltagarnas förutsättningar på arbetsmarknaden. I en senare rapport från SCB (2023b) visas liknande resultat. Många av de som erhållit grundläggande behörighet från folkhögskolans allmänna kurs fortsätter antingen till studier eller etablerar sig på arbetsmarknaden. Ett år efter behörighet är det vanligare att folkhögskoledeltagare studerar än att de arbetar, men efter tre år har en större andel gått över till arbete.

Deltagare på särskild kurs går ofta vidare till arbetsmarknaden

Av de knappt 2 000 deltagare som fick intyg om avslutad eftergymnasial utbildning på särskild kurs under perioden 2018–2019, var 59 procent etablerade på arbetsmarknaden tre år senare. Bland dessa var andelen män större än andelen kvinnor och andelen utrikes födda deltagare något större än andelen inrikes födda, där siffran drevs upp av de utrikes födda

männen. Gruppen med funktionsnedsättning var oberoende av kön lägre etablerade.

Av alla som var 18–47 år gamla och som slutförde en särskild kurs 2018–2021 var 39 procent etablerade på arbetsmarknaden inom ett år och 45 procent inom tre år (endast beräknat på åren 2018–2019). Av dessa befinner sig 20 procent på högskolan efter både ett år och tre år, 12 respektive 8 procent bedriver övriga studier och 20 respektive 17 procent har en svag ställning på arbetsmarknaden.

Det skiljer sig dock åt mellan olika grupper: de som har ett intyg om eftergymnasial kurs är i klart högre utsträckning etablerade på arbetsmarknaden efter både ett och tre år, vilket också gäller de som har läst en yrkesutbildning.³⁸

Det är gruppen som slutfört kursen men som inte tagit ut intyg som i störst utsträckning studerar på högskola. Även den grupp som gjort avbrott studerar i hög grad, men då oftare i andra studier än högskolestudier. De som gjort avbrott är de som i störst utsträckning varken är i studier eller arbete, 15 procent efter ett år och 14 efter tre år, motsvarande andelar för samtliga är 7 respektive 8 procent.

SCB har i en tidigare rapport undersökt övergången till arbetsmarknaden bland deltagarna i folkhögskolans särskilda kurser. Rapporten *Etablering på arbetsmarknaden och övergång till högskolestudier efter lång särskild kurs på folkhögskolan* (2017) visar att av de deltagare som avslutat en lång särskild kurs inom folkhögskolan 2012–2014 hade 33 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden året efter avslutad kurs. Etableringsgraden var högst – drygt 60 procent – inom de yrkesförberedande kurserna inom området *socialt arbete, omsorg och vägledning*.

Folkhögskolans eftergymnasiala kurser leder till jobb

Under 2024 arrangerade folkhögskolorna både långa (minst två år) och korta (kortare än två år) yrkesinriktade särskilda kurser på eftergymnasial nivå. De kortare kurserna hade nästan 4 600 deltagare. De långa kurserna hade knappt 2 900 deltagare. Kurserna erbjöds på eftergymnasial nivå och med olika inriktningar. Störst bland de långa utbildningarna var fritidsledarutbildningen.

Av de deltagare som slutförde en yrkesinriktad kurs oberoende av nivå 2018–2021 har 47 procent en

etablerad ställning på arbetsmarknaden ett år senare. Efter tre år var motsvarande siffra (endast för åren 2018–2019) 54 procent. Var femte som läst en yrkesutbildning på särskild kurs befann sig i studier efter ett år, knappt hälften var i högskolestudier och drygt hälften i övriga studier.

De stora inriktningar som i hög grad leder till jobb är ledarutbildningar (inklusive fritidsledare), där 61 procent är etablerade efter ett år och 65 efter tre, och medicin, hälsa och sjukvård där 45 respektive 52 procent är etablerade.

De som gör avbrott i studierna är de som i högst grad varken är i studier eller arbete efter ett år, 14 procent jämfört med 4 procent bland övriga. Även deltagare med funktionsnedsättning är överrepresenterade bland de som varken är i studier eller arbete.

Även studiemotiverande kurs leder till arbetsmarknaden

Av 2022 års deltagare i studiemotiverande folkhögskolekurs hade 29 procent fått arbete inom ett år efter avslutad kurs.

En rapport från SCB (2019) visar en positiv utveckling för arbetsmarknadsförankringen bland deltagare i dessa kurser. Mellan 2012 och 2016 minskade andelen som stod utanför arbetsmarknaden, medan andelen med etablerad ställning ökade. Utvecklingen var även positiv för de som efter kursen fortsatte till allmän kurs på gymnasienivå.

VÄGEN hjälper dem som står längst bort

VÄGEN – *Folkhögskolevägen till arbete och fortsatta studier* – är ett projekt som medfinansieras av Europeiska unionen, som främst vänder sig till deltagare med funktionsnedsättning, utrikes födda och personer med socioekonomisk problematik som studerar på folkhögskola. Syftet med projektet är att utveckla metoder för att underlätta deltagarnas övergång från folkhögskolan till arbetsliv och vidare studier.

Folkbildningsrådet är projektägare, i samverkan med folkhögskolornas intresseorganisationer och 15 folkhögskolor. VÄGEN pågår mellan åren 2023 och 2026 och beräknas nå cirka 825 deltagare.

Folkhögskolorna stärker sitt arbete för att ge deltagarna:

- behörighet och kunskaper som kan leda till vidare studier eller arbete
- social och personlig utveckling, stärkande nätverk och träning i att hantera vardagen
- en god hälsa
- jobbrelaterade aktiviteter som ger kunskap om arbetsmarknaden och möjligheter till exempelvis praktik och coaching.

³⁸ De som fått intyg är i antal cirka hälften av antalet de som läst en yrkesutbildning, men det kan även finnas deltagare som läst något annat än en yrkesutbildning som har fått intyg.

Folkhögskolorna utvecklar individuella studie- och etableringsplaner för alla deltagare. Genom kollegialt lärande delar personalen erfarenheter med varandra. Med stöd i forskning och beprövade metoder jobbar man systematiskt med förändringsteori, pedagogisk utveckling och med att stärka banden till arbetsmarknaden.

Cirkeldeltagares vägar till arbetsmarknaden

I den undersökning som genomfördes i Folkbildningsrådets cirkeldeltagarpanel i maj 2024 svarade 5 procent av deltagarna att cirkeldeltagandet bidragit till att de fått jobb och 22 procent att de haft användning av studiecirkeln i sitt arbete. I dessa grupper ingick jämförelsevis många män, yngre och utrikes födda deltagare samt deltagare med funktionsnedsättning.

Två rapporter från Folkbildningsrådet (2019a; 2020a) visar hur studiecirkelns spelar en roll för etablering på arbetsmarknaden. Rapporten *Cirkeldeltagares vägar till arbetsmarknaden* visar att deltagande i studiecirkelns ökar chanserna till arbete inom ett par år, särskild för personer med kort utbildning. I *Cirkelns betydelser* lyfts även att unga män från utomeuropeiska länder ofta deltar för att förbättra sina arbetsmöjligheter och många upplever att cirkelns lett till jobb. Slutsatsen är att för många som nyligen flyttat till Sverige fungerar studiecirkelns som en väg till arbetsmarknaden och ett verktyg för att skapa en stabil grund för sin framtid.

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 5C. Deltagare i yrkesutbildning, särskild kurs 2024.

Jämförelse med övriga inriktningar

TABELL 8A. Utfärdade behörigheter och intyg på allmän och särskild kurs 2022–2024

TABELL 8B. Antal och andel deltagare med grundläggande behörighet från folkhögskola som antagits till högskola per urvalsgrupp, höstterminen 2021–2024

TABELL F 9. Studiemotiverande folkhögskolekurs: Folkhögskolor, deltagare samt deltagare som gått vidare till fortsatta studier eller arbete 2021–2024

TABELL F 10A. Etableringsmätt bland alla deltagare på allmän kurs 2018–2021

TABELL F 10B. Etableringsmätt bland deltagare med behörighet till högre studier från allmän kurs 2018–2021

TABELL F 10C. Etableringsmätt bland alla deltagare på särskild kurs 2018–2021

TABELL F 10D. Etableringsmätt bland deltagare som har läst yrkesutbildning på särskild kurs 2018–2021

Kultursyftet

En omfattande kulturarena

Konstens och kulturens betydelse för samhällsutvecklingen har under lång tid hållits fram inom kulturpolitiken i Sverige och de övriga nordiska länderna. I dag poängteras konstens och kulturens nytta för den ekonomiska tillväxten, den regionala utvecklingen, demokratin, den sociala tilliten och sammanhållningen, folkhälsan och miljön (Myndigheten för kulturanalys, 2024a).

Folkbildningen utgör en kulturarena som är tillgänglig för i princip alla invånare och som täcker hela Sverige.

Studieförbundens utbud domineras av kultur

Inom de flesta studieförbunden var kulturen – studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet inom det estetiska området samt kulturprogrammen – den enskilt största verksamheten under 2024. Sett till omfånget innebär detta att kultur skulle kunna beskrivas som studieförbundens gemensamma verksamhetsinriktning. Stora delar av kulturverksamheterna genomförs i samverkan med medlemsorganisationer och ”fria grupper” inom det civila samhället.

Ungefär 187 000 cirkeldeltagare samlades i cirka 53 400 cirklar inom det estetiska ämnesområdet *konst, musik och media* under 2024, som därmed stod för 49 procent av alla deltagare och 57 procent av alla studiecirklar.

Under året erbjöd studieförbunden också cirka 124 200 kulturprogram, med ungefär 6,9 miljoner grupprapporterade deltagare. Kulturprogrammen stod för mellan 19 och 53 procent av respektive studieförbunds totala antal arrangemang.

Även om studieförbundens kulturinriktade verksamhet relativt sett är stor, hade den 2024 en betydligt mindre volym än innan pandemin. År 2019 deltog 317 200 deltagare i studiecirklar inom området *konst, musik och media*, och antalet kulturprogram uppgick till drygt 365 500, med 19,2 miljoner rapporterade deltagare. Relativt sett har kulturprogrammen minskat mest under perioden räknat i antalet arrangemang.

Studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet inom området *konst, musik och media* har däremot minskat i mindre omfattning än motsvarande verksamheter inom övriga områden räknat i antalet arrangemang, men framför allt när det gäller antalet deltagare. Under perioden 2019–2024 minskade antalet studiecirkeldeltagare inom *konst, musik och media* med 41 procent, jämfört med 51 inom övriga områden.

Musiken är i särställning

Inom det estetiska området *konst, musik och media* är musik det ämne som samlar flest cirkeldeltagare,

nästan 69 000 under 2024, vilket motsvarar 21 procent av alla cirkeldeltagare. Musikcirkklarna omfattade cirka 1 246 700 studietimmar, motsvarande 37 procent av alla cirkeltimmar totalt. Inom musikområdet dominerar den så kallade *improvisatoriska musiken* (”pop- och rockcirklar”), med 22 900 deltagare och cirka 778 300 studietimmar.

Även bland kulturprogrammen är musikområdet stort. Under 2024 utgjordes 52 000, eller 42 procent, av alla kulturprogram av sång- och musikarrangemang. Ungefär 50 200 var föreläsningar, vilket motsvarar 40 procent.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 1A. Studieförbundens verksamhet med statlig finansiering 2020–2024, folkbildningsanslaget

TABELL S 5A. Studiecirkklarnas ämnesinriktning, samt deltagare, efter huvudämne 2024

TABELL S 5D. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet *Konst, musik och media* 2024. Jämförelse med övriga ämnesområden

TABELL S 5E. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet *improvisatorisk musik* 2024. Jämförelse med grupperingen *musik*

TABELL S 5F. Studiecirklar i *musik* 2022–2024. Deltagare och studietimmar

Mycket kultur även inom folkhögskolan

Folkhögskolans kulturutbud är också omfattande. Under 2024 fanns:³⁹

- 15 300 deltagare i långa särskilda kurser inom estetiska ämnen
- cirka 1 250 kulturprogram för allmänheten, med knappt 103 000 deltagare
- cirka 480 korta kurser inom det estetiska området, med 9 500 deltagare.

Inom folkhögskolan är *musik* den största kursinriktningen inom särskild kurs, med fler deltagarveckor och deltagare än någon annan inriktning.

Kultur och kulturutövande är dessutom integrerade delar av folkhögskolans pedagogik, då de långa kurserna ofta har inslag av estetiska ämnen. Detta tydliggörs i *Folkhögskoleenkäten 2024*, som visar att två av tre respondenter från allmän och särskild kurs under sin tid på folkhögskola har fått uppleva eller utöva kulturella aktiviteter (Sveriges folkhögskolor, 2024).

Rapporten *Kulturell bildning i folkhögskolans regi* beskriver hur de estetiskt inriktade kurserna inte bara är meriterande för vidare utbildning och arbetsmarknad, utan också spelar en bredare roll i att forma

³⁹ Deltagaruppgifterna nedan avser grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

kulturutövare, konsumenter och beställare av kultur. Lärarna inom dessa utbildningar är ofta professionella eller semiprofessionella kulturarbetare och undervisningen blir en del av deras konstnärliga utveckling (Folkbildningsrådet, 2018).

SE TABELLBILAGA:

TABELL F 5A. Kursinriktningar allmän och särskild kurs 2024

TABELL F 5B. Deltagare i särskild kurs med estetisk inriktning 2024. Jämförelse med övriga inriktningar

Kultur i hela landet

Folkbildningens kulturverksamheter finns i hela landet och spelar en viktig roll för en hållbar samhällsutveckling. Alla människor oavsett var i landet ska ha tillgång till kultur och fritidsaktiviteter och kunna ta del av och utforska dessa i olika former. Ett rikt kulturliv och ett tillgängligt utbud av fritidsaktiviteter är viktiga för välfärden och demokratin (Skr. 2020/21:133).

Bidrar till ett rikstäckande kulturliv

Folkbildningens betydelse för ett levande kulturliv i hela landet lyfts fram i flera rapporter och utredningar (SOU 2018:23; SOU 2023:58; Myndigheten för kulturanalys, 2024b). Dessa betonar alla att folkbildningen spelar en central roll i att säkerställa en nationell infrastruktur för kultur genom att erbjuda kulturutbud, utbildning och bildning inom kulturområdet, särskilt i mindre tätbefolkade delar av landet.

Studieförbund och folkhögskolor lyfts fram som viktiga aktörer med lokal förankring och inkluderande verksamhet, vilket särskiljer dem från andra kulturomanifestationer. De beskrivs också som betydande arbetsgivare för konstnärer och kulturskapare.

Vidare konstaterar Kultursamverkansutredningen (SOU 2023:58) och Folkbildningsrådet att folkbildningen, trots att den inte formellt omfattas av kultursamverkansmodellen, är ett högt prioriterat område i de regionala kulturplanerna.

Med sitt breda nätverk inom det civila samhället når folkbildningen målgrupper som ofta står långt från traditionella kulturinstitutioner, såsom unga vuxna, personer långt från arbetsmarknaden och nyanlända. På så sätt bidrar den till inkludering och till utvecklingen av det regionala kulturlivet.

Nedskärningarna påverkar kulturen

Volymminskningarna inom kulturområdet kan förklaras på liknande sätt som nedgången inom studieförbundens verksamheter i stort. En viktig

förklaring är nedskärningar och en urholkning av bidragen; till en viss del kan det också bero på att mer av studieförbundens resurser går till administration för att möta nya krav på utökad granskning och rapportering.

Folkbildningsrådets rapport *Nedskärningarnas konsekvenser (2025c)* slår fast att besparingarna inom folkbildningen – på grund av minskade anslag till studieförbund och utebliven indexuppräkningsför folkhögskolorna – har försatt verksamheterna i en ekonomiskt utsatt position. De vanligaste besparingsåtgärderna som rapporterats från folkhögskolorna är minskad personalstyrka och nedlagda kurser, framför allt på särskild kurs där flertalet estetiska kurser återfinns.

För studieförbunden har nedskärningarna inneburit färre anställda, nedlagda lokaler, färre kulturaktiviteter samt minskat ekonomiskt stöd till studiecirkel.

Nedläggning av lokaler, minskad verksamhet – särskilt i mindre tätorter och glesbygd – samt en ökad centralisering till stadskärnor bidrar till en urholkning av förenings- och kulturutbudet där det behövs som mest. En risk som Folkbildningsrådet lyfter i rapporten är att just de grupper och geografiska områden som folkbildningen spelar störst roll för, nu löper störst risk att hamna utanför. Liknande riskbedömningar har lyfts fram av Kulturrådet (2025), Myndigheten för kulturanalys (2024b) och Myndigheten för delaktighet (2020). När folkbildning försvinner från människors vardag kan folkbildningens kompensatoriska roll gå förlorad.

Nedskärningarna inom studieförbundens stöd till kulturverksamheter har lett till försämrade lokalförhållanden, höjda avgifter och minskat ekonomiskt stöd. Många deltagare har svårt att hitta och behålla lokaler, särskilt musikgrupper som drabbats av brist på replokaler och studior. Hyreshöjningar har tvingat vissa kulturföreningar att lägga ner eller flytta till sämre lokaler. Samtidigt vittnar deltagarna i undersökningen om att standard och utrustning har försämrats och att minskade ersättningar till kursledare försvårar rekrytering av kompetenta ledare.

Kulturverksamheter i hela landet

Av deltagarna i folkhögskolans särskilda kurser med estetisk inriktning återfanns 33 procent i och omkring landets mindre städer och tätorter, 33 procent i och omkring de större städerna och 23 procent i och omkring storstäderna. De som studerade i en landsbygdskommun var 11 procent.

I relation till befolkningen är studieförbundens kulturverksamheter vanligast på landsbygden och i

de större städerna, samtidigt som de som bor i pendlingskommuner nära storstad har mindre tillgång än andra. Ungefär 36 av 1 000 invånare i landets landsbygdskommuner respektive större städer deltog i en estetiskt inriktad studiecirkel eller annan folkbildningsverksamhet under 2024.

Sned fördelning och rekrytering inom kultursektorn

Kultursektorn som helhet är relativt homogen när det gäller produktion, organisation och publik. I olika rapporter visar myndigheter att deltagandet i utbildningar inom kulturområdet, men också utövande och konsumtion av kultur, har en ojämn socioekonomisk och geografisk fördelning. Det finns en underrepresentation av personer med utländsk bakgrund eller med föräldrar som har kort utbildningsbakgrund. Även faktorer som geografiska avstånd och hur kulturutbudet attraherar olika personer spelar roll (Myndigheten för kulturanalys, 2023; Kulturrådet, 2023).

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2025a) visar att var femte ung i åldern 16–25 år bor i en landsbygdskommun. Jämfört med unga i storstäder och blandade kommuner uppger denna grupp i lägre grad att de har möjlighet att delta i kulturella aktiviteter och meningsfulla fritidsaktiviteter.

Liknande slutsatser dras i Myndigheten för kulturanalys rapport *Ungas kulturvanor* (2025), som särskilt belyser att unga i storstäder i högre utsträckning tar del av publika och besöksbaserade kulturaktiviteter än unga på landsbygden. Tid, avstånd och bristande resurser utgör de främsta hindren för ungas kulturutövande på landsbygden.

Myndigheten för delaktighet (2020) visar att personer med funktionsnedsättning generellt har en mindre aktiv fritid än andra grupper i samhället. Skillnaden märks särskilt inom idrott och friluftsliv, men också i kulturlivet. På landsbygden förstärks ojämlikheten ytterligare, på grund av otillgängliga transporter, begränsat socialt stöd, bristande information och ett litet utbud av anpassade aktiviteter.

Folkbildningens deltagare i kulturinriktade arrangemang

Även inom folkbildningen är vissa grupper underrepresenterade inom kulturområdet. Andelen utrikes födda deltagare är betydligt lägre i studiecirkel inom ämnesområdet *konst, musik och media* än inom andra ämnesområden, 13 procent jämfört med 24. Av cirkeldeltagarna inom ämnet

improvisatorisk musik var andelen utrikes födda 10 procent.⁴⁰

Inom det estetiska området är andelen deltagare med eftergymnasial utbildning något större än inom övriga ämnesområden (55 respektive 50 procent), och andelen med högst grundskola eller motsvarande mindre (11 respektive 16 procent).

Även inom folkhögskolan finns skillnader mellan deltagare i estetiskt inriktade kurser och andra deltagare. På särskild kurs med estetisk inriktning är andelen utrikes födda jämförelsevis låg – 10 procent jämfört med 24 procent inom övriga inriktningar under 2024.⁴¹ Deltagarna på estetiska kurser är dessutom betydligt yngre än i övriga kurser, vilket emellertid inte gäller för dem som läser slöjd och konsthantverk. De är i stället både äldre och har längre utbildning än deltagare på både andra estetiska och övriga inriktningar.

Åldersfördelningen bekräftas av flera studier (Folkbildningsrådet, 2020b; SCB 2023a), som visar att deltagare i estetiska kurser inom folkbildningen ofta är yngre och har längre utbildning än andra deltagare. De kommer också i större utsträckning från hushåll med högre inkomster och har oftare föräldrar med längre utbildning, särskilt de manliga deltagarna.

Studier pekar på att folkhögskolans estetiska kurser spelar en viktig roll för deltagarnas vidare utbildning och yrkesliv, men att tillgången till dessa kurser påverkas av faktorer som resurser och rekryteringsstrukturer. Rapporten *Breddat deltagande på folkhögskolans estetiska kurser* identifierar folkhögskolors strategier för att öka mångfalden, såsom lokal förankring, representation i lärarkåren, ett bredare kursutbud och förenklade antagningsprocesser. Samtidigt visar studien att långsiktiga resurser för detta arbete ofta saknas (Folkbildningsrådet, 2023a).

⁴⁰ I rapporten *Cirkeldeltagare från andra länder* (2017) jämför författarna vilka ämnen som är mest populära bland utrikes och inrikes födda cirkeldeltagare. Statistiken visar på en uppdelning: bland de deltagare som är födda i Sverige hör nio av de elva vanligaste ämnena hemma inom kultur-/hantverksområdet. Bland de cirkeldeltagare som kommer från andra länder är bilden i princip motsatt – bara ett av de elva vanligaste ämnena har kulturinriktning.

⁴¹ Mönstret med jämförelsevis få deltagare från andra länder återkommer i folkhögskolornas korta kurser med estetisk inriktning. Och i utvärderingen *Kulturell bildning i folkhögskolans regi* (Folkbildningsrådet, 2018) var 94 procent av lärarna inom de estetiskt inriktade kurserna uppväxta i Sverige, medan endast ca 1 procent hade vuxit upp i ett utomeuropeiskt land.

SE TABELLBILAGA:

TABELL S 5B. Vanligaste ämnesval i studiecirkel inom olika deltagargrupper 2024

TABELL S 5D. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet Konst, musik och media 2024. Jämförelse med övriga ämnesområden

TABELL S 5E. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet improvisatorisk musik 2024. Jämförelse med grupperingen musik

TABELL F 5B. Deltagare i särskild kurs med estetisk inriktning 2024. Jämförelse med övriga inriktningar

Referenser

- European Commission: Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture and Hammonds, W (2023). *Culture and democracy, the evidence – How citizens' participation in cultural activities enhances civic engagement, democracy and social cohesion – Lessons from international research*. Publications Office of the European Union, data.europa.eu/doi/10.2766/39199
- Folkbildningsrådet (2013). *Att vara folkhögskollärare – förutsättningar, kompetensbehov och tidsanvändning*. (Folkbildningsrådet utvärderar No 1 2013).
- Folkbildningsrådet (2015). *Mer engagemang? – Folkbildningen i det svenska civilsamhället*. (En rapport från Folkbildningsrådet).
- Folkbildningsrådet (2017a). *Cirkeldeltagare från andra länder*. (Folkbildningsrådet utvärderar No 1 2017).
- Folkbildningsrådet (2017b). *Folk utanför folkbildningen – En studie om dem som inte deltar i studieförbundens verksamheter*.
- Folkbildningsrådet (2018). *Kulturell bildning i folkhögskolans regi – Deltagare och lärare på estetiska profilkurser*. (Folkbildningsrådet utvärderar No 1 2018).
- Folkbildningsrådet (2019a). *Cirkeldeltagares vägar till arbetsmarknaden – Studiecirkelnas geografiska spridning och betydelse för integrationen på arbetsmarknaden*.
- Folkbildningsrådet (2019b). *Folkbildning i marginaliserade stadsdelar – Förankrad, invävd och trevande*.
- Folkbildningsrådet (2019c). *Folkbildning och regional kompetensförsörjning*.
- Folkbildningsrådet (2020a). *Cirkelnas betydelser: En studie om deltagare i studieförbundens studiecirklar 2019*.
- Folkbildningsrådet (2020b). *Mångfald och förnyelse? Utvärdering av folkbildningens kulturverksamheter*. (Folkbildningsrådet utvärderar, No 1 2020).
- Folkbildningsrådet (2021). *Ett engagerande mikrokosmos. Folkhögskoledeltagarna och deras samhällsengagemang*.
- Folkbildningsrådet (2022a). *Folkbildningens betydelse för demokratin. Fördjupad bedömning av demokratisyftet 2021*. (Rapport till regeringen).
- Folkbildningsrådet (2022b). *Folkhögskolans deltagare med intellektuell funktionsnedsättning*. (Rapport till regeringen 2022).
- Folkbildningsrådet (2022c). *Stadgar för föreningen Folkbildningsrådet*. (Dnr. 22/00339).
- Folkbildningsrådet (2023a). *Breddat deltagande på folkhögskolans estetiska kurser – Berättelser och idéer utifrån sex skolor som når deltagare ur underrepresenterade grupper*.

- Folkbildningsrådet (2023b). *Folkbildning och landets kompetensförsörjning – Vilken roll spelar folkbildningen i städer och på landsbygder?*
- Folkbildningsrådet (2023c). *Folkhögskolans deltagare med intellektuell funktionsnedsättning*. (Rapport till regeringen 2023).
- Folkbildningsrådet (2023d). *När folkbildningens möter samhällets demokratiska utmaningar – Fördjupad bedömning av demokratisyftet 2022*. (Rapport till regeringen).
- Folkbildningsrådet (2023e). *Studieförbundens deltagare med funktionsnedsättning*.
- Folkbildningsrådet (2023f). *Särskilda villkor Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF)*. (Dnr 23/00302).
- Folkbildningsrådet (2024a). *Digitaliserad folkbildning*.
- Folkbildningsrådet (2024b). *Folkbildning i landsbygder - Om folkbildningens betydelser för människor och lokalsamhällen i svenska landsbygder*.
- Folkbildningsrådet (2024c). *Kvaliteten är helheten: Utredning om kvalitet på allmän kurs*.
- Folkbildningsrådet (2025a). *Demokrativillkor i folkbildningen – en vägledning*. (Prel.) Publiceras våren 2025.
- Folkbildningsrådet (2025b). *Cirkeldeltagares erfarenheter av demokrati* [Promemoria, Dnr. 24/00703].
- Folkbildningsrådet (2025c). *Nedskärningarnas konsekvenser – En initial analys av hur minskade anslag och ansträngd ekonomi påverkar folkbildningen*.
- Folkbildningsrådet (2025d). *Utan färdigt facit – folkhögskolans lärarkår mellan frihet och tradition*. (Prel.). Publiceras våren 2025.
- Folkbildningsrådet (2025e). *Folkhögskolornas kurser i samarbete med Arbetsförmedlingen 2024. Studiemotiverande folkhögskolekurs och Etableringskurs på folkhögskola*. (Återrapportering, Dnr. 25/00230).
- Hedegaard, J & Hugo, M (2018). *Utbildning som stödjande miljö för deltagare med högfungerande autism*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.
- Hugo, M., Hedegaard, J, & Bjursell, C. (2019). *Folkhögskolan som inkluderande miljö för deltagare med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar*. (Encell rapport 1:2019). Encell, Högskolan för lärande och kommunikation.
- Jämställdhetsmyndigheten (2023). *Jämställdhet i lokalt engagemang och politik. Delredovisning av uppdrag att göra en fördjupad studie om delaktighet och deltagande i den lokala demokratin*. (Rapport 2023:13).
- Kulturrådet (2023). *Möjligheter, utmaningar, metoder. Ett kunskapsunderlag om breddad rekrytering inom kultursektorn*.
- Kulturrådet (2025). *Budgetunderlag 2026–2028*.
- Lundberg, E., Henrekson, E, & von Essen, J. (2025) *Många bidrar – få orkar bära: ideellt arbete i Sverige 1992–2024*. (Arbetsrapportserie nr 123) Marie Cederschiöld högskola [första utkast till seminarium].
- Myndigheten för delaktighet (2020). *Aktiv fritid. Redovisning av ett regeringsuppdrag om att kartlägga lokala och regionala satsningar samt tillgången till fritidshjälpmedel*. (Rapport 2020:6).
- Myndigheten för delaktighet (2023). *Enkät till Rivkraft, Myndigheten för delaktighets panel med personer med funktionsnedsättningar, om tillgänglighet i folkbildningen*. [Dnr. 24/00641].
- Myndigheten för kulturanalys (2019). *Kulturens geografi. Tillgång till kulturutbud i landets kommuner*. (Kulturfakta 2019:3).
- Myndigheten för kulturanalys (2023). *Att bredda deltagandet i kulturlivet. Hinder och möjligheter*. (Rapport 2023:2).
- Myndigheten för kulturanalys (2024a). *Kulturens roll och nytta i samhällsutvecklingen. En kunskapsöversikt med utgångspunkt i forskning och de nordiska ländernas kulturpolitik*. (Nordisk kulturfakta 2023:05). Nordiska ministerrådet.
- Myndigheten för kulturanalys (2024b). *Kulturanalys 2024. En lägesrapport i relation till de kulturpolitiska målen*. (Rapport 2024:1).
- Myndigheten för kulturanalys (2025). *Ungas kulturvanor*. (Kulturfakta 2025:1).
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2018). *Har alla samma möjlighet att delta i det civila samhället? En kunskapsöversikt om hinder för deltagande*.
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2023b). *Fokus 23 – Olika villkor för etablering. Lokala förutsättningar och stöd till unga som varken arbetar eller studerar*.
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2024). *Gemenskap och social närhet – Civilsamhällets styrkor och utmaningar i landsbygder*.
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2025a). *Fokus 24 – platsens betydelse. Unga på landsbygden*.
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2025b). *Unga med funktionsnedsättning – En lägesbeskrivning av deltagande och förutsättningar inom områdena kultur och fritid samt demokratisk delaktighet*. (MUCF 1943/24).
- Nordvall, H., Pastuhov, A. & Osman, A. (2018). *Folkbildning av och för migranter. En lokal studie av deltagarmönster och meningsskapande inom ABF:s verksamhet för målgruppen invandrare*. (ABF:s skriftserie Folkbildning och Forskning). ABF & Linköpings universitet.

- Novus, på uppdrag av Folkbildningsrådet (2024). *Trendrapport 2019–2024*. [Diagramrapport].
- Prop. 2009/10:3. *Tid för kultur*.
- Prop. 2009/10:55. *En politik för det civila samhället*.
- Prop. 2013/14:172. *Allas kunskap – allas bildning*.
- Prop. 2017/18:1. *Budgetpropositionen för 2018. Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor*.
- Prop. 2017/18:179. *En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder – för ett Sverige som håller ihop*.
- Prop. 2023/24:119. *Statens stöd till trossamfund och civilsamhället – enhetliga och rättssäkra villkor*.
- SCB (2017). *Etablering på arbetsmarknaden och övergång till högskolestudier efter lång särskild kurs på folkhögskolan*. (Temarapport 2017:11 utbildning).
- SCB (2019). *Vuxenutbildningens betydelse i det svenska utbildningssystemet*.
- SCB (2023a). *Social bakgrund hos nybörjare på särskild kurs – folkhögskola*.
- SCB (2023b). *Uppföljning av allmän kurs på folkhögskola. I studier eller arbete bland de som fått grundläggande behörighet*.
- SCB (2024). *Trender och Prognoser 2023. Befolkning, utbildning, arbetsmarknad - med sikte på år 2024*.
- SCB (u.å.). *Statistikdatabasen/Utbildning och forskning /Folkhögskolestatistik*. [www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_UF_UF0601/\[2025-13-14\]](http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_UF_UF0601/[2025-13-14]).
- SFS (2015:2018). *Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen*. Utbildningsdepartementet.
- Skr. 2020/21:133. *Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030*.
- SOU 2023:58. *Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun*. Betänkande av Kultursamverkansutredningen 2022/23.
- SOU 2023:68. *Som om vi aldrig funnits – exkludering och assimilering av tornedalingar, kväner och lantalaiset*. Slutbetänkande av Sannings- och försörningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset.
- SOU 2024:3. *Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025–2034*. Betänkande av Utredningen om nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige.
- SOU 2024:42. *Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid*. Betänkande av Folkbildningsutredningen.
- Specialpedagogiska skolmyndigheten (2017). *Villkor för utbildning. Kartläggning av nuläge för barn, elever och vuxenstuderande med funktionsnedsättning*.
- Statskontoret (2016). *Folkbildningen. En utvärdering utifrån syftena med statsbidraget*. (Delrapport).
- Statskontoret (2018). *En folkbildning i tiden – en utvärdering utifrån syftena med statsbidraget*. (Slutrapport. 2018:10).
- Sveriges folkhögskolor (2024). *Resultatrapport. Folkhögskoleenkäten 2024*.
- Ungdomsbarometern (2024). *Generationsrapporten 2024*.
- Universitets- och högskolerådet (2024). *Utbildningar i de nationella minoritetsspråken och -kulturerna*. [Promemoria, Dnr 01680–2020].
- von Essen, J. & Svedberg, L. (red.) (2020). *Medborgerligt engagemang i Sverige 1992–2019*. (Arbetsrapportserie nr 98) Ersta Sköndal Bräcke högskola [numera Marie Cederschiöld högskola].
- von Essen, J. & Svedberg, L. (red.) (2022). *Engagemangets gestaltningar. Insatser i och utanför civilsamhället*. Studentlitteratur.

Tabellbilaga

Datakälla gällande studieförbunden är SCB:s officiella statistik. Denna statistik uppdateras inte med de korrigeringar av verksamheten som studieförbunden rapporterar i efterhand till Folkbildningsrådet.

I tabellerna redovisas i första hand deltagaruppgifter som hämtats från studieförbundens och folkhögskolornas deltagarrapporter, som visar unika personer per verksamhetsform. I undantagsfall redovisas grupprapporterade deltagare. Detta markeras i så fall i not.

Skillnad i antal och andel deltagare kan förekomma mellan olika tabeller. Detta beror främst på den variabelgruppering som görs, men även sekretessgranskning kan påverka utfallet. Likaså kan uppgift om enskilda individer eller grupper saknas. Så är exempelvis fallet när det kommer till unga som ännu inte återfinns i SCB:s utbildningsregister.

TABELL S 1A. Studieförbundens verksamhet med statlig finansiering 2020–2024, folkbildningsanslaget	60
TABELL S 1B. Studieförbundens verksamhet med annan statlig finansiering 2020–2024	61
TABELL S 2A. Cirkeldeltagare och deltagare i annan folkbildningsverksamhet 2022–2024, jämfört med andel i befolkningen	62
TABELL S 3A. Cirkeldeltagare i olika kommungrupper 2024	63
TABELL S 3B. Deltagare i annan folkbildningsverksamhet i olika kommungrupper 2024	64
TABELL S 3C. Cirkeldeltagare per 1 000 invånare i olika kommungrupper 2024	65
TABELL S 3D. Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet per 1000 invånare (6 år och äldre) per län, år 2024	65
TABELL S 4A. Studieförbundens deltagare och arrangemang 2022–2024. Jämförelse med övriga deltagare och arrangemang	66
TABELL S 4B. Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet som läser på distans eller ej 2024	67
TABELL S 5A. Studiecirkelnas ämnesinriktning, samt deltagare, efter huvudämne 2024	68
TABELL S 5B. Vanligaste ämnesval i studiecirkel inom olika deltagargrupper 2024	69
TABELL S 5C. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet Humaniora 2024. Jämförelse med övriga ämnesområden	70
TABELL S 5D. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet Konst, musik och media 2024. Jämförelse med övriga ämnesområden	71
TABELL S 5E. Cirkeldeltagare inom ämnesområdet improvisatorisk musik 2024. Jämförelse med grupperingen musik	72
TABELL S 5F. Studiecirkel i musik 2022–2024. Deltagare och studietimmar	72

TABELL S 6A. Cirkeldeltagare fördelade efter juridiskt kön 2024	73
TABELL S 6B. Inrikes och utrikes födda cirkeldeltagare 2024	73
TABELL S 6C. Cirkeldeltagare med olika utbildningsbakgrund 2024	74
TABELL S 6D. Cirkeldeltagare i olika åldersgrupper 2024	74
TABELL S 6E. Nya cirkeldeltagare 2024. Jämförelse med återkommande deltagare	75
TABELL S 7. Kategorier av cirkeldeltagare vid olika studieförbund 2024. Största och minsta andel samt median	76
TABELL F 1A. Folkhögskolornas verksamhet med statlig finansiering 2019–2024, folkbildningsanslaget	77
TABELL F 1B. Folkhögskolornas verksamhet med annan statlig finansiering 2019–2024	78
TABELL F 2A. Deltagare i allmän kurs 2021–2024 per kursnivå	79
TABELL F 2B. Deltagare i särskild kurs 2021–2024 per kursnivå	80
TABELL F 2C. Deltagare i kort kurs 2021–2024	81
TABELL F 2D. Deltagare i Studiemotiverande folkhögskolekurs, 2021–2024	81
TABELL F 2E. Deltagare i Etableringskurs, 2021–2024	82
TABELL F 2F. Deltagare i Svenska från dag ett, 2021–2024	83
TABELL F 3A. Deltagare i allmän kurs i olika kommungrupper 2024	84
TABELL F 3B. Deltagare i särskild kurs i olika kommungrupper 2024	85
TABELL F 3C. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs per 1 000 invånare efter kommungrupper 2024	86

TABELL F 3D. Deltagare i långa kurser per region 2024	87	TABELL F 7. Kategorier av deltagare i allmän och särskild kurs vid olika folkhögskolor 2024	102
TABELL F 4A. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs vid filial 2024. Jämförelse med deltagare vid huvudskola	88	TABELL F 8A. Utfärdade behörigheter och intyg på allmän och särskild kurs, 2021–2024	103
TABELL F 4B. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs i kurser med internatdeltagare 2024. Jämförelse med övriga deltagare	89	TABELL F 8B. Antal och andel deltagare med grundläggande behörighet från folkhögskola som antagits till högskola per urvalsgrupp, höstterminen 2020–2024	104
TABELL F 4C. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs som läser på planerad distans 2024. Jämförelse med deltagare som läser på ej distans	90	TABELL F 9. Studiemotiverande folkhögskolkurs: Folkhögskolor, deltagare samt deltagare som gått vidare till fortsatta studier eller arbete 2021–2024	104
TABELL F 5A. Kursinriktningar allmän och särskild kurs 2024	91	TABELL F 10A. Etableringsmått bland alla deltagare på allmän kurs 2018–2021	105
TABELL F 5B. Deltagare i särskild kurs med estetisk inriktning 2024. Jämförelse med övriga inriktningar	92	TABELL F 10B. Etableringsmått bland deltagare med behörighet till högre studier från allmän kurs 2018–2021	106
TABELL F 5C. Deltagare i yrkesutbildning, särskild kurs 2024. Jämförelse med övriga inriktningar	93	TABELL F 10C. Etableringsmått bland alla deltagare på särskild kurs 2018–2021	107
TABELL F 6A. Deltagare fördelade efter juridiskt kön i allmän och särskild kurs 2024	94	TABELL F 10D. Etableringsmått bland deltagare som har läst yrkesutbildning på särskild kurs 2018–2021	108
TABELL F 6B. Inrikes och utrikes födda deltagare i allmän kurs och särskild kurs 2024	95		
TABELL F 6C. Deltagare i allmän kurs med olika utbildningsbakgrund 2024	96		
TABELL F 6D. Deltagare i särskild kurs med olika utbildningsbakgrund 2024	97		
TABELL F 6E. Deltagare i allmän kurs i olika åldersgrupper 2024	98		
TABELL F 6F. Deltagare i särskild kurs i olika åldersgrupper 2024	98		
TABELL F 6G. Deltagare i allmän och särskild kurs med funktionsnedsättning 2024. Jämförelse med övriga deltagare	99		
TABELL F 6H. Nybörjare i allmän kurs per kursnivå, 2024	100		
TABELL F 6I. Nybörjare i särskild kurs per kursnivå, 2024	101		

TABELL S 1A.
Studieförbundens verksamhet med statlig finansiering 2020–2024, folkbildningsanslaget

	ANTAL ARRANGEMANG (N), FÖRÄNDRING I %	ANTAL DELTAGARE (N), FÖRÄNDRING I %	KVINNER (%)	MÄN (%)	STUDIETIMMAR (N)	ANTAL STUDIETIMMAR (N)
2024						
Studiecirklar	93 945 (-9%)	326 646 (-6%)	65	35	3 355 357	
Annan folkbildningsverksamhet	50 422 (-3%)	364 516 (-1%)	67	33	864 128	
Kulturprogram*	124 156 (-21%)	6 939 684 (-16%)	58	42	1 118 961	
2023						
Studiecirklar	103 181 (-4%)	347 026 (0%)	65	35	3 976 596	
Annan folkbildningsverksamhet	52 123 (+3%)	369 905 (+7%)	67	33	968 528	
Kulturprogram*	157 737 (-10%)	8 237 539 (-7%)	58	42	1 419 633	
2022						
Studiecirklar	107 385 (+26%)	345 854 (+17%)	64	36	4 318 862	
Annan folkbildningsverksamhet	50 362 (+22%)	345 343 (+24%)	67	33	938 676	
Kulturprogram*	176 039 (+51%)	8 872 038 (+88%)	56	44	1 584 351	
2021						
Studiecirklar	85 553 (-44%)	294 493 (-30%)	63	37	3 608 609	
Annan folkbildningsverksamhet	41 188 (-24%)	279 090 (-23%)	66	34	746 467	
Kulturprogram*	116 558 (-20%)	4 715 789 (-22%)	54	46	1 049 022	
2020						
Studiecirklar	153 199 (-37%)	420 283 (-30%)	62	38	7 213 871	
Annan folkbildningsverksamhet	54 113 (-27%)	361 471 (-27%)	67	33	989 320	
Kulturprogram*	146 166 (-60%)	6 076 520 (-68%)	55	45	1 315 494	

* Gruppapperterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 1B.
Studieförbundens verksamhet med annan statlig finansiering 2020–2024

	ANTAL ARRANGEMANG (N), FÖRÄNDRING I %	ANTAL DELTAGARE (N), FÖRÄNDRING I %	KVINNOR (PROCENT)	MÄN (PROCENT)	STUDIETIMMAR (N)	ANTAL
2024						
Vardagsvenska*	-	-	-	-	-	-
Svenska från dag ett*	-	-	-	-	-	-
Svenska för föräldralediga	-	-	-	-	-	-
2023						
Vardagsvenska*	408 (-67%)	2 357 (-71%)	65	35	13 650	
Svenska från dag ett*	1 007 (-72%)	4 392 (-64%)	69	31	37 327	
Svenska för föräldralediga	811 (-60%)	3 863 (-42%)	81	19	25 469	
2022						
Vardagsvenska*	1 087 (+51%)	8 002 (+61%)	72	28	46 704	
Svenska från dag ett*	3 017 (+64%)	12 250 (+95%)	70	30	101 905	
Svenska för föräldralediga	2 047 (+98%)	6 640 (+56%)	82	18	61 353	
Studieförbundens insatser med personer långt från arbetsmarknaden	1 835 (+25%)	9 577 (+17%)	74	26	81 566	
2021						
Vardagsvenska*	718 (-30%)	4 980 (-46%)	49	51	30 406	
Svenska från dag ett*	1 835 (-35%)	6 295 (-36%)	51	49	64 314	
Arbetsmarknadsnära insatser på distans	543 (+30%)	4 494 (+15%)	76	24	21 456	
Svenska för föräldralediga	1 033 (+305%)	4 238 (+272%)	88	12	30 532	
Studieförbundens insatser med personer långt från arbetsmarknaden	1 473 (-)	8 174 (-)	75	25	65 245	
2020						
Vardagsvenska*	1 031 (-39%)	7 258 (-30%)	47	53	45 188	
Svenska från dag ett*	2 842 (-41%)	9 882 (-34%)	44	56	101 281	
Uppsökande och motiverande insatser riktade till utrikes födda kvinnor	2 087 (-15%)	7 034 (-5%)	100	-	62 372	
Arbetsmarknadsnära insatser på distans	521 (-)	3 901 (-)	76	24	19 298	
Svenska för föräldralediga	255 (-)	1 140 (-)	92	8	7 546	

* Unika personer. Könsuppdelningen beräknas dock utifrån gruppstatistiken.

TABELL S 2A.

Cirkeldeltagare och deltagare i annan folkbildningsverksamhet 2022–2024, jämfört med andel i befolkningen

	2024		2023		2022	
	CIRKEL- DELTAGARE	BEFOLKNING*	CIRKEL- DELTAGARE	BEFOLKNING*	CIRKEL- DELTAGARE	BEFOLKNING*
Studiecirkel						
Antal deltagare (N)	326 646	9 078 306	347 026	9 023 168	345 854	8 953 014
Kvinnor	65	50	65	50	64	50
Män	35	50	35	50	36	50
Inrikes födda	82	77	82	77	82	77
Utrikes födda	18	23	18	23	18	23
Eftergymnasial utbildning	53	40	51	39	50	38
Gymnasial utbildning 3 år	16	23	16	23	17	23
Gymnasial utbildning, ej 3 år	18	19	18	15	18	20
Högst grundskola/motsvarande	14	18	14	24	15	19
65 år -	41	24	41	24	40	24
45–64 år	25	29	25	29	25	29
25–44 år	22	31	22	31	22	31
20–24 år	4	7	4	7	5	7
13–19 år	8	10	8	10	8	10
Med funktionsnedsättning**	5	-	5	-	4	-
Annan folkbildningsverksamhet						
Antal deltagare (N)	364 516	9 943 754	369 905	9 893 581	345 343	9 832 367
Kvinnor	67	50	67	50	67	50
Män	33	50	33	50	33	50
Inrikes födda	85	77	86	77	86	79
Utrikes födda	15	23	14	23	14	21
Eftergymnasial utbildning	56	40	55	39	55	38
Gymnasial utbildning 3 år	17	23	17	23	18	23
Gymnasial utbildning, ej 3 år	16	19	16	15	16	20
Högst grundskola/motsvarande	11	18	11	24	11	19
65 år -	28	22	27	22	26	22
45–64 år	25	26	25	26	24	26
25–44 år	19	28	19	28	19	28
20–24 år	4	6	4	6	4	6
13–19 år	9	9	10	9	10	9
6-12 år	15	9	16	9	17	9
Med funktionsnedsättning**	3	-	3	-	3	-

* Andelarna i befolkningen beräknas utifrån antalet personer 13 år och äldre gällande studiecirkel och 6 år och äldre gällande annan folkbildningsverksamhet. Befolkningen är befolkningsdata per 1 november.

** Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 3A.
Circleldeltagare i olika kommungrupper* 2024

STUDIECIRKEL	PENDLINGS- KOMMUN NÄRA STORSTAD		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA STÖRRE STAD		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA STÖRRE STAD		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA MINDRE STAD/TÅTÖRT		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA MINDRE STAD/TÅTÖRT		LANDSBYGDS- KOMMUN	TOTALT
	16	13	27	15	14	7	8	100				
Andel deltagare av alla deltagare (procent)												
ANDEL AV DELTAGARE PER KOMMUNGRUPP (PROCENT)												
Kvinnor	63	66	64	67	65	66	68	65				
Män	37	34	36	33	35	34	32	35				
Inrikes födda	72	79	78	86	89	88	89	82				
Utrikes födda	28	21	22	14	11	12	11	18				
Eftergymnasial utbildning	68	58	57	43	47	40	40	53				
Gymnasial utbildning 3 år	14	16	15	18	17	18	18	16				
Gymnasial utbildning, ej 3 år	9	15	14	24	21	24	26	18				
Högst grundskola/motsvarande	10	11	13	16	15	18	16	14				
65 år -	27	39	36	50	47	53	53	41				
45-64 år	26	28	25	24	24	24	23	25				
25-44 år	34	20	24	16	17	14	14	22				
20-24 år	5	4	6	3	3	2	2	4				
13-19 år	8	9	9	7	9	7	7	8				
Med funktionsnedsättning**	5	4	3	5	4	6	9	5				

* Kommungruppsindelningen bygger på SKL:s kommungruppsindelning från 2017, med förändringen att kommungrupperna "Pendlingskommun nära större stad" och "Lågpendlingskommun nära större stad" slagits ihop till "Pendlingskommun nära större stad" samt att kommungrupperna "Landsbygdskommun" och "Landsbygdskommun med besöksnäring" slagits samman till "Landsbygdskommun".

** Grupperade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 3B.
Deltagare i annan folkbildningsverksamhet i olika kommungrupper* 2024

ANNAN FOLKBILDNINGSVERSAMHET	PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		TOTALT
	STORSTAD	STORSTAD	STÖRRE STAD	STÖRRE STAD	MINDRE STAD/ TÅTÖRT	MINDRE STAD/ TÅTÖRT	STAD/TÅTÖRT	LANDSBYGD- KOMMUN	
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	16	13	28	15	15	15	7	7	100
Andel av deltagare per kommungrupp (procent)									
Kvinnor	68	67	66	67	67	67	65	67	67
Män	32	33	34	33	33	33	35	33	33
Inrikes födda	79	83	83	88	89	89	88	91	85
Utrikes födda	21	17	17	12	11	11	12	9	15
Eftergymnasial utbildning	72	59	60	47	50	50	42	43	56
Gymnasial utbildning 3 år	13	17	17	20	19	19	19	21	17
Gymnasial utbildning, ej 3 år	8	14	13	20	18	18	23	22	16
Högst grundskola/motsvarande	7	10	11	13	13	13	16	14	11
65 år -	20	27	24	32	32	32	39	34	28
45-64 år	25	27	23	26	24	24	25	25	25
25-44 år	27	17	20	17	18	18	15	17	19
20-24 år	5	3	5	2	3	3	2	2	4
13-19 år	8	10	10	9	10	10	8	9	9
6-12 år	15	16	17	14	14	14	11	12	15
Med funktionsnedsättning**	5	4	3	5	4	4	6	9	3

* Kommungruppsindelningen avser deltagarnas folkbokföringskommun och bygger på SKL:s kommungruppsindelning från 2017, med förändringen att kommungrupperna "Pendlingskommun nära större stad" och "Lågpendlingskommun nära större stad" slagits ihop till "Pendlingskommun nära större stad", samt att kommungrupperna "Landsbygdskommun" och "Landsbygdskommun med besöksnäring" slagits samman till "Landsbygdskommun".

** Gruppportierade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 3C.**Cirkeldeltagare per 1 000 invånare i olika kommungrupper* 2024**

KOMMUNGRUPP	BEFOLKNING 13 ÅR OCH ÄLDRE (N)	DELTAGARE (N)	ANTAL DELTAGARE PER 1 000 INVÅNARE
Storstad	1 699 131	53 825	32
Pendlingskommun nära storstad	1 701 101	41 107	24
Större stad	2 176 259	87 683	40
Pendlingskommun nära större stad	1 286 378	48 425	38
Mindre stad/tätort	1 149 957	47 291	41
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	513 977	23 471	46
Landsbygdskommun	551 503	24 844	45
Totalt	9 078 306	326 646	36

* Kommungruppsindelningen avser deltagarnas folkbokföringskommun och bygger på SKL:s kommungruppsindelning från 2017. Notera att kommungrupperna "Pendlingskommun nära större stad" och "Lågpendlingskommun nära större stad" slagits ihop till "Pendlingskommun nära större stad" samt att kommungrupperna "Landsbygdskommun" och "Landsbygdskommun med besöksnäring" slagits samman till "Landsbygdskommun".

TABELL S 3D.**Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet per 1000 invånare (6 år och äldre) per län, år 2024**

LÄN	DELTAGARE (N)	ANTAL DELTAGARE PER 1 000 INVÅNARE
Stockholms län	96 701	42
Uppsala län	23 319	61
Södermanlands län	16 226	57
Östergötlands län	28 604	64
Jönköpings län	30 969	89
Kronobergs län	13 349	70
Kalmar län	17 467	75
Gotlands län	5 830	101
Blekinge län	9 918	67
Skåne län	73 312	55
Hallands län	20 040	62
Västra Götalands län	103 498	62
Värmlands län	18 807	70
Örebro län	21 020	72
Västmanlands län	16 958	64
Dalarnas län	18 191	67
Gävleborgs län	18 691	69
Västernorrlands län	15 735	69
Jämtlands län	10 970	88
Västerbottens län	26 976	102
Norrbottnens län	15 028	64

TABELL S 4A.
Studieförbundens deltagare och arrangemang 2022-2024. Jämförelse med övriga deltagare och arrangemang

	2024**				2023				2022			
	DISTANS	EJ DISTANS	ANTAL DELTAGARE BÅDA	ANDEL DISTANS	DISTANS	EJ DISTANS	ANTAL DELTAGARE BÅDA	ANDEL DISTANS	DISTANS	EJ DISTANS	ANTAL DELTAGARE BÅDA	ANDEL DISTANS
Arrangemang												
Studiecirkel	4 511	89 434	-	5	4 366	98 815	-	4	6 933	100 452	-	6
Annan folkbildnings- verksamhet	2 025	48 397	-	4	1 974	50 149	-	4	3 216	47 146	-	6
Kulturprogram*	1 589	122 740	-	1	2 097	155 640	-	1	4 959	171 080	-	3
Deltagare												
Studiecirkel	12 930	309 641	4 075	5	12 912	329 960	4 154	5	17 847	320 506	7 501	7
Annan folkbildnings- verksamhet	12 020	345 536	6 960	5	12 576	350 271	7 058	5	18 683	316 234	10 426	8
Kulturprogram*	105 617	6 834 067	-	2	173 069	8 064 470	-	2	318 587	8 553 451	-	4

* Grupperade deltagare (ej unika personer).

** 2024 ingår heldistans och blandverksamhet i Distans-kategorin, enligt ny definition. Uppgiften är delvis jämförbar med tidigare år.

TABELL S 4B.

Deltagare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet som läser på distans eller ej 2024

	STUDIECIRKEL			ANNAN FOLKBILDNINGSVERSAMHET		
	DISTANS	EJ DISTANS	DELTAGIT I BÅDA	DISTANS	EJ DISTANS	DELTAGIT I BÅDA
Andel deltagare	4	95	1	3	95	2
ANDEL AV DELTAGARE PER DISTANS/ EJ DISTANS/DELTAGIT I BÅDA (PROCENT)						
Kvinnor	63	65	62	60	67	67
Män	37	35	38	40	33	33
Inrikes födda	61	83	60	76	85	82
Utrikes födda	39	17	40	24	15	18
Eftergymnasial utbildning	59	52	60	58	55	66
Gymnasial utbildning 3 år	14	16	16	17	17	17
Gymnasial utbildning, ej 3 år	8	18	13	10	16	10
Högst grundskola/motsvarande	18	13	12	15	11	7
65 år -	11	43	24	17	28	24
45-64 år	26	25	31	31	24	36
25-44 år	41	21	32	31	19	26
20-24 år	5	4	6	4	4	5
13-19 år	16	8	7	15	9	6
<=12 år	-	-	-	3	16	4
Med funktionsnedsättning*	1	5	-	2	3	-

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 5A.

Studiecirkelnas ämnesinriktning, samt deltagare, efter huvudämne 2024

	ARRANGEMANG		DELTAGARE*	
	ANTAL (N)	ANDEL (%)	ANTAL (N)	ANDEL (%)
Konst, musik och media	53 395	57	187 047	49
<i>bild- och formkonst</i>	4 557	5	20 098	5
<i>musik, dans och dramatik</i>	34 666	37	106 735	28
<i>medieproduktion</i>	634	1	1 601	0
<i>formgivning</i>	79	0	357	0
<i>konsthantverk</i>	13 459	14	58 256	15
Humaniora (språk, historia)	17 525	19	78 167	21
<i>religion</i>	3 493	4	16 878	4
<i>främmande språk</i>	7 402	8	28 939	8
<i>svenska och litteraturkunskap (inkl. hemspråk)</i>	3 784	4	16 254	4
<i>historia och arkeologi</i>	2 060	2	11 226	3
<i>livsåskådning, filosofi, logik och etik</i>	786	1	4 870	1
Samhälls- och beteendevetenskap	5 299	6	25 311	7
Personliga tjänster	2 673	3	13 667	4
Lantbruk, trädgård, skog och fiske	5 675	6	28 804	8
Data	1 104	1	5 425	1
Hälso- och sjukvård	1 099	1	4 832	1
Socialt arbete och omsorg	1 614	2	6 881	2
Företagsekonomi, handel och administration	765	1	4 332	1
Teknik och teknisk industri	399	0	2 039	1
Pedagogik och cirkelledarutbildning	1 402	1	7 315	2
Läs- och skrivinläring för vuxna	97	0	449	0
Övriga	2 898	3	15 980	4

* Antalet deltagare är unika per ämne.

TABELL S 5B.
Vanligaste ämnesval i studiecirkel inom olika deltagargrupper 2024

	ÄMNE	ANDEL AV GRUPP	ÄMNE	ANDEL AV GRUPP	ÄMNE	ANDEL AV GRUPP
Kvinnor	Körsång	6	Husdjurskötsel	6	Övrigt konsthantverk	5
Män	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	23	Sång och musik i grupp	6	Annan utbildning i religion	5
Inrikes födda	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	11	Körsång	6	Husdjurskötsel	6
Utrikes födda	Svenska som främmande språk	10	Annan utbildning i religion	9	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	4
Eftergymnasial utbildning	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	11	Körsång	6	Husdjurskötsel	5
Gymnasial utbildning 3 år	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	17	Husdjurskötsel	7	Körsång	5
Gymnasial utbildning, ej 3 år	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	7	Övrigt konsthantverk	7	Körsång	6
Högst grundskola/motsvarande	Annan utbildning i religion	6	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	6	Sång och musik i grupp	5
65 år -	Körsång	7	Övrigt konsthantverk	6	Måleri	5
45-64 år	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	14	Husdjurskötsel	8	Körsång	6
25-44 år	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	20	Keramik	6	Husdjurskötsel	5
20-24 år	Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	15	Annan utbildning i religion	9	Teater och dramatik (för scenframställning)	8
13-19 år	Annan utbildning i religion	15	Pedagogik o metodik	9	Modern konstdans	7
Med funktionsnedsättning*	Sång och musik i grupp	15	Personlig utveckling	8	Övrigt konsthantverk	5

* Grupperade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 5C.
Circleldeltagare inom ämnesområdet Humaniora 2024. Jämförelse med övriga ämnesområden

	ÖVRIGA ÄMNES- OMRÅDEN	HUMANIORA (SPRÅK, HISTORIA)		VARAV RELIGION	VARAV FRÄMMANDE SPRÅK	VARAV SVENSKA OCH LITTERATUR- KUNSKAP (INKL. HEMSPRÅK)	VARAV HISTORIA OCH ARKEOLOGI	VARAV LIVSÅSKÅDNING, FILOSOFI, LOGIK OCH ETIK
		21	4	4	8	4	3	1
Andel deltagare av alla deltagare (procent)								
ANDEL AV DELTAGARE PER ÄMNESOMRÅDE (PROCENT)								
Kvinnor	65	66	57	68	80	55	63	
Män	35	34	43	32	20	45	37	
Inrikes födda	85	68	62	54	77	90	83	
Utrikes födda	15	32	38	46	23	10	17	
Eftergymnasial utbildning	52	56	45	68	55	39	56	
Gymnasial utbildning, 3 år	17	13	16	11	11	14	12	
Gymnasial utbildning, ej 3 år	18	16	16	9	19	27	17	
Högst grundskola/motsvarande	13	16	22	12	14	20	15	
65 år -	41	46	24	35	63	85	43	
45-64 år	26	21	22	28	15	10	17	
25-44 år	22	19	19	29	13	4	11	
20-24 år	4	3	7	3	2	1	3	
13-19 år	7	11	27	5	6	1	26	
Med funktionsnedsättning*	4	0	0	0	0	0	0	

* Gruppriporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 5D.
Cirkeldeltagare inom ämnesområdet Konst, musik och media 2024. Jämförelse med övriga ämnesområden

	ÖVRIGA ÄMNES- OMRÅDEN	KONST, MUSIK OCH MEDIA	VARAV BILD- OCH FORMKONST	VARAV MUSIK, DANS OCH DRAMATIK	VARAV MEDI- PRODUKTION	VARAV FORMGIVNING	VARAV KONST- HANTVERK
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	51	49	5	28	0	0	15
ANDEL AV DELTAGARE PER ÄMNESOMRÅDE (PROCENT)							
Kvinnor	64	67	81	54	49	83	89
Män	36	33	19	46	51	17	11
Inrikes födda	76	87	86	86	79	87	88
Utrikes födda	24	13	14	14	21	13	12
Eftergymnasial utbildning	50	55	60	56	57	56	53
Gymnasial utbildning 3 år	16	16	14	18	20	17	14
Gymnasial utbildning, ej 3 år	18	17	18	15	13	20	23
Högst grundskola/motsvarande	16	11	8	12	10	6	11
65 år -	43	42	58	32	29	40	55
45-64 år	24	26	23	26	23	35	24
25-44 år	20	23	14	27	32	18	17
20-24 år	4	5	2	6	11	4	2
13-19 år	10	6	3	9	5	3	1
Med funktionsnedsättning*	2	2	2	2	2	2	2

* Gruppapperterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 5E.

Cirkeldeltagare inom ämnesområdet improvisatorisk musik 2024. Jämförelse med grupperingen musik

	MUSIK	VARAV IMPROVISATORISK MUSIK
Antal deltagare	68 990	22 908
ANDEL AV DELTAGARE PER ÄMNESOMRÅDE (PROCENT)		
Kvinnor	43	17
Män	57	83
Inrikes födda	88	90
Utrikes födda	12	10
Eftergymnasial utbildning	55	54
Gymnasial utbildning 3 år	19	25
Gymnasial utbildning, ej 3 år	15	11
Högst grundskola/motsvarande	11	9
65 år -	34	11
45–64 år	29	33
25–44 år	27	42
20–24 år	5	8
13–19 år	5	6
Med funktionsnedsättning*	1	0

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 5F.

Studiecirkel i musik 2022–2024. Deltagare och studietimmar

	2024	2023	2022
Antal studiecirkeltimmar totalt	3 355 357	3 976 596	4 318 862
Antal studietimmar i musikcirkel	1 246 705	1 545 328	1 760 264
varav antal timmar improvisatorisk musik	778 323	967 685	1 105 934
Andel studietimmar i musikcirkel, av alla studietimmar	37	39	41
varav andel studietimmar i improvisatorisk musik, av alla studietimmar	23	24	26
Antal cirkeldeltagare totalt	326 646	347 026	345 854
Antal deltagare i musikcirkel	68 990	73 962	74 459
varav antal deltagare i improvisatorisk musik	22 908	24 054	24 931
Andel deltagare i musikcirkel, av alla deltagare	21	21	22
varav andel deltagare i improvisatorisk musik av alla deltagare	7	7	7

Antal och andel studietimmar musik är rättad jämfört med 2023 års samlad bedömning.

TABELL S 6A.
Cirkeldeltagare fördelade efter juridiskt kön 2024

	KVINNOR	MÄN	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	65	35	100
ANDEL AV DELTAGARE PER KÖN (PROCENT)			
Inrikes födda	82	81	82
Utrikes födda	18	19	18
Eftergymnasial utbildning	55	48	53
Gymnasial utbildning 3 år	14	21	16
Gymnasial utbildning, ej 3 år	18	16	18
Högst grundskola/motsvarande	12	16	14
65 år -	44	35	41
45-64 år	25	24	25
25-44 år	20	25	22
20-24 år	4	5	4
13-19 år	7	10	8
Med funktionsnedsättning*	5	4	5

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 6B.
Inrikes och utrikes födda cirkeldeltagare 2024

	INRIKES	UTRIKES	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	82	18	100
ANDEL AV DELTAGARE PER FÖDELSELAND (PROCENT)			
Kvinnor	65	64	65
Män	35	36	35
Eftergymnasial utbildning	53	49	53
Gymnasial utbildning 3 år	17	13	16
Gymnasial utbildning, ej 3 år	18	16	18
Högst grundskola/motsvarande	12	22	14
65 år -	45	22	41
45-64 år	24	30	25
25-44 år	19	35	22
20-24 år	4	5	4
13-19 år	8	8	8
Med funktionsnedsättning*	-	-	5

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 6C.
Cirkeldeltagare med olika utbildningsbakgrund 2024

	EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING	GYMNASIAL UTBILDNING 3 ÅR	GYMNASIAL UTBILDNING, EJ 3 ÅR	HÖGST GRUNDSKOLA/ MOTSVARANDE	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	53	16	18	14	100
ANDEL AV DELTAGARE PER UTBILDNINGSNIVÅ (PROCENT)					
Kvinnor	69	56	69	60	65
Män	31	44	31	40	35
Inrikes födda	84	86	84	71	82
Utrikes födda	16	14	16	29	18
65 år -	40	31	66	47	41
45-64 år	29	26	27	14	25
25-44 år	28	28	7	11	22
20-24 år	3	15	1	3	4
13-19 år	-	-	-	24	8
Med funktionsnedsättning*	-	-	-	-	5

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 6D.
Cirkeldeltagare i olika åldersgrupper 2024

	13-19 ÅR	20-24 ÅR	25-44 ÅR	45-64 ÅR	65 ÅR-	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	8	4	22	25	41	100
ANDEL AV DELTAGARE PER ÅLDERSGRUPP (PROCENT)						
Kvinnor	58	56	59	66	70	65
Män	42	44	41	34	30	35
Inrikes födda	82	77	70	78	90	82
Utrikes födda	18	23	30	22	10	18
Eftergymnasial utbildning	-	32	67	59	48	53
Gymnasial utbildning 3 år	0	55	21	16	11	16
Gymnasial utbildning, ej 3 år	0	3	5	18	26	18
Högst grundskola/motsvarande	100	10	7	7	15	14
Med funktionsnedsättning*	-	-	-	-	-	5

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 6E.**Nya cirkeldeltagare 2024. Jämförelse med återkommande deltagare***

	NYA CIRKELDELTAGARE	ÅTERKOMMANDE CIRKELDELTAGARE
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	31	69
ANDEL AV DELTAGARE PER NYA/ÅTERKOMMANDE (PROCENT)		
Kvinnor	64	65
Män	36	35
Inrikes födda	77	83
Utrikes födda	23	17
Eftergymnasial utbildning	53	53
Gymnasial utbildning 3 år	19	15
Gymnasial utbildning, ej 3 år	15	18
Högst grundskola/motsvarande	13	14
65 år -	26	46
45-64 år	27	24
25-44 år	31	18
20-24 år	6	4
13-19 år	10	8
Med funktionsnedsättning**	-	-
Storstad	20	15
Pendlingskommun nära storstad	14	12
Större stad	25	27
Pendlingskommun nära större stad	14	15
Mindre stad/tätort	13	15
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	7	7
Landsbygdskommun	7	8

* Med nya deltagare avses deltagare i studiecirkel 2024, som inte deltagit under perioden 2021-2023. Med återkommande deltagare avses deltagare i studiecirkel 2024, som även deltagit någon gång under perioden 2021-2023.

** Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL S 7.**Kategorier av cirkeldeltagare vid olika studieförbund 2024. Största och minsta andel samt median**

	MINSTA ANDEL	STÖRSTA ANDEL	MEDIAN
Kvinnor	56	72	63
Män	28	44	37
Inrikes födda	24	90	82
Utrikes födda	10	76	18
Eftergymnasial utbildning	25	78	50
Gymnasial utbildning 3 år	11	22	16
Gymnasial utbildning, ej 3 år	6	24	15
Högst grundskola/motsvarande	5	43	14
65 år -	4	61	31
45-64 år	20	33	25
25-44 år	13	34	25
20-24 år	2	11	6
13-19 år	3	25	6
Med funktionsnedsättning*	0	14	1

* Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL F 1A.

Folkhögskolornas verksamhet med statlig finansiering 2019–2024, folkbildningsanslaget

	ANTAL DELTAGARVECKOR (N)*, FÖRÄNDRING I PROCENT	ANTAL FOLKHÖG- SKOLOR (N)	ANTAL DELTAGARE (N), FÖRÄNDRING I PROCENT	KVINNOR (PROCENT)	MÄN (PROCENT)
2024					
Allmän kurs	480 118 (-3%)	156	17 654 (-7%)	60	40
Särskild kurs	640 435 (-2%)	156	35 961 (-8%)	69	31
Kort kurs	35 488 (-7%)	115	33 284 (-14%)	63	37
Kulturprogram**	3 438 (-8%)	69	132 872 (-13%)	54	46
2023					
Allmän kurs	493 395 (-8%)	157	18 918 (-10%)	60	40
Särskild kurs	651 609 (-3%)	156	38 914 (-4%)	69	31
Kort kurs	38 132 (-3%)	123	38 029 (-3%)	62	38
Kulturprogram**	3 740 (+2%)	72	153 117 (+2%)	53	47
2022					
Allmän kurs*	533 755 (-3%)	155	20 912 (-3%)	57	43
Särskild kurs*	673 170 (+9%)	155	40 500 (+11%)	68	32
Kort kurs	39 125 (+48%)	127	39 147 (+56%)	64	36
Kulturprogram**	3 656 (+44%)	73	149 800 (+66%)	52	48
2021					
Allmän kurs*	549 680 (-2%)	154	21 517 (-1%)	57	43
Särskild kurs*	618 477 (+4%)	154	36 429 (+2%)	68	32
Kort kurs	26 488 (+29%)	111	25 150 (+18%)	64	36
Kulturprogram**	2 540 (+36%)	63	90 358 (+44%)	52	48
2020					
Allmän kurs	560 205 (0%)	155	21 776 (-3%)	55	45
Särskild kurs	596 282 (-1%)	154	35 797 (-3%)	68	32
Kort kurs	20 566 (-60%)	109	21 341 (-58%)	61	39
Kulturprogram**	1 862 (-60%)	62	62 580 (-66%)	55	45
2019					
Allmän kurs	559 647 (+7%)	156	22 414 (+5%)	54	46
Särskild kurs	602 580 (+5%)	155	36 974 (+4%)	67	33
Kort kurs	51 872 (+3%)	128	50 347 (-7%)	60	40
Kulturprogram**	4 700 (+1%)	83	184 646 (+4%)	54	46

* Verksamhetens omfattning beskrivs som deltagarveckor – antal deltagare och deras deltagande i antal veckor. Helårsstudier i de långa kurserna, allmän och särskild kurs bedöms pågå 35 veckor.

** Grupprapporterade deltagare (ej unika personer).

TABELL F 1B.

Folkhögskolornas verksamhet med annan statlig finansiering 2019–2024

	ANTAL DELTAGAR- VECKOR (N)*, FÖRÄNDRING I PROCENT	ANTAL FOLKHÖG- SKOLOR (N)	ANTAL DELTAGARE (N), FÖRÄNDRING I PROCENT	KVINNOR (PROCENT)	MÄN (PROCENT)
2024					
Studiemotiverande folkhögskolekurs	65 955 (+19%)	78	3 745 (+15%)	54	46
Etableringskurs	20 653 (0%)	18	605 (-6%)	63	37
2023					
Studiemotiverande folkhögskolekurs	55 454 (+4%)	77	3 257 (+1%)	60	40
Etableringskurs	20 752 (-36%)	27	643 (-36%)	56	44
Svenska från dag ett	7 186 (-72%)	22	646 (-68%)	82	18
2022					
Allmän kurs, yrkesinriktad	11 202 (-50%)	39	555 (-42%)	69	31
Särskild kurs, yrkesinriktad	29 780 (-42%)	86	1 516 (-39%)	71	29
Studiemotiverande folkhögskolekurs	53 113 (-23%)	76	3 220 (-22%)	57	43
Etableringskurs	32 375 (-40%)	38	1 011 (-42%)	58	42
Svenska från dag ett	25 792 (+48%)	84	2 025 (+85%)	71	29
2021					
Allmän kurs, yrkesinriktad	22 587 (+156%)	50	952 (+120%)	62	38
Särskild kurs, yrkesinriktad	51 037 (+186%)	92	2 466 (+133%)	70	30
Studiemotiverande folkhögskolekurs	68 935 (-2%)	92	4 118 (-4%)	54	46
Etableringskurs	54 357 (-2%)	56	1 732 (-5%)	61	39
Svenska från dag ett	17 482 (-22%)	57	1 094 (-30%)	54	46
2020					
Allmän kurs, yrkesinriktad**	8 815 (-%)	40	432 (-%)	61	39
Särskild kurs, yrkesinriktad**	17 866 (-%)	64	1 057 (-%)	65	35
Studiemotiverande folkhögskolekurs	70 674 (+12%)	93	4 268 (+14%)	52	48
Etableringskurs	55 531 (-31%)	66	1 830 (-34%)	62	38
Svenska från dag ett	22 430 (-18%)	70	1 573 (-25%)	51	49
2019					
Studiemotiverande folkhögskolekurs	63 034 (-7%)	93	3 743 (-3%)	50	50
Etableringskurs	80 672 (-50%)	86	2 770 (-49%)	61	39
Bristyrkeskurs	12 730 (-50%)	18	379 (-43%)	71	29
Svenska från dag ett	27 210 (+12%)	72	2 094 (+18%)	44	56

* Verksamhetens omfattning beskrivs som deltagarveckor - antal deltagare och deras deltagande i antal veckor. Helårsstudier i de långa kurserna, allmän och särskild kurs bedöms pågå 35 veckor.

** Under 2020 finns det en viss underrapportering i allmän kurs och särskild kurs, yrkesinriktad.

TABELL F 2A.
 Deltagare i allmän kurs 2021–2024 per kursnivå

	2024		2023		2022		2021	
	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	21	79	25	75	29	71	28	72
ANDEL AV DELTAGARE PER KURSNIVÅ (PROCENT)								
Kvinnor	72	57	72	56	67	55	64	54
Män	28	43	28	44	33	45	36	46
Inrikes födda	20	69	16	69	14	68	15	68
Utrikes födda	80	31	84	31	86	32	85	32
Eftergymnasial utbildning	12	4	12	5	12	5	13	6
Gymnasial utbildning 3 år	4	23	4	23	4	23	4	22
Gymnasial utbildning kortare än 3 år	15	15	15	15	14	15	15	15
Högst grundskola/motsvarande	68	59	68	57	69	57	68	57
65 år-	1	1	1	2	1	2	2	2
45 - 64 år	18	4	19	4	20	4	18	4
25 - 44 år	49	34	50	35	49	36	47	36
20 - 24 år	24	50	24	49	26	50	28	50
18 - 19 år	8	12	6	11	5	10	4	8
Med funktionsnedsättning	26	49	25	45	20	42	21	40

TABELL F 2B.
Deltagare i särskild kurs 2021–2024 per kursnivå

	2024			2023			2022			2021		
	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	EFTER- GYMNASIAL- NIVÅ	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	EFTER- GYMNASIAL- NIVÅ	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	EFTER- GYMNASIAL- NIVÅ	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIE- NIVÅ	EFTER- GYMNASIAL- NIVÅ
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	9	69	22	9	70	21	9	71	21	6	73	21
ANDEL DELTAGARE PER KURSNIVÅ (PROCENT)												
Kvinnor	71	69	66	72	70	66	73	70	65	68	69	65
Män	29	31	34	28	30	34	27	30	35	32	31	35
Inrikes födda	46	84	81	47	84	81	46	85	82	48	86	81
Utrikes födda	54	16	19	53	77	19	54	15	18	52	14	19
Eftergymnasial utbildning	35	42	28	33	42	27	28	43	26	27	44	26
Gymnasial utbildning 3 år	11	36	52	11	36	53	13	35	52	14	35	54
Gymnasial utbildning kortare än 3 år	16	8	8	18	8	9	18	9	10	16	9	10
Högst grundskola/motsvarande	38	14	12	37	13	11	40	13	12	43	12	10
65 år-	26	15	2	31	15	2	23	15	2	20	13	2
45 - 64 år	33	21	19	29	22	19	30	21	19	28	20	18
25 - 44 år	30	32	53	31	34	54	35	35	54	36	36	56
20 - 24 år	9	27	23	8	26	23	10	24	22	13	25	22
18 - 19 år	1	5	2	1	5	2	1	5	2	3	5	2
Med funktionsnedsättning	26	15	20	24	13	18	20	12	15	29	11	15

TABELL F 2C.**Deltagare i kort kurs 2021–2024**

	2024	2023	2022	2021
Kvinnor	63	62	63	64
Män	37	38	37	36
Inrikes födda	88	89	89	89
Utrikes födda	12	11	11	11
Eftergymnasial utbildning	47	46	47	47
Gymnasial utbildning 3 år	25	24	25	23
Gymnasial utbildning, ej 3 år	16	16	16	16
Högst grundskola/motsvarande	12	13	12	14
65 år -	23	22	22	22
45–64 år	34	32	33	34
25–44 år	26	25	26	26
20–24 år	6	5	6	5
18–19 år	3	3	3	3
-17 år	9	13	10	10
Med funktionsnedsättning	5	5	4	4

Not: Under utbildningsnivå redovisas inte andelen deltagare där uppgifter om utbildningsnivå saknas.

Basen för den uppgiften är därmed lägre än för övriga uppgifter.

TABELL F 2D.**Deltagare i Studiemotiverande folkhögskolekurs, 2021–2024**

	2024	2023	2022	2021
Kvinnor	54	60	57	52
Män	46	40	43	48
Inrikes födda	30	23	26	29
Utrikes födda	70	77	74	71
Eftergymnasial utbildning	7	8	7	9
Gymnasial utbildning 3 år	10	8	10	11
Gymnasial utbildning, ej 3 år	14	14	12	15
Högst grundskola/motsvarande	69	70	71	65
65 år -	0	0	0	0
45–64 år	27	32	25	20
25–44 år	37	39	37	40
20–24 år	29	24	31	34
18–19 år	6	5	7	5
<= 17 år	1	0	0	0
Med funktionsnedsättning	5	4	5	5
STUDIERNAS NIVÅ				
Gymnasienivå	57	62	58	56
Grundskolenivå	43	38	42	44

TABELL F 2E.**Deltagare i Etableringskurs, 2021–2024**

	2024	2023	2022	2021
Kvinnor	63	56	58	61
Män	37	44	42	39
Inrikes födda	0	-	0	0
Utrikes födda	100	100	100	100
Eftergymnasial utbildning	17	22	28	35
Gymnasial utbildning 3 år	1	11	9	7
Gymnasial utbildning, ej 3 år	13	1	0	1
Högst grundskola/motsvarande	23	16	7	6
Uppgift saknas	46	49	56	50
65 år -	-	1	-	0
45–64 år	23	22	25	26
25–44 år	63	61	60	59
20–24 år	13	17	15	15
18–19 år	-	-	-	-
Med funktionsnedsättning	3	1	0	0
STUDIERNAS NIVÅ				
Gymnasienivå	12	11	17	19
Grundskolenivå	88	89	83	81

TABELL F 2F.**Deltagare i Svenska från dag ett, 2021–2024**

	2024	2023	2022	2021
Kvinnor	-	82	71	54
Män	-	18	29	46
Inrikes födda	-	0	0	0
Utrikes födda	-	100	100	100
Eftergymnasial utbildning *	-	-	-	-
Gymnasial utbildning 3 år	-	-	-	-
Gymnasial utbildning, ej 3 år	-	-	-	-
Högst grundskola/motsvarande	-	-	-	-
Uppgift saknas	-	100	100	100
65 år -	-	5	3	1
45–64 år	-	42	26	20
25–44 år	-	46	58	65
20–24 år	-	5	10	13
18–19 år	-	2	3	1
<= 17 år	-	0	1	0
Med funktionsnedsättning	-	1	1	2
STUDIERNAS NIVÅ				
Gymnasienivå	-	0	3	3
Grundskolenivå	-	94	87	88
(okänd)	-	6	10	9

* Uppgifter saknas i allt för stor omfattning i utbildningsregistret för en relevant presentation av procentandelar.

TABELL F 3A.
Deltagare i allmän kurs i olika kommungrupper* 2024

	PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		TOTALT
	STORSTAD	STORSTAD	STORRE STAD	STORRE STAD	MINDRE STAD/ TÄTORT	MINDRE STAD/ TÄTORT	MINDRE STAD/ TÄTORT	MINDRE STAD/ TÄTORT	LANDSBYGDS- KOMMUN	LANDSBYGDS- KOMMUN	
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	24	12	25	13	12	12	6	8			100
ANDEL AV DELTAGARE PER KOMMUNGRUPP (PROCENT)											
Kvinnor	65	58	62	56	61	56	57	57			60
Män	35	42	38	44	39	44	43	43			40
Inrikes födda	53	64	58	70	53	66	61	61			59
Utrikes födda	47	36	42	30	47	34	39	39			41
Eftergymnasial utbildning	7	7	4	3	7	7	5	5			6
Gymnasial utbildning 3 år	22	24	18	20	14	16	14	14			19
Gymnasial utbildning kortare än 3 år	17	15	14	12	14	15	14	14			15
Högst grundskola/motsvarande	55	54	63	65	65	62	66	66			61
65 år-	1	5	0	0	0	2	0	0			1
45 - 64 år	6	4	6	6	10	7	10	10			7
25 - 44 år	43	32	38	30	39	31	38	38			37
20 - 24 år	43	48	45	49	39	49	38	38			44
18 - 19 år	7	11	10	16	12	11	14	14			11
Med funktionsnedsättning	40	41	42	51	43	55	44	44			44
STUDIERNAS NIVÅ											
Gymnasienivå	83	86	77	83	67	76	73	73			79
Grundskolenivå	17	14	23	17	33	24	27	27			21

Not: Under utbildningsnivå redovisas inte andelen deltagare där uppgifter om utbildningsnivå saknas. Basen för den uppgiften är därmed lägre än för övriga uppgifter.

* Kommungruppsindelningen avser deltagarnas folkbokföringskommun och bygger på SKR:s kommungruppsindelning från 2023. Notera att kommungrupperna "Pendlingskommun nära större stad" och "Lägpendlingskommun nära större stad" slagits ihop till "Pendlingskommun nära större stad" samt att kommungrupperna "Landsbygdskommun" och "Landsbygdskommun med besöksnäring" slagits samman till "Landsbygdskommun".

TABELL F 3B.
Deltagare i särskild kurs i olika kommungrupper* 2024

	PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		PENDLINGS- KOMMUN NÄRA		TOTALT
	STORSTAD	STORSTAD	STÖRRE STAD	STÖRRE STAD	STÖRRE STAD	STAD/TÄTORT	MINDRE STAD/TÄTORT	MINDRE STAD/TÄTORT	LANDSBYGDS- KOMMUN		
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	14	13	18	16	18	7	11	11	11	100	
ANDEL AV DELTAGARE PER KOMMUNGRUPP (PROCENT)											
Kvinnor	71	69	67	69	67	71	70	70	69	69	
Män	29	31	33	31	33	29	30	30	31	31	
Inrikes födda	69	79	73	87	85	86	89	89	81	81	
Utrikes födda	31	21	27	13	15	14	11	11	19	19	
Eftergymnasial utbildning	42	37	34	39	43	36	37	37	39	39	
Gymnasial utbildning 3 år	31	41	38	39	34	42	43	43	38	38	
Gymnasial utbildning kortare än 3 år	9	8	9	7	10	8	8	8	8	8	
Högst grundskola/motsvarande	17	15	18	15	12	15	13	13	15	15	
65 år-	16	8	10	10	20	12	11	11	13	13	
45 - 64 år	23	21	22	23	24	17	22	22	22	22	
25 - 44 år	40	42	38	35	32	36	40	40	37	37	
20 - 24 år	19	26	25	28	21	30	24	24	24	24	
18 - 19 år	3	4	5	4	3	4	4	4	4	4	
Med funktionsnedsättning	13	14	20	16	17	23	18	18	17	17	
STUDIERNAS NIVÅ											
Eftergymnasial nivå	16	30	25	22	22	21	19	19	22	22	
Gymnasienivå	70	62	63	75	65	73	77	77	69	69	
Grundskolenivå	14	8	12	3	12	6	4	4	9	9	

Not: Under utbildningsnivå redovisas inte andelen deltagare där uppgifter om utbildningsnivå saknas. Basen för den uppgiften är därmed lägre än för övriga uppgifter.

* Kommungruppsindelningen avser deltagarnas folkbokföringskommun och bygger på SKR:s kommungruppsindelning från 2023. Notera att kommungrupperna "Pendlingskommun nära större stad" och "Lågpendlingskommun nära större stad" slagits ihop till "Pendlingskommun nära större stad" samt att kommungrupperna "Landsbygdskommun" och "Landsbygdskommun med besöksnäring" slagits samman till "Landsbygdskommun".

TABELL F 3C.**Deltagare i allmän kurs och särskild kurs per 1 000 invånare efter kommungrupper* 2024**

KOMMUNGRUPP	BEFOLKNING 18 ÅR OCH ÄLDRE (N)	ALLMÄN KURS		SÄRSKILD KURS	
		DELTAGARE (N)	ANTAL DELTAGARE PER 1 000 INVÅNARE	DELTAGARE (N)	ANTAL DELTAGARE PER 1 000 INVÅNARE
Storstad	1 593 808	4 307	2,7	5 202	3,3
Pendlingskommun nära storstad	1 228 329	2 044	1,7	4 763	3,9
Större stad	2 151 890	4 343	2,0	6 423	3,0
Pendlingskommun nära större stad	1 564 339	2 316	1,5	5 773	3,7
Mindre stad/tätort	925 222	2 098	2,3	6 568	7,1
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	445 798	1 069	2,4	2 684	6,0
Landsbygdskommun	536 640	1 477	2,8	3 906	7,3

* Kommungruppsindelningen avser deltagarnas folkbokföringskommun och bygger på SKR:s kommungruppsindelning från 2023. Notera att kommungrupperna "Pendlingskommun nära större stad" och "Lågpendlingskommun nära större stad" slagits ihop till "Pendlingskommun nära större stad" samt att kommungrupperna "Landsbygdskommun" och "Landsbygdskommun med besöksnäring" slagits samman till "Landsbygdskommun".

TABELL F 3D.**Deltagare i långa kurser per region 2024**

REGION	ANTAL DELTAGARE LÅNGA KURSER*	INVÅNARE 18 ÅR OCH ÄLDRE	ANTAL DELTAGARE PER 1000 INVÅNARE 18 ÅR OCH ÄLDRE
Stockholm	10 368	1 959 497	5
Uppsala	648	325 143	2
Södermanland	1 275	239 126	5
Östergötland	2 302	378 446	6
Jönköping	3 599	291 707	12
Kronoberg	758	161 107	5
Kalmar	1 530	199 112	8
Gotland	320	49 992	6
Blekinge	1 262	127 234	10
Skåne	7 180	1 131 973	6
Halland	782	272 608	3
Västra Götaland	7 708	1 416 074	5
Värmland	1 651	229 970	7
Örebro	1 962	246 068	8
Västmanland	1 112	223 819	5
Dalarna	2 245	230 563	10
Gävleborg	1 343	230 471	6
Västernorrland	1 950	195 455	10
Jämtland	943	106 654	9
Västerbotten	2 209	227 130	10
Norrbottn	2 468	203 877	12
Total	53 615	8 446 026	6

* Långa kurser avser allmän kurs och särskild kurs sammanräknad.

TABELL F 4A.

Deltagare i allmän kurs och särskild kurs vid filial 2024. Jämförelse med deltagare vid huvudskola

	ALLMÄN KURS		SÄRSKILD KURS	
	FILIAL	HUVUDSKOLA	FILIAL	HUVUDSKOLA
Antal skolor med filial*	30		36	
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	15	85	13	87
ANDEL AV DELTAGARE PER FILIAL/HUVUDSKOLA				
Kvinnor	67	59	70	69
Män	33	41	30	31
Inrikes födda	46	61	76	81
Utrikes födda	54	39	24	19
Eftergymnasial utbildning	9	5	35	39
Gymnasial utbildning 3 år	15	20	35	38
Gymnasial utbildning, ej 3 år	16	14	10	8
Högst grundskola/motsvarande	60	61	20	14
65 år-	2	1	16	12
45 - 64 år	9	6	22	22
25 - 44 år	43	36	33	37
20 - 24 år	36	46	23	25
18 - 19 år	9	11	5	4
Med funktionsnedsättning	35	45	15	17
STUDIERNAS NIVÅ				
Eftergymnasial nivå	-	-	14	23
Gymnasienivå	69	81	70	69
Grundskolenivå	31	19	15	8

* I urvalet urskiljs deltagare i kurser rapporterade i annan kommun än skolans hemkommun.

TABELL F 4B.

Deltagare i allmän kurs och särskild kurs i kurser med internatdeltagare 2024.
Jämförelse med övriga deltagare

	ALLMÄN KURS		SÄRSKILD KURS	
	INTERNAT	EJ INTERNAT	INTERNAT	EJ INTERNAT
Antal skolor med internat	72		76	
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	6	94	10	90
ANDEL AV DELTAGARE PER INTERNAT/EJ INTERNAT (PROCENT)				
Kvinnor	43	61	56	70
Män	57	39	44	30
Inrikes födda	85	57	93	79
Utrikes födda	15	43	7	21
Eftergymnasial utbildning	1	6	11	42
Gymnasial utbildning 3 år	23	19	63	35
Gymnasial utbildning, ej 3 år	12	15	3	9
Högst grundskola/motsvarande	64	60	23	14
65 år-	-	1	1	14
45 - 64 år	1	7	2	24
25 - 44 år	20	38	17	39
20 - 24 år	65	43	67	19
18 - 19 år	15	11	13	3
Med funktionsnedsättning	72	42	33	15
STUDIERNAS NIVÅ				
Eftergymnasial nivå	-	-	17	23
Gymnasienivå	91	78	80	68
Grundskolenivå	9	22	3	10

TABELL F 4C.

Deltagare i allmän kurs och särskild kurs som läser på planerad distans 2024.
Jämförelse med deltagare som läser på ej distans

	ALLMÄN KURS		SÄRSKILD KURS	
	DISTANS	EJ DISTANS	DISTANS	EJ DISTANS
Antal skolor med distansundervisning	48		124	
Andel deltagare av alla deltagare	10	90	37	63
ANDEL AV DELTAGARE PER DISTANS/EJ DISTANS (PROCENT)				
Kvinnor	68	59	74	66
Män	32	41	26	34
Inrikes födda	69	58	82	80
Utrikes födda	31	42	18	20
Eftergymnasial utbildning	4	6	55	29
Gymnasial utbildning 3 år	18	19	28	44
Gymnasial utbildning, ej 3 år	15	15	8	8
Högst grundskola/motsvarande	63	60	8	19
65 år-	0	1	10	15
45 - 64 år	6	7	36	14
25 - 44 år	43	37	45	32
20 - 24 år	38	45	8	34
18 - 19 år	13	11	1	6
Med funktionsnedsättning	34	45	7	23
STUDIERNAS NIVÅ				
Eftergymnasial nivå	-	-	22	22
Gymnasienivå	92	77	76	65
Grundskolenivå	8	23	3	13

TABELL F 5A.
Kursinriktningar allmän och särskild kurs 2024

KURSINRIKTNINGSTYP	ALLMÄN KURS			SÄRSKILD KURS		
	ANTAL DELTAGAR-VECKOR (N)	ANTAL DELTAGARE (N)*	ANDEL DELTAGARE (%)	ANTAL DELTAGAR-VECKOR (N)	ANTAL DELTAGARE (N)*	ANDEL DELTAGARE (%)
Allmän, bred ämnesinriktning	465 758	25 043	97	54 702	4 373	9
Beteendevetenskap, humaniora	2 384	133	1	146 437	11 226	24
<i>beteendekunskap humaniora</i>	1 240	65		20 598	1 128	2
<i>religion och livsåskådningsfrågor</i>	-	-		38 020	3 214	7
<i>historia</i>	-	-		2 528	288	1
<i>fritidsledarutbildning</i>	-	-		16 882	901	2
<i>annan ledarutbildning inkl organisation</i>	-	-		26 390	2 380	5
<i>litteratur</i>	-	-		16 900	1 381	3
<i>beteendekunskap humaniora övrigt</i>	1 144	68		25 119	1 934	4
Estetiska ämnen	2 953	151	1	232 825	15 330	32
<i>estetiska ämnen</i>	1 612	83		22 027	1 481	3
<i>musik</i>	81	4		83 959	5 497	12
<i>scenisk konst (dans, film och teater)</i>	-	-		33 616	1 860	4
<i>slöjd och konsthantverk</i>	408	19		25 290	1 904	4
<i>bild, form och målarkonst</i>	469	24		51 753	3 537	7
<i>kyrkomusiker/kantor</i>	-	-		3 293	277	1
<i>estetiska ämnen övrigt</i>	383	21		12 887	774	2
Företagsekonomi, handel och kontor	-	-	-	4 760	367	1
Matematik, naturvetenskap	1 149	57	0	18 708	1 915	4
Medicin, hälsa och sjukvård	1 090	54	0	54 902	3 952	8
Samhällsvetenskap	2 169	114	0	48 230	3 907	8
Språk	1 939	119	0	36 389	3 483	7
Teknik	77	4	0	17 630	1 179	2
Övriga ämnen	2 599	141	1	25 852	1 903	4
Totalt	480 118	25 816	100	640 435	47 635	100

En deltagare kan läsa fler olika ämnesinriktningar, det är därför antalet deltagare summerar till mer än totalt antal unika deltagare.

TABELL F 5B.

Deltagare i särskild kurs med estetisk inriktning 2024. Jämförelse med övriga inriktningar

	ÖVRIGA ÄMNES- OMRÅDEN	ESTETISKA KURS- INRIKTNINGAR TOTALT	VARAV VARAV MUSIK	VARAV SCENISK KONST (DANS, FILM OCH TEATER)	VARAV SLÖJD OCH KONST- HANTVERK	VARAV BILD, FORM OCH MÅLAR- KONST	VARAV ÖVRIGA ESTETISKA ÄMNEN
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	68	32	12	4	4	8	5
ANDEL AV DELTAGARE PER KURSINRIKTNING (PROCENT)							
Kvinnor	70	67	51	65	79	82	73
Män	30	33	49	35	21	18	27
Inrikes födda	76	90	91	90	92	91	88
Utrikes födda	24	10	9	10	8	9	12
Eftergymnasial utbildning	39	38	30	22	54	44	44
Gymnasial utbildning 3 år	35	44	50	59	29	40	39
Gymnasial utbildning, ej 3 år	10	5	3	3	9	6	5
Högst grundskola/ motsvarande	16	13	17	17	8	10	11
65 år -	14	12	9	1	24	17	9
45-64 år	24	17	14	6	30	18	21
25-44 år	42	27	21	28	28	28	36
20-24 år	18	38	48	57	16	33	30
18-19 år	3	6	9	8	2	4	4
Med funktionsnedsättning	16	20	16	28	19	22	19
STUDIERNAS NIVÅ							
Eftergymnasial nivå	27	12	10	25	4	9	18
Gymnasienivå	62	84	82	73	96	88	79
Grundskolenivå	11	4	8	2	-	3	3

TABELL F 5C.**Deltagare i yrkesutbildning, särskild kurs 2024. Jämförelse med övriga inriktningar**

	EFTERGYMNASIAL YRKESINRIKTAD UTBILDNING KORTARE ÄN TVÅ ÅR	EFTERGYMNASIAL YRKESINRIKTAD UTBILDNING MINST TVÅ ÅR	ÖVRIGA INRIKTNINGAR
Antal (N)	4 559	2 856	28 546
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	13	8	79
ANDEL AV DELTAGARE PER KURSINRIKTNING (PROCENT)			
Kvinnor	67	62	70
Män	33	38	30
Inrikes född	78	82	81
Utrikes född	22	18	19
Eftergymnasial utbildning	30	17	42
Gymnasial utbildning 3 år	49	61	33
Gymnasial utbildning, ej 3 år	8	9	8
Högst grundskola/motsvarande	12	12	16
65 år -	1	0	16
45-64 år	21	14	23
25-44 år	52	60	32
20-24 år	23	24	25
18-19 år	3	2	4
Med funktionsnedsättning	20	24	16

TABELL F 6A.

Deltagare fördelade efter juridiskt kön i allmän och särskild kurs 2024

	ALLMÄN KURS			SÄRSKILD KURS		
	KVINNOR	MÄN	TOTALT	KVINNOR	MÄN	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	60	40	100	69	31	100
ANDEL AV DELTAGARE PER JURIDSKT KÖN (PROCENT)						
Inrikes född	53	67	59	80	82	81
Utrikes född	47	33	41	20	18	19
Eftergymnasial utbildning	7	3	6	42	31	39
Gymnasial utbildning 3 år	18	21	19	35	44	38
Gymnasial utbildning, ej 3 år	16	13	15	9	8	8
Högst grundskola/motsvarande	59	63	61	14	17	15
65 år -	1	1	1	14	10	13
45-64 år	8	4	7	25	15	22
25-44 år	39	35	37	36	38	37
20-24 år	40	50	44	21	32	24
18-19 år	11	11	11	3	5	4
Med funktionsnedsättning	41	48	44	16	19	17
STUDIERNAS NIVÅ						
Eftergymnasial nivå	-	-	-	21	24	22
Gymnasienivå	75	85	79	70	68	69
Grundskolenivå	25	15	21	9	8	9

TABELL F 6B.

Inrikes och utrikes födda deltagare i allmän kurs och särskild kurs 2024

	ALLMÄN KURS			SÄRSKILD KURS		
	INRIKES FÖDDA	UTRIKES FÖDDA	TOTALT	INRIKES FÖDDA	UTRIKES FÖDDA	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	59	41	100	81	19	100
ANDEL AV DELTAGARE PER INRIKES/UTRIKES FÖDDA (PROCENT)						
Kvinnor	55	68	60	68	71	69
Män	45	32	40	32	29	31
Eftergymnasial utbildning	2	12	6	38	41	39
Gymnasial utbildning 3 år	22	15	19	42	21	38
Gymnasial utbildning, ej 3 år	12	19	15	7	13	8
Högst grundskola/ motsvarande	65	54	61	13	24	15
65 år -	1	1	1	14	8	13
45-64 år	2	13	6	20	30	22
25-44 år	28	50	37	34	48	37
20-24 år	53	32	44	28	13	25
18-19 år	16	4	11	4	2	4
Med funktionsnedsättning	59	23	44	18	13	17
STUDIERNAS NIVÅ						
Eftergymnasial nivå	-	-	-	22	22	22
Gymnasienivå	93	59	79	73	56	70
Grundskolenivå	7	41	21	4	22	8

TABELL F 6C.**Deltagare i allmän kurs med olika utbildningsbakgrund 2024**

	EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING	GYMNASIAL UTBILDNING, 3 ÅR	GYMNASIAL UTBILDNING, KORTARE ÄN 3 ÅR	HÖGST GRUNDSKOLA/ MOTSVARANDE	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	6	19	15	61	100
ANDEL AV DELTAGARE PER UTBILDNINGSBAKGRUND (PROCENT)					
Kvinnor	78	57	64	59	60
Män	22	43	36	41	40
Inrikes födda	16	69	50	65	61
Utrikes födda	84	31	50	35	39
65 år -	11	1	1	0	1
45-64 år	27	3	11	5	7
25-44 år	59	38	54	32	38
20-24 år	3	58	34	45	43
18-19 år	-	0	0	18	11
Med funktionsnedsättning	15	38	39	51	45
STUDIERNAS NIVÅ					
Gymnasienivå	57	95	80	78	80
Grundskolenivå	43	5	20	22	20

TABELL F 6D.**Deltagare i särskild kurs med olika utbildningsbakgrund 2024**

	EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING	GYMNASIAL UTBILDNING, 3 ÅR	GYMNASIAL UTBILDNING, KORTARE ÄN 3 ÅR	HÖGST GRUNDSKOLA/ MOTSVARANDE	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	39	38	8	15	100
ANDEL AV DELTAGARE PER UTBILDNINGSBAKGRUND (PROCENT)					
Kvinnor	75	64	70	65	69
Män	25	36	30	35	31
Inrikes födda	80	89	72	69	81
Utrikes födda	20	11	28	31	19
65 år -	24	3	25	5	13
45-64 år	34	11	38	14	22
25-44 år	37	38	31	36	37
20-24 år	6	48	6	20	24
18-19 år	0	0	0	25	4
Med funktionsnedsättning	9	20	19	26	16
STUDIERNAS NIVÅ					
Eftergymnasial nivå	17	31	23	18	23
Gymnasienivå	77	67	64	64	70
Grundskolenivå	6	2	13	18	7

TABELL F 6E.

Deltagare i allmän kurs i olika åldersgrupper 2024

	65 ÅR-	45-64 ÅR	25-44 ÅR	20-24 ÅR	18-19 ÅR	TOTAL
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	1	7	37	44	11	100
ANDEL AV DELTAGARE PER ÅLDERSGRUPP (PROCENT)						
Kvinnor	79	77	63	55	61	60
Män	21	23	37	45	39	40
Inrikes födda	71	18	44	71	84	59
Utrikes födda	29	82	56	29	16	41
Eftergymnasial utbildning	56	22	9	0	-	6
Gymnasial utbildning 3 år	14	8	19	25	0	19
Gymnasial utbildning, ej 3 år	19	23	21	11	0	15
Högst grundskola/ motsvarande	11	46	51	63	99	61
Med funktionsnedsättning	27	21	34	53	55	44
STUDIERNAS NIVÅ						
Eftergymnasial nivå						
Gymnasienivå	82	43	72	88	85	79
Grundskolenivå	18	57	28	12	15	21

TABELL F 6F.

Deltagare i särskild kurs i olika åldersgrupper 2024

	65 ÅR-	45-64 ÅR	25-44 ÅR	20-24 ÅR	18-19 ÅR	TOTAL
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	13	22	37	24	4	100
ANDEL AV DELTAGARE PER ÅLDERSGRUPP (PROCENT)						
Kvinnor	75	78	68	60	60	69
Män	25	22	32	40	40	31
Inrikes födda	89	73	75	90	92	81
Utrikes födda	11	27	25	10	8	19
Eftergymnasial utbildning	68	58	39	9	0	39
Gymnasial utbildning 3 år	10	18	39	76	3	38
Gymnasial utbildning, ej 3 år	16	14	7	2	0	8
Högst grundskola/ motsvarande	6	9	15	12	97	15
Med funktionsnedsättning	10	11	16	26	23	17
STUDIERNAS NIVÅ						
Eftergymnasial nivå	4	19	32	21	13	22
Gymnasienivå	78	67	61	76	84	69
Grundskolenivå	18	14	7	3	3	9

TABELL F 6G.

Deltagare i allmän och särskild kurs med funktionsnedsättning 2024. Jämförelse med övriga deltagare

	ALLMÄN KURS			SÄRSKILD KURS		
	MED FUNKTIONS- NEDSÄTTNING	ÖVRIGA	TOTALT	MED FUNKTIONS- NEDSÄTTNING	ÖVRIGA	TOTALT
Andel deltagare av alla deltagare (procent)	44	56	100	17	83	100
ANDEL AV DELTAGARE MED FUNKTIONSNEDESÄTTNING/ÖVRIGA (PROCENT)						
Kvinnor	57	63	60	64	70	69
Män	43	37	40	36	30	31
Inrikes födda	79	43	59	85	80	81
Utrikes födda	21	57	41	15	20	19
Eftergymnasial utbildning	2	9	6	20	42	39
Gymnasial utbildning 3 år	16	21	19	46	36	38
Gymnasial utbildning, ej 3 år	13	16	15	10	8	8
Högst grundskola/motsvarande	69	54	61	24	13	15
65 år -	1	1	1	8	14	13
45 - 64 år	3	9	7	14	24	22
25 - 44 år	29	44	37	35	37	37
20 - 24 år	53	37	44	38	22	24
18 - 19 år	14	9	11	5	4	4
STUDIERNAS NIVÅ						
Eftergymnasial nivå				27	21	22
Gymnasienivå	88	72	79	59	71	69
Grundskolenivå	12	28	21	14	8	9
KURSINRIKTNING						
Allmän, bred ämnesinriktning	97	97	97	14	7	9
Beteendevetenskap, humanoria	0	1	1	15	26	24
Estetiska ämnen	1	0	1	38	31	32
Företagsekonomi, handel och kontor	-	-	-	1	1	1
Matematik, naturvetenskap	0	0	0	2	5	4
Medicin, hälsa och sjukvård	0	0	0	10	8	8
Samhällsvetenskap	0	0	0	7	9	8
Språk	0	1	0	4	8	7
Teknik	0	0	0	5	2	3
Övriga ämnen	1	0	1	5	4	4

TABELL F 6H.
Nybörjare* i allmän kurs per kursnivå, 2024

	NYBÖRJARE ALLMÄN KURS			ICKE-NYBÖRJARE ALLMÄN KURS		
	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIENIVÅ	TOTALT	GRUND- SKOLE- NIVÅ	GYMNASIENIVÅ	TOTALT
Andel per nivå	45	38	39	55	62	61
Andel av nybörjare respektive icke-nybörjare	25	75	100	19	81	100
ANDEL AV DELTAGARE PER KATEGORI						
Kvinnor	68	58	60	75	57	60
Män	32	42	40	25	43	40
Inrikes född	25	71	60	15	68	58
Utrikesfödd	75	29	40	85	32	42
Eftergymnasial utbildning	14	4	6	11	4	5
Gymnasial utbildning 3 år	4	26	22	5	20	18
Gymnasial utbildning, ej 3 år	16	13	13	15	16	16
Högst grundskola/ motsvarande	67	57	59	69	60	61
65 år-	1	1	1	1	1	1
45-64 år	14	3	6	21	4	7
25-44 år	46	26	31	52	39	41
20-24 år	25	45	40	24	52	47
18-19 år	14	24	22	3	4	4
Funktionsnedsättning	23	42	37	28	53	48

* Med nybörjare menas att en deltagare förekommer för första gången på allmän kurs grundskolenivå respektive gymnasienivå.

TABELL F 6I.
Nyborjare* i särskild kurs per kursnivå, 2024

	NYBÖRJARE SÄRSKILD KURS			ICKE-NYBÖRJARE SÄRSKILD KURS				
	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIENIVÅ	EFTER- GYMNASIAL NIVÅ	TOTALT	GRUND- SKOLENIVÅ	GYMNASIENIVÅ	EFTER- GYMNASIAL NIVÅ	TOTALT
Andel per nivå	44	40	35	39	56	60	65	61
Andel av nyborjare respektive icke-nyborjare	10	71	19	100	8	68	24	100
ANDEL AV DELTAGARE PER KATEGORI								
Kvinnor	71	67	66	67	71	71	66	70
Män	29	33	34	33	29	29	34	30
Inrikes född	33	83	78	78	54	85	82	82
Utrikesfödd	67	17	22	22	46	15	18	18
Eftergymnasial utbildning	36	42	31	39	35	43	27	39
Gymnasial utbildning 3 år	8	30	45	32	13	40	55	42
Gymnasial utbildning, ej 3 år	15	8	9	8	16	8	8	8
Högst grundskola/ motsvarande	40	20	16	21	36	9	9	11
65 år-	18	10	3	10	33	17	2	15
45-64 år	38	22	19	23	30	21	19	21
25-44 år	33	31	48	35	28	33	56	38
20-24 år	8	25	23	23	10	28	23	25
18-19 år	2	11	6	9	0	0	0	0
Funktionsnedläggning	15	13	19	14	36	16	21	19

* Med nyborjare avses att en deltagare förekommer för första gången på särskild kurs på grundskolenivå, gymnasienivå respektive på eftergymnasial nivå.

TABELL F 7.**Kategorier av deltagare i allmän och särskild kurs vid olika folkhögskolor 2024**

	ALLMÄN KURS			SÄRSKILD KURS		
	MINSTA ANDEL	STÖRSTA ANDEL	MEDIAN	MINSTA ANDEL	STÖRSTA ANDEL	MEDIAN
Kvinnor	25	99	60	38	98	69
Män	1	75	39	1	62	30
Inrikes födda	2	95	62	10	97	84
Utrikes födda	6	97	34	3	89	15
Eftergymnasial utbildning	2	51	5	1	95	38
Gymnasial utbildning 3 år	3	53	16	0	71	38
Gymnasial utbildning, ej 3 år	2	32	15	0	27	7
Högst grundskola/ motsvarande	6	84	60	0	77	14
65 år -	0	100	0	0	80	5
45-64 år	0	33	4	0	78	21
25-44 år	1	72	36	0	68	39
20-24 år	0	70	46	0	75	21
18-19 år	0	37	8	0	19	2
Med funktionsnedsättning	0	100	46	0	100	15
STUDIERNAS NIVÅ						
Eftergymnasial nivå	0	0	0	0	96	16
Gymnasienivå	30	100	81	0	100	71
Grundskolenivå	0	70	19	0	80	0

Not: Under utbildningsnivå redovisas inte andelen deltagare där uppgifter om utbildningsnivå saknas. Därför summeras inte andelen till 100.

TABELL F 8A.

Utfärdade behörigheter och intyg på allmän och särskild kurs, 2021–2024

	2024			2023			2022			2021		
	BEHÖRIGHET TILL YRKES- HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	BEHÖRIGHET TILL HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	INTYG EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING, SÄRSKILD KURS	BEHÖRIGHET TILL YRKES- HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	BEHÖRIGHET TILL HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	INTYG EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING, SÄRSKILD KURS	BEHÖRIGHET TILL YRKES- HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	BEHÖRIGHET TILL HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	INTYG EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING, SÄRSKILD KURS	BEHÖRIGHET TILL YRKES- HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	BEHÖRIGHET TILL HÖGSKOLA, ALLMÄN KURS	INTYG EFTER- GYMNASIAL UTBILDNING, SÄRSKILD KURS
Andel deltagare av alla deltagare som erhållit behörighet/intyg (procent)	3	11	14	3	11	16	3	11	16	3	11	16
Kvinna	49	59	67	47	56	69	51	59	69	45	58	69
Man	51	41	33	53	44	31	49	41	31	55	42	31
Inrikes född	59	75	81	63	73	82	60	76	82	65	75	82
Utrikes född	41	25	19	37	27	18	40	24	18	35	25	18
Eftergymnasial utbildning	7	5	25	3	4	23	5	4	23	4	5	25
Gymnasial utbildning 3 år	27	37	58	28	39	61	25	39	61	27	37	58
Gymnasial utbildning kortare än 3 år	18	15	7	18	15	8	16	14	8	18	16	9
Högst grundskola/motsvarande	48	42	10	50	42	7	54	43	7	51	42	8
65+	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	1
45 - 64	6	3	17	2	2	17	3	2	17	2	2	19
25 - 44	45	43	55	47	46	55	48	43	55	46	43	58
20 - 24	48	54	27	49	51	28	48	54	28	51	55	22
18 - 19	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0
Funktionsnedläggning	55	48	24	51	46	17	49	47	17	51	44	15

TABELL F 8B.

Antal och andel deltagare med grundläggande behörighet från folkhögskola som antagits till högskola per urvalsgrupp, höstterminen 2020–2024

	HT 2024		HT 2023		HT 2022		HT 2021		HT 2020	
	ANTAL	ANDEL	ANTAL	ANDEL	ANTAL	ANDEL	ANTAL	ANDEL	ANTAL	ANDEL
Behöriga sökande från folkhögskola	6 250		5 896		6 011		6 617		6 255	
Antagna totalt	3 834	61	3 634	62	3 493	58	3 837	58	3 732	60
ANTAL OCH ANDEL ANTAGNA PER URVALSGRUPP										
Gymnasiebetyg/Komvux	157	4	144	4	139	4	138	4	153	4
Behörighet med studieomdömen folkhögskola	1 891	49	1 802	50	1 745	77	1 819	47	1 821	49
Högskoleprovsresultat	837	22	822	23	789	23	879	23	791	21
Urvalsgrupper som bestäms direkt av universitet/högskola	949	25	866	24	820	26	1 001	26	967	26
Totalt	3 834	100	3 634	100	3 493	100	3 837	100	3 732	100

TABELL F 9.

Studiemotiverande folkhögskolkurs: Folkhögskolor, deltagare samt deltagare som gått vidare till fortsatta studier eller arbete 2021–2024

	2024	2023	2022	2021
Antal folkhögskolor	81	77	82	92
Antal deltagare*	3 745	3 227	3 220	4 118
Andel deltagare 24 år och yngre	35	30	35	42
<i>varav andel kvinnor</i>	40	42	39	40
<i>varav andel män</i>	60	58	61	60
<i>varav andel deltagare från respektive årskull som har studerat vidare på allmän kurs (AK) respektive särskild kurs (SK) senast december året därpå.**</i>	28	29	28	30
<i>andel utrikes födda deltagare</i>	44	43	49	47
Andel deltagare 25 år och äldre	65	70	65	58
<i>varav andel kvinnor</i>	62	68	69	60
<i>varav andel män</i>	38	32	31	40
<i>varav andel deltagare från respektive årskull som har studerat vidare på allmän kurs (AK) respektive särskild kurs (SK) senast december året därpå.**</i>	11	16	17	24
<i>andel utrikes födda deltagare</i>	88	91	89	84
Andel deltagare per år som fått arbete efter avslutad kurs***	-	-	29	20

* Unika deltagare.

** Utöver dessa finns även deltagare som gått vidare till komvux och sfi.

*** Uppgifter om andelen som har fått arbete för år 2023 finns inte tillgängliga i SCB:s sysselsättningsregister.

TABELL F 10A.
Etableringsmätt bland alla deltagare på allmän kurs 2018–2021

	ETABLERAD PÅ ARBETSMARKNADEN			HÖGSKOLE- STUDERANDE			ÖVRIGA STUDIER			SVAG/OSÄKER STÄLLNING PÅ ARBETSMARKNAD			VARKEN I STUDIER ELLER ARBETE			TOTALT (INNEHÅLLER EJ PRICKADE CELLER)		
	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019
	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR
Alla deltagare	16	26	12	11	28	17	23	24	19	18	29	255	14	495	29	255	14	495
Kvinnor	16	24	14	13	29	19	21	22	19	18	30	166	7	451	15	166	7	451
Män	16	29	10	9	27	15	25	26	19	19	28	89	7	044	14	89	7	044
Utrikes födda	18	30	7	6	33	18	23	27	18	16	36	366	6	387	21	366	6	387
Inrikes födda	15	24	17	16	23	16	24	22	20	21	27	444	7	826	17	444	7	826
Utrikes födda kvinnor	15	25	8	7	33	22	20	24	21	18	35	256	3	525	15	256	3	525
Utrikes födda män	21	36	6	5	31	14	26	29	14	14	31	110	2	862	21	110	2	862
Inrikes födda kvinnor	17	24	19	19	24	17	22	20	17	19	24	755	3	842	17	755	3	842
Inrikes födda män	13	24	14	13	22	15	26	24	24	22	22	689	3	984	13	689	3	984
Ej avbrott	15	26	15	14	26	15	27	28	16	15	27	752	11	074	15	752	11	074
Avbrott	19	28	2	3	35	24	10	11	32	29	10	503	23	421	19	503	23	421
Med funktionsnedsättning	12	22	12	11	26	16	24	23	25	25	22	201	4	575	12	201	4	575
Med funktionsnedsättning, kvinnor	13	21	14	13	27	17	23	22	22	24	22	142	2	312	13	142	2	312
Med funktionsnedsättning, män	12	22	10	10	25	15	25	25	27	26	25	059	2	263	12	059	2	263

Not: Kategorin "Uppgift saknas" redovisas ej i tabellen ovan, därför summerar inte andelarna till 100 procent.

TABELL F 10B.
Etableringsmått bland deltagare med behörighet till högre studier från allmän kurs 2018–2021

	ETABLERAD PÅ ARBETSMARKNADEN			HÖGSKOLE- STUDERANDE			ÖVRIGA STUDIER			SVAG/OSÄKER STÄLLNING PÅ ARBETSMARKNAD			VARKEN I STUDIER ELLER ARBETE			TOTALT (INNEHÅLLER EJ PRICKADE CELLER)		
	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019
	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR
Alla deltagare	17	27	30	28	25	15	18	18	9	10	9	10	9	10	9	10	9	10
Kvinnor	17	27	33	32	25	15	17	16	7	9	7	9	7	9	7	9	7	9
Män	16	28	26	23	26	16	20	20	11	12	11	12	11	12	11	12	11	12
Utrikes födda	22	34	30	26	27	16	15	16	6	7	6	7	6	7	6	7	6	7
Inrikes födda	15	26	30	28	25	15	20	19	10	11	10	11	10	11	10	11	10	11
Utrikes födda kvinnor	19	30	35	30	26	17	13	16	6	5	6	5	6	5	6	5	6	5
Utrikes födda män	25	38	23	21	28	15	18	16	5	8	5	8	5	8	5	8	5	8
Inrikes födda kvinnor	17	26	32	32	24	15	18	16	7	10	7	10	7	10	7	10	7	10
Inrikes födda män	14	26	27	24	25	16	21	21	12	13	12	13	12	13	12	13	12	13
Med funktionsnedsättning	14	24	25	24	27	20	21	19	13	16	13	16	13	16	13	16	13	16

Not: Kategorin "Uppgift saknas" redovisas ej i tabellen ovan, därför summerar inte andelarna till 100 procent.

TABELL F 10C.
Etableringsmätt bland alla deltagare på särskild kurs 2018-2021

	ETABLERAD PÅ ARBETSMARKNADEN			HÖGSKOLE- STUDERANDE			ÖVRIGA STUDIER			SVAG/OSÄKER STÄLLNING PÅ ARBETSMARKNAD			VARKEN I STUDIER ELLER ARBETE			TOTALT		
	2018- 2021	2018- 2019	EFTER 3 ÅR	2018- 2021	2018- 2019	EFTER 3 ÅR	2018- 2021	2018- 2019	EFTER 3 ÅR	2018- 2021	2018- 2019	EFTER 3 ÅR	2018- 2021	2018- 2019	EFTER 3 ÅR	2018- 2021	2018- 2019	EFTER 3 ÅR
Alla deltagare	39	45	20	20	20	12	8	20	17	7	8	44 729	21 790					
Med intyg om eftergymnasial kurs	54	59	10	12	8	6	3	19	19	3	3	4 610	1 993					
Ej avbrott, ej intyg	37	43	21	21	11	8	7	18	18	7	7	35 768	17 665					
Avbrott	38	44	17	16	17	12	14	9	9	15	14	4 351	2 132					
Med yrkesutbildning	47	54	9	12	11	8	27	20	20	5	5	9 144	4 548					
Ej yrkesutbildning	37	42	22	22	12	9	16	16	16	8	8	35 585	17 242					
Kvinnor	39	44	21	22	11	9	9	20	20	7	7	28 514	13 644					
Män	38	46	18	17	12	8	22	18	18	8	9	16 215	8 146					
Utrikes födda	36	43	10	10	18	13	22	21	21	12	11	8 686	4 256					
Inrikes födda	40	45	22	22	10	7	20	16	16	6	7	35 641	17 327					
Utrikes födda kvinnor	32	39	12	12	18	14	22	19	22	13	12	4 993	2 320					
Utrikes födda män	40	47	8	8	18	11	22	22	22	9	9	3 693	1 936					
Inrikes födda kvinnor	41	45	23	24	10	7	19	16	16	5	6	23 283	11 204					
Inrikes födda män	38	46	21	20	11	8	22	17	17	8	9	12 358	6 123					
Med funktionsnedsättning	21	28	18	17	15	12	25	20	20	19	21	5 805	2 400					

Not: Kategorin "Uppgift saknas" redovisas ej i tabellen ovan, därför summerar inte andelarna till 100 procent.

TABELL F 10D.
Etableringsmätt bland deltagare som har läst yrkesutbildning på särskild kurs 2018–2021

	ETABLERAD PÅ ARBETSMARKNADEN			HÖGSKOLE- STUDERANDE			ÖVRIGA STUDIER			SVAG/OSÄKER STÄLLNING PÅ ARBETSMARKNAD			VARKEN I STUDIER ELLER ARBETE			TOTALT		
	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2019	2018- 2021	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	EFTER 1 ÅR	EFTER 3 ÅR	2018- 2021	2018- 2019	2018- 2021
Alla deltagare	47	54	9	12	12	11	8	27	20	5	5	9 144	4 548					
Kvinnor	48	53	10	13	10	8	26	21	4	4	5 759	2 771						
Män	47	56	8	11	11	7	28	18	5	6	3 385	1 777						
Utrikes födda	45	57	5	7	15	8	28	20	6	5	1 908	834						
Inrikes födda	48	54	11	13	9	8	27	20	4	5	7 210	3 703						
Utrikes födda kvinnor	39	52	6	9	16	9	30	23	7	4	1 074	430						
Utrikes födda män	52	63	4	5	13	6	24	17	6	6	834	404						
Inrikes födda kvinnor	50	53	11	14	9	8	26	20	4	4	4 669	2 333						
Inrikes födda män	45	54	10	12	10	8	29	19	5	6	2 541	1 370						
Ej avbrott	48	54	9	12	10	7	28	21	4	4	8 401	4 199						
Avbrott	41	50	9	11	20	14	13	9	14	14	743	349						
Med funktionsnedsättning	35	45	9	12	12	9	34	25	8	7	1 499	643						

Not: Kategorin "Uppgift saknas" redovisas ej i tabellen ovan, därför summerar inte andelarna till 100 procent.

Appendix

Folkbildningsrådets
uppföljning av funktions-
hinderspolitiken 2024

Folkbildningen gör skillnad

I *Folkbildningens betydelse för samhället 2024 – Folkbildningsrådets samlade bedömning* redovisas hur studieförbund och folkhögskolor bidrar till att statens syften med statsbidraget uppnås och därmed även till det politiska målet att ”ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället”. Att personer med funktionsnedsättning får denna möjlighet på jämlika villkor är centralt för funktionshinderpolitiken, vars mål är ”jämlighet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund”.

Rapporten bidrar till Folkbildningsrådets återrapportering av uppdraget om funktionshinderspolitiken 2021–2031 och sårredovisar uppgifter om deltagare med funktionsnedsättning. I denna bilaga ges en samlad och delvis fördjupad beskrivning av resultaten med utgångspunkt i det funktionshinderspolitiska målet. Redovisningen bygger på rapportens redogörelse, med avstamp i den funktionshinderspolitiska analys som gjordes i motsvarande rapport föregående år:

Folkbildningen spelar en viktig roll för personer med funktionsnedsättning och bidrar på flera sätt till att det funktionshinderspolitiska målet uppnås. Personerna utgör i sin tur en stor och viktig målgrupp för folkbildningen. Verksamheterna genomförs ofta i samverkan med funktionshinderrörelsen, och studieförbund och folkhögskolor har lång erfarenhet av att möta målgruppen. Genom flexibla arbetsformer, inkluderande pedagogik och social gemenskap skapar folkbildningen möjligheter för deltagande där andra utbildnings- och samhällsstrukturer ofta brister.

Folkhögskolan innebär för vissa personer med funktionsnedsättning en chans att få behörighet eller en yrkesutbildning, medan den för andra är den enda möjligheten till livslångt lärande. Folkbildningen bidrar till att personer med funktionsnedsättning får en starkare röst i samhället genom demokratiska arbetsätt, möjlighet till kulturutövande och utbildningar som rustar för samhällsengagemang. Samtidigt kvarstår praktiska och strukturella hinder för deltagande, inklusive behovet att förbättra tillgängligheten och nå en bredare mångfald av personer med funktionsnedsättning (Folkbildningsrådet, 2024a).

Ett funktionshinderspolitiskt perspektiv i folkbildningen

Att människor med funktionsnedsättning kan delta på jämlika villkor och är delaktiga i folkbildningen är både ett mål i sig och en förutsättning för jämlika levnadsvillkor och full delaktighet i samhället. Det kräver

en inkluderande och universellt utformad verksamhet där hinder identifieras och undanröjs, resurser för särskilt stöd och anpassningar vid behov, samt att verksamheten är fri från diskriminering (Regeringsbeslut, 2021).

I Folkbildningsrådets villkor för statsbidrag till studieförbund och folkhögskolor framgår att verksamheten ska vara icke-diskriminerande och tillgänglig. Dessutom betonas det kompensatoriska uppdraget att särskilt nå dem med störst behov: personer med funktionsnedsättning, de som har kort utbildning och utrikes födda (Folkbildningsrådet, 2023c; 2023d).

Deltagare med funktionsnedsättning i folkbildningen

Samtidigt som det totala antalet deltagare på folkhögskolor har minskat de senaste åren, har antalet och därmed andelen deltagare med funktionsnedsättning ökat inom både allmän och särskild kurs – 2024 utgjorde de 44 respektive 17 procent.¹ På folkhögskolornas allmänna kurs på gymnasienivå har nära hälften av deltagarna en funktionsnedsättning (Tabell F 2A; F 6G).

Framför allt har antalet deltagare med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) ökat och de utgör nu mer än hälften av alla deltagare med funktionsnedsättning på allmän kurs och drygt en tredjedel på särskild kurs (Folkbildningsrådet, 2025d). Andra större grupper är personer med psykisk funktionsnedsättning och dyslexi. Övriga grupper är betydligt mindre och flera av dem har varit i stort sett oförändrade över tid. En grupp som tydligt har minskat i antal de senaste åren är deltagare med afasi, och dessutom har antalet deltagare med intellektuell funktionsnedsättning eller dyslexi minskat något (Folkbildningsrådet, 2025d).

Könsfördelningen bland deltagare med funktionsnedsättning är jämnare än bland övriga deltagare. Betydligt fler yngre och svenskfödda deltagare har en rapporterad funktionsnedsättning, jämfört med äldre och utrikes födda. Detta speglar sannolikt att folkhögskolan blivit ett alternativ för ett växande antal personer med funktionsnedsättning som inte har lyckats slutföra gymnasieskolan (Tabell F 6G).

1 Den funktionsnedsättning som bedöms påverka studierna mest är den som rapporteras. Folkhögskolornas bedömning görs utifrån medicinsk diagnos eller på annat sätt och rapporteringen sker i samråd med deltagarna.

På särskild kurs är det vanligare att de med funktionsnedsättning deltar i estetiska kurser men även i kurser inom hälsa och vård samt yrkesinriktade kurser (Tabell F 6G). Gruppen deltar mer sällan på distans men bor oftare på internat (Tabell F 4B; F 4C). För många är internatet en förutsättning för att kunna delta i särskilt anpassade kurser, som bedrivs på ett fåtal skolor. Flera studier har beskrivit internatet som en framgångsfaktor – här får deltagare ett sammanhang, och ges möjlighet att träna på sin självständighet och sociala deltagande. Internatet kan därmed fungera som en trygg brygga till vuxenlivet (Folkbildningsrådet, 2023a; Hugo et.al., 2019).

Deltagare samlas hos vissa studieförbund

Det finns ingen heltäckande statistik över deltagare med funktionsnedsättning i studieförbundets verksamheter.² Rapporteringen avser deltagare i studiecirklar och andra arrangemang som specifikt riktas till och anpassas för grupper med funktionsnedsättning. Andelen deltagare i dessa grupper har varit oförändrad sedan 2022 – fem procent i studiecirklar och tre procent i annan verksamhet – vilket är något lägre än före pandemin (Tabell S 2A).

En stor del av verksamheten arrangeras av få studieförbund; i det studieförbund med högst andel deltagare med funktionsnedsättning var siffran 14 procent, medan medianen endast var en procent. Andelen med funktionsnedsättning är något högre bland kvinnliga deltagare. Det är vanligare att personer med funktionsnedsättning deltar i riktade arrangemang på glesbygden och utanför mindre städer. De mest förekommande ämnesvalen som rapporterades 2024 var sång och musik i grupp, personlig utveckling samt konsthantverk (Tabell S 7; S 6A; S 3A; S 3B; S 5B).

Deltagare med funktionsnedsättning som inte deltar i riktad verksamhet synliggörs genom deltagarundersökningar. I en enkätundersökning från 2023

2 Uppgiften om andel deltagare med funktionsnedsättning bygger på rapporterad gruppstatistik. Fram till och med år 2023 rapporterades deltagarna i arrangemang, där minst hälften bedömdes ha en funktionsnedsättning. Från och med 2024 ska studieförbunden i stället registrera arrangemang som särskilt har riktats mot den målgruppen, och det är dessa deltagare som sedan rapporteras i gruppstatistiken. Båda dessa mått bedöms fånga ungefär samma arrangemang och deltagargrupp. Deltagare med funktionsnedsättning som deltar i övrig verksamhet går inte att utläsa av statistiken. Det finns ingen uppgift om ålder, födelseland eller utbildningsnivå i gruppstatistiken om deltagare med funktionsnedsättning.

uppgav en majoritet av dem med funktionsnedsättning att de hade deltagit i en ”öppen” studiecirkel (Novus, 2023).³ Majoriteten av de svarande, 60 procent, hade en fysisk funktionsnedsättning, varav många var äldre. En av fem deltagare hade NPF och i den kategorin var många yngre. Övriga deltagare inom gruppen hade medicinska eller psykiska funktionsnedsättningar och dessa kategorier var något mindre i jämförelse.

Deltagare med funktionsnedsättning får ofta information om studiecirklar via föreningar, studieförbundets hemsidor och cirkelledare (Novus, 2023). Flera studieförbund beskriver att rekrytering av deltagare med funktionsnedsättning kräver extra arbete och etablerade kontakter med föreningar och boenden. Den riktade verksamheten var särskilt utmanande att återuppbygga efter pandemins nedstängningar, då upparbetade rutiner och relationer bröts. Studieförbunden strävar efter att nå fler personer med ”osynliga funktionsnedsättningar”, såsom NPF och psykisk ohälsa, samt personer med funktionsnedsättning som är utrikes födda, yngre eller står utanför föreningslivet (Folkbildningsrådet, 2023b).

Universell utformning och särskild anpassning behövs

Verksamheter med deltagare med funktionsnedsättning bedrivs både integrerat i folkhögskolornas kurser och genom kurser specifikt riktade till målgrupper med särskilda behov. Folkhögskolorna balanserar på olika sätt mellan universell utformning och individuell anpassning, vilket är en viktig avvägning oavsett integrerade eller riktade kurser (Folkbildningsrådet, 2022b). En tredjedel av folkhögskolorna erbjuder år 2022 riktade kurser för deltagare med funktionsnedsättning, något oftare som särskild kurs än som allmän. På de flesta av skolorna är de kurserna en del av ett större utbud, men några skolor är specialiserade på målgruppen. Kurserna riktar sig mot många olika deltagargrupper, där de vanligaste är deltagare med NPF samt de med intellektuell eller psykisk funktionsnedsättning (Folkbildningsrådet, 2022b).

Studieförbunden beskriver en strävan efter universell tillgänglighet i hela verksamheten, men ser sam-

3 Det var en digital enkät som skickades ut med e-post. Därmed finns det en snedfördelning, eftersom den inte var tillgänglig för alla oavsett funktionsnedsättning. Det är rimligt att anta att den egentliga andelen som deltagit i riktad och särskilt anpassad verksamhet är större.

tidigt fördelar med anpassade cirklar. Deltagarröster uttrycker att dessa skapar en känsla av tillhörighet och sammanhang samt att anpassningar fungerar bättre. Många upplever även att det kan vara svårt att hitta information om tillgänglighet i det övriga kursutbudet (Folkbildningsrådet, 2023b). Det finns också en risk att utbudet blir begränsat om den universella utformningen inte räcker till. En enkätundersökning visar att deltagare med funktionsnedsättning i den öppna verksamheten oftare valde studiecirkel utifrån sitt intresse, medan de som deltagit i riktad verksamhet värderade tillgängligheten högre vid valet av cirkel (Novus, 2023).

Många kan delta utan individuell stöd – andra behöver mer

När en panel med personer med funktionsnedsättning tillfrågades om tillgänglighet, svarade ungefär hälften av de som gått på folkhögskola de senaste fem åren och 75 procent av de som gått i studieförbundens verksamheter samma period att de inte haft behov av individuell anpassning eller stöd. Bland de som haft behov av stöd upplevde de allra flesta att de hade kunnat påverka och att stödet varit tillräckligt. Samtidigt uppgav mellan 10 och 15 procent att de inte fått stöd i tillräcklig omfattning. Exempel på bristande anpassningar och stöd var allt ifrån avsaknad av hörselslingor och inläst material till anpassat studietempo och brist på individuell handledning. De eftersökte också större kompetens hos lärare och ledare om funktionsnedsättningar och tillgänglighetsarbete (Myndigheten för delaktighet, 2023).

I samma undersökning uppgav en av fyra som gått på folkhögskola och en av fem som deltagit hos studieförbundet att de någon gång upplevt sig bli diskriminerade i verksamheten på grund av sin funktionsnedsättning (Myndigheten för delaktighet, 2023). Erfarenheterna kopplades framför allt tillbristande tillgänglighet i lokaler och otillgängliga arbetssätt, men även dåligt bemötande eller trakasserier från andra deltagare (Novus, 2023).

I en annan enkätundersökning hade hälften av cirkelledarna gjort någon form av anpassning i sin studiecirkel för deltagare med funktionsnedsättning. Fler än fyra av fem cirkelledare uppgav i enkäten att de hade tillräcklig kompetens och praktiska förutsättningar för att anpassa cirkeln och två av tre tyckte att de får bra stöd från sitt studieförbundet. För att ytterligare förbättra tillgängligheten lyfte ledarna främst fram följande insatser: förbättrad information till målgrupper, mer tillgängliga verksamhetsformer, arbetsmetoder och lokaler, samt ökad kompetens hos ledare och personal (Novus, 2023).

Folkhögskolans särdrag kan krocka med syn på funktionsnedsättningar

I en studie av folkhögskolans kvaliteter framkommer att flera kvaliteter som kännetecknar utbildningsformen folkhögskola tycks passa deltagarna med NPF. Exempelvis uppskattar deltagarna arbetet i den sammanhållna gruppen och den relationsbyggande lärarrollen som skapar mening, trygghet och struktur. Det bidrar också till självförtroende och att de utvecklas socialt.

En annan aspekt är att arbeta tematiskt och ämnesövergripande, som enligt deltagare med NPF skapar sammanhang för inläringen, vilket i sin tur underlättar motivation och fokus. Studien noterar emellertid en tendens på vissa folkhögskolor att ett övervägande fokus läggs på deltagarnas svårigheter och stödbehov, samtidigt som deltagarna själva lyfter fram framgångar i studierna och efterfrågar tydligare förväntningar och mera ”push”. En farhåga som framhålls är att ett alltför starkt bristfokus riskerar att leda verksamheten bort från folkhögskolans särskilda kvaliteter mot anpassningsinsatser som liknar de som deltagarna redan har mött i ungdomsskolan (Folkbildningsrådet, 2024b).

En praktisknära studie visar på liknande sätt att folkhögskolans styrkor för deltagare med NPF är skolsammanhanget, det tematiska arbetssättet, den flexibla studietiden och möjligheten till individuella lösningar. Pedagogikens betoning på personlig utveckling och självkänedom har en nyckelroll för deltagarna. Samtidigt kan folkhögskolans arbetssätt initialt upplevas som otydligt och svårhanterligt för nya deltagare med NPF. Lösningen, enligt studien, är däremot inte att ”anpassa bort” folkhögskolans särart, utan snarare att tydligt förklara utbildningsformen och att ge anpassningen tid (Arnell, 2022).

Det kan finnas externa hinder för tillgänglighet

Under studietiden är personligt stöd enligt *Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade* (LSS) eller *Socialtjänstlagen* (SoL) en viktig förutsättning för vissa deltagare. Kommunernas beslut varierar och vissa deltagare nekas stöd (Folkbildningsrådet 2022b; 2023a). En bild som folkhögskolor förmedlat till Folkbildningsrådet är att fler idag beviljas stöd än tidigare, men ofta i för låg omfattning. Andra hinder som skolor beskriver är att deltagare med nedsatt arbetsförmåga nekas aktivitetsersättning vid studier eller att de själva avstår från att studera för att inte riskera att mista ersättningen. Studieförbundens personal och deltagare vittnar om liknande hinder när ledsagning eller assistans inte beviljas. Dessutom utgör en begränsad

tillgång till, höga kostnader och en oklar ansvarsfördelning för teckenspråkstolkar ytterligare utmaningar (Folkbildningsrådet 2023b).

Folkbildningens kompensatoriska roll

En uppföljning från SCB visar att deltagare med funktionsnedsättning på allmän kurs i genomsnitt behöver fler terminer för att nå behörighet, samtidigt som de i högre grad uppnår grundläggande behörighet jämfört med övriga deltagare (SCB, 2023). Den här trenden kvarstår i 2024 års statistik och gäller även avslut av särskild kurs med intyg (Tabell 8A). SCB tolkar detta förhållande som ett tecken på hög grad av motivation i gruppen.

En deltagarundersökning från 2024 ger en liknande bild av motivationen. De med funktionsnedsättning anger oftare än övriga deltagare att de har valt folkhögskola för att få större inflytande över sina studier och de känner sig i högre grad delaktiga i det som sker på skolan (Sveriges folkhögskolor, 2024). Medan deltagare med funktionsnedsättning i lägre grad än övriga studerar på folkhögskola med syftet att fördjupa ett intresse, uppger de oftare att syftet att stärka sina möjligheter på arbetsmarknaden eller för vidare studier – och de anser också oftare än övriga att folkhögskolan har bidragit till detta.

En motsvarande enkät till cirkeldeltagare år 2024 visar att studieförbundens verksamheter kan vara särskilt betydelsefulla för deltagare med funktionsnedsättning. Det är till exempel vanligare att de har blivit mer bekväma med att tala i grupp och att de har fått lära känna nya människor. Vidare ser gruppen oftare nyttan av deltagandet för sitt föreningsengagemang, studier eller arbetslivet. De anser dessutom i högre utsträckning att cirkeln har bidragit till större självständighet och förbättrad hälsa. Detta sker samtidigt som de känner sig mindre delaktiga i samhället än övriga deltagare (Novus, 2024). Resultaten indikerar att studieförbund och folkhögskolor kan spela en kompensatorisk roll för målgrupper med större utmaningar och att dessa deltagare kan tillskansa sig viktiga resurser för att stärka sin egenmakt, etablering och delaktighet.

Vägen vidare från folkhögskola

Personer med funktionsnedsättning är generellt i lägre grad etablerade på arbetsmarknaden och har en lägre utbildningsnivå än övriga i samhället. Folkhögskolan ger fler i gruppen möjlighet att nå behörighet till vidare studier, men därefter har deltagarna med

funktionsnedsättning svårare att etablera sig på arbetsmarknaden jämfört med övriga med behörighet till högre studier från folkhögskola, och de studerar mera sällan på högskolenivå. Män med funktionsnedsättning med behörighet har störst svårigheter; de studerar mera sällan vidare än kvinnor i gruppen och är oftare i en situation där de vare sig arbetar eller studerar (Tabell F 10B).

För personer med intellektuell funktionsnedsättning är folkhögskolan en av få vägar till livslångt lärande. Andelen i gruppen som deltar på behörighetsgivande allmän kurs har minskat över tid och 2024 studerade nära tre gånger så många på särskild kurs. De flesta har gått en allmän bred ämnesinriktning eller studerar musik, medan deltagande i yrkesinriktade kurser är mer sällsynt. Ett generellt syfte med kurserna är att bidra till personlig utveckling och ökad självständighet, något som också förstärks genom internatboende med särskilt stöd (Folkbildningsrådet, 2025d).

Enligt en forskningsstudie finns det en risk för en viss inläsningseffekt på folkhögskolan för deltagare med autism, då många trivs men har begränsad erfarenhet av arbetslivet. Internat och tillgång till yrkeskurser är positivt, samtidigt som det finns en tendens att deltagare inte får tillräckligt stöd för att utveckla de viktiga förmågor som krävs för att ta sig vidare mot arbete (Hugo et.al., 2019). Möjligheterna till en utbildningskedja på folkhögskolan försvaras av att allmän och särskild kurs kan vara förlagda på olika platser eller av andra skäl har begränsat utbyte (Folkbildningsrådet, 2024b).

Preliminära utvärderingsresultat från ett ESF-projekt med folkhögskoledeltagare som står långt ifrån arbetsmarknaden visar att ett starkare fokus på etableringen efter folkhögskolan kan vara en framgångsfaktor. Till exempel studie- och yrkesvägledning samt individuella studie- och etableringsplaner kan bidra till att stärka självkännet, framtidsplaner och motivation (Folkbildningsrådet, 2025f).

Folkbildningen kan göra mer om mer resurser tillförs

Folkbildningen har en bred och central roll för att det funktionshinderspolutiska målet om jämlika levnadsvillkor och full delaktighet ska nås. Den rollen utmanas i en tid när nya samhällsutmaningar behöver mötas, till exempel lågkonjunktur, krisberedskap och demokratisk tillbakagång. Framför allt utgör den ekonomiska situationen för folkbildningen, med ökade kostnader och minskande anslag, en utmaning.

Nedskärningar har lett till att studieförbund på flera orter behövt dra ner på personal och verksamhet, särskilt på landsbygden. Folkhögskolor har dragit ner på studieplatser, pedagogisk personal och stödresurser (Folkbildningsrådet, 2025c). Med en krympande geografisk spridning riskerar fler att ställas utanför kulturlivet och att berövas möjligheten att stärka grundläggande förutsättningar för delaktighet i samhälle och arbetsliv. Verksamheterna blir mindre tillgängliga, till exempel genom större grupper och minskad handledning.

Det finns en risk att deltagare som behöver mera kostnadskrävande och omfattande anpassningar prioriteras bort i en alltmer trängd ekonomisk situation. Enligt en ny kartläggning har 21 folkhögskolor lagt ner kurser för den målgruppen senaste åren, framför allt av ekonomiska skäl, men också på grund av för små deltagargrupper eller att deltagare saknat förutsättningar att delta (Folkbildningsrådet 2025e). Det betyder att förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning att delta i folkbildningen minskar, parallellt med en utveckling där svårigheterna att vara delaktiga i samhälls- och arbetslivet ökar.

I takt med den växande gruppen deltagare med NPF och psykisk funktionsnedsättning på allmän kurs på folkhögskola, ställs högre krav på att öka kompetensen och att utveckla en folkbildningspedagogik som inkluderar och är universellt tillgänglig för målgruppen. Studieförbundens verksamheter behöver fortsatt ha tillräckliga resurser att arbeta systematiskt med sitt tillgänglighetsarbete och för att rekrytera nya deltagare med funktionsnedsättning som ännu inte hittat till verksamheterna.

Folkbildningen kan fortsatt stärka förutsättningarna genom internt kvalitetsarbete med fokus på tillgänglighet, kompetens- och metodutveckling samt kollegialt lärande, samtidigt som den samverkar med det omgivande samhället. Folkbildningsrådet arbetar med fördelnings- och uppföljningsmodeller som kan fördela resurser mer träffsäkert till verksamheter med deltagare med behov av anpassning och stöd. Folkbildningsrådet kan också ge vägledning i frågor om studieförbundens och folkhögskolornas ansvar för tillgänglighet. Det finns dessutom goda möjligheter att stärka vägen från allmän kurs till vidare studier och arbete, exempelvis genom att tillgängliggöra fler yrkesinriktade kurser.

Folkbildningens förutsättningar att fortsatt erbjuda livsviktiga möjligheter till studier och delaktighet för personer med funktionsnedsättning skulle emellertid kunna säkerställas och utvecklas om mer resurser tillförs.

Referenser Appendix

- Arnell, Elise (2022). *Från system till samtal – En kvalitativ studie om folkhögskolans pedagogik och NPF*. Göteborgs universitet
- Folkbildningsrådet (2022a). *Förstärkningsbidrag för folkhögskolor – Utredning om förstärkningsbidragets användning under 2022*
- Folkbildningsrådet (2022b). *Folkhögskolans deltagare med intellektuell funktionsnedsättning*
- Folkbildningsrådet (2023a). *Folkhögskolans deltagare med intellektuell funktionsnedsättning*
- Folkbildningsrådet (2023b). *Studieförbundens deltagare med funktionsnedsättning*
- Folkbildningsrådet (2023c). *Statsbidrag till folkhögskolor 2024 - Villkor och fördelning*
- Folkbildningsrådet (2023d). *Statsbidrag till verksamhet i studieförbunden – Villkor och fördelning från och med 2024*
- Folkbildningsrådet (2024a). *Folkbildningens betydelse för samhället 2023*
- Folkbildningsrådet (2024b). *Kvaliteten är helheten: Utredning om kvalitet på allmän kurs*.
- Folkbildningsrådet (2025b). *Cirkeldeltagares erfarenheter av demokrati* [Promemoria]
- Folkbildningsrådet (2025c). *Nedskärningarnas konsekvenser – En initial analys av hur minskade anslag och ansträngd ekonomi påverkar folkbildningen*
- Folkbildningsrådet (2025d). *Årsredovisning med verksamhetsberättelse 2024*
- Folkbildningsrådet (2025e). *Enkät till folkhögskolor om insatser riktade mot deltagare med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar*. [Sammanställda resultat i tabeller]
- Folkbildningsrådet (2025f). *VÄGEN – Uppföljning funktionshinderspolitiken*. [Promemoria]
- Hugo, M., Hedegaard, J, & Bjursell, C. (2019). *Folkhögskolan som inkluderande miljö för deltagare med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar*. (Encell rapport 1:2019). Encell, Högskolan för lärande och kommunikation
- Myndigheten för delaktighet (2020). *Aktiv fritid. Redovisning av ett regeringsuppdrag om att kartlägga lokala och regionala satsningar samt tillgången till fritidshjälpedel*. (Rapport 2020:6)
- Myndigheten för delaktighet (2023). *Enkät till Rivkraft, Myndigheten för delaktighets panel med personer med funktionsnedsättningar, om tillgänglighet i folkbildningen*. [Sammanställda resultat i tabeller]

Novus, på uppdrag av Folkbildningsrådet (2023). Enkät till Folkbildningsrådets cirkeldeltagarpanel om tillgänglighet, riktad till deltagare med funktionsnedsättning samt ledare. [Sammanställda resultat i tabeller]

Novus, på uppdrag av Folkbildningsrådet (2024). Enkät till Folkbildningsrådets cirkeldeltagarpanel om studiecirkelns betydelse. [Sammanställda resultat i tabeller]

Regeringsbeslut S2019/02213, S2021/06595 (2021).
Strategi för systematisk uppföljning av funktionshindervispolitiken under 2021–2031

SCB (2023). *Uppföljning av allmän kurs på folkhögskola. I studier eller arbete bland de som fått grundläggande behörighet*

Sveriges folkhögskolor (2024). *Resultatrapport. Folkhögskoleenkäten 2024*

Referenser till *Folkbildningens betydelse för samhället 2024 – Folkbildningsrådets samlade bedömning*: tabellbilaga

Tabell S 2A. Cirkeldeltagare och deltagare i annan folkbildningsverksamhet 2022–2024, jämfört med andel i befolkningen

Tabell S 3A. Cirkeldeltagare i olika kommuntyper 2024

Tabell S 3B. Deltagare i annan folkbildningsverksamhet i olika kommuntyper 2024

Tabell S 5B. Vanligaste ämnesval i studiecirkel inom olika deltagargrupper 2024

Tabell S 6A. Cirkeldeltagare fördelade efter juridiskt kön 2024

Tabell S 7. Kategorier av cirkeldeltagare vid olika studieförbund 2024. Största och minsta andel samt median

Tabell F 2A. Deltagare i allmän kurs 2021–2024 per kursnivå

Tabell F 4B. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs i kurser med internatdeltagare 2024. Jämförelse med övriga deltagare

Tabell F 4C. Deltagare i allmän kurs och särskild kurs som läser på planerad distans 2024. Jämförelse med deltagare som läser på ej distans

TABELL F 6G. Deltagare i allmän och särskild kurs med funktionsnedsättning 2024. Jämförelse med övriga deltagare

Tabell 8A. Utfärdade behörigheter och intyg på allmän och särskild kurs 2022–2024

Tabell F 10B. Etableringsmått bland deltagare med behörighet till högre studier från allmän kurs 2018–2021

